

VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS
ARCHITEKTŪROS FAKULTETAS
ARCHITEKTŪROS KATEDRA

Tomas Tankelevičius

KLAIPĖDOS UNIVERSITETO LAIVININKYSTĖS FAKULTETAS

KLAIPEDA UNIVERSITY NAVAL FACULTY

Baigiamasis magistro darbas

Studijų programa ARCHITEKTŪRA, valstybinis kodas 62405M102

Specializacija STATINIŲ ARCHITEKTŪRA

Mokslo kryptis ARCHITEKTŪRA

Vilnius, 2011

Vilniaus Gedimino technikos universitetas
Architektūros fakultetas
Architektūros katedra

ISBN ISSN
Egz. sk. 1
Data 2011-05-31

Antrosios pakopos studijų **Architektūros** programos baigiamasis darbas (projektas)
Pavadinimas **Klaipėdos universiteto laivininkystės fakultetas**
Autorius **Tomas Tankelevičius**
Vadovas **doc. Gintautas Blažiūnas**

Kalba

☒
☐

lietuvių
užsienio

Anotacija

Magistro studijų baigiamojo darbo tikslas yra parengti laivininkystės fakulteto architektūrinį projektą. Remiantis profesine literatūra, istoriniais tyrimais ir apžvelgus XXI a. analogus pirmiausia projektuojamas universitetinis miestas, o tada detalizuojamas fakultetas.

Universitetui pasirinkta teritorija tarp „Baltijos“ laivų statyklos ir piliavietės, Klaipėdoje. Sukuriama nauja teritorijos koncepcija. Projektuojant universitetą spęstos uostamiesčio problemos: a) sukuriami aiški riba tarp pramonės ir paveldo; b) atgaivinamas senamiestis; c) sukuriami miestiečių prieiga prie Kuršių marių; d) piliavietės teritorija grąžinama miestui. Universitetinis miestas suprojektuotas atsižvelgus į Klaipėdos senamiesčio urbanistinį karkasą, masinės apžvalgos vietas, klaipėdietišką architektūrą, Klaipėdos miesto bendrąjį planą, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą ir kultūros vertybių registrą.

Fakultetas suprojektuotas miestelio vakarinėje dalyje. Jis sudarytas iš I ir L formos korpusų. Atlikus šiuolaikinių mokymo metodų analizę, nuspręsta pasirinkti karkasinę konstrukciją, kadangi ji lengviausiai gali būti perplanuojama ir pritaikyta ateities mokymo metodams. Pirmuose aukštuose numatomos viešosios erdvės, o aukščiau – mokymo. Detalizuotas fakultetas – universitetinio miestelio išsklotinės dominantė.

Darbą sudaro analitinė, tiriamoji ir projektinė dalis.

Prasminiai žodžiai:

Klaipėda, piliavietė, pramonė, universitetas, fakultetas.

Vilnius Gediminas Technical University
Faculty of Architecture
Department of Architecture

ISBN ISSN
Copies no. 1
Date 2011-05-31

Master Degree Studies **Architecture** study programme Master's Theses

Title **Klaipėda University Naval Faculty**

Author **Tomas Tankelevičius**

Academic supervisor **Assoc Prof Gintautas Blažiūnas**

Thesis language

☒ Lithuanian

☐ Foreign (English)

Annotation

The goal of the final master project is to design Klaipėda University Naval Faculty. Referring to professional literature, historical analysis and XXI century analogues, firstly, it was decided to design the campus and only then detail the naval faculty in it.

The territory for the university is chosen in Klaipėda, between “Baltija” shipyard and a castle place. A new concept for the territory is created. While designing the university, port's main problems are solved: 1. a clear mark between industry and heritage is created; 2. the old town is revived; 3. public access to Curonian lagoon is created; 4. the castle territory is returned to Klaipėda. The campus is designed regarding to the old town urban frame, view points, local architecture, aggregate plan, immovable special plan of the cultural heritage preservation and cultural value list.

The faculty is designed in the western part of campus. It is composed of I and L form blocks. According to the contemporary teaching methods it was decided to choose frame construction for building, as it is easy to adjust for future teaching methods. The ground floor is for public, there are educational spaces above it. The detailed faculty is the dominant of the campus layout.

The project is composed of analytic, investigative and designed parts.

Keywords

Klaipėda, castle place, industry, campus, faculty.

TURINYS

IVADAS	03
1. ANALITINĖ DALIS	05
1.1. Universitetų ir aukštojo mokslo raida	05
1.1.1. Antroji antikos pusė (V a. pr. m. e. – V a.)	05
1.1.2. Viduramžiai (V a. – XV a.)	06
1.1.3. Renesansas – industrializacija (XV a. – XIX a.)	08
1.1.4. Naujausieji laikai (XIX a. – XX a.)	10
1.1.5. Šiandiena – ateitis (XXI a. – ?)	12
1.1.6. Apibendrinimai	13
1.2. Universitetų modeliai	14
1.2.1. Suformuoto kvartalo modelis	15
1.2.2. Gamtinio fono modelis	16
1.2.3. Autonominių pastatų modelis	17
1.2.4. Linijinis modelis	18
1.2.5. Tinklinis modelis	19
1.2.6. Pasikartojančių elementų modelis	20
1.2.7. Spindulinis modelis	21
1.2.8. Apibendrinimai	22
1.3. XXI a. fakultetų analogai	23
1.3.1. „Torress siamesas“	23
1.3.2. „Cooper union“	27
1.3.3. Muzikos fakultetas	32
1.3.4. Chemijos mokslų pastatas	35
1.3.5. Apibendrinimai	39
2. VIETOS TYRIMAI	40
2.1. Teritorijos paieška	40
2.1.1. Universitetai Lietuvoje	40
2.1.2. Uostamiesčių ypatumai	43
2.1.3. Pasirinkta teritorija	46
2.1.4. Klaipėdietiškos architektūros bruožai	48
2.1.5. Vertybės teritorijoje	49

2.1.6. Apibendrinimai.....	54
2.2. Nauja teritorijos urbanistinė koncepcija.....	55
2.2.1. Siūloma atkurti XVIII a. bastionų kontūrus.....	55
2.2.2. Vizualiniai ryšiai.....	56
2.2.3. Nauja statyba.....	57
2.2.4. Kvartalų dydžiai.....	58
2.2.5. Koncepcijos.....	59
2.2.6. Sklypas.....	61
2.2.7. Vizualizacijos.....	62
2.2.8. Apibendrinimai.....	64
3. PROJEKTINĖ DALIS.....	65
3.1. Metmenys.....	65
3.1.1. Preliminari objekto programa.....	65
3.1.2. Galimybių studijos.....	66
3.1.3. Pirmoji galimybė.....	67
3.1.4. Antroji galimybė.....	69
3.1.5. Apibendrinimai.....	71
3.2. Projektas.....	72
3.1.1. Universitetinio miestelio pagrindinis brėžinys.....	72
3.2.2. Universiteto statinių tipiniai aukštų planai.....	74
3.2.3. Architektūrinio sprendinio ypatumai.....	76
3.2.4. Konstrukcijos ir inžinerinės sistemos.....	78
3.2.5. Techniniai ekonominiai rodikliai.....	79
3.2.6. Sumažinti planšetai.....	83
3.2.7. Apibendrinimai.....	94
IŠVADOS.....	95
LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	96
PAVEIKSLŲ ŠALTINIŲ SĄRAŠAS.....	99
PRIEDAI.....	106

IVADAS

Tyrimo objektas

Tyrimo objektas – universitetų ir mokslo sampratos kaita ir jos įtaka architektūrai. Tiriami universitetai ir jų miesteliai, architektūrinė išraiška ir jos įtaka studentams, universitetinių miestelių organizacija ir modeliai, universitetų poveikis visuomenei ir miestui.

Tyrimo nagrinėjimo kryptys ir ribos

Dėmesys koncentruojamas į universitetų ir aukštojo mokslo raidą nuo jų atsiradimo iki šių dienų. Nagrinėjama, kaip aukštojo mokslo ideologija keitė aukštojo mokslo statinių architektūrą. Universiteto tema daugiausia analizuojama socialiniu, urbanistiniu ir architektūriniu aspektais. Pasirinkta nagrinėti abipusį ryšį tarp architektūros, aplinkos ir visuomenės.

Temos aktualumas

Visame pasaulyje valstybės yra suinteresuotos įvairiai skatinti ir remti mokslinę, kūrybinę veiklą, nes tai yra ekonomiškai naudingiau nei mažai kvalifikuotas darbas ar ribotų žaliavų eksportas. Studentų skaičius didėja tiek Lietuvoje, tiek užsienyje, universitetų skaičius pasaulyje auga. Naujas universitetas – tai valstybės investicija į savo ateitį.

Temos problemiškas

Universitetas – tai visuomenės požiūrio į mokslą atspindys, o šiuolaikinę visuomenę formuoja universitetai. Šiuolaikinių universitetų architektūra, sukurta aplinka ne tik atspindi mokslo ideologiją, bet ir atlieka švietėjišką, informacinę funkciją.

Pagrindinės problemos:

1. Šiuolaikinio mokslo ideologija; architektūros priklausomybė nuo jos.
2. Politinis ir ekonominis kontekstas: miesto pažanga ir kultūra.
3. Socialinis ir urbanistinis kontekstas: visuomenės tobulėjimas, švietimas ir kultūra.
4. Architektūrinis ir psichologinis kontekstas: erdvės naujiems mokymo metodams.

Tyrimo tikslas

Darbo tikslas – parengti laivininkystės fakulteto architektūrinį projektą.

Tyrimo uždaviniai

1. Išanalizuoti universitetų ir aukštojo mokslo raidą.
2. Apžvelgti universitetų organizavimo modelius.
3. Ištirti šiuolaikiškų universitetų analogus.
4. Išrinkti universitetui tinkamą teritoriją.
5. Išanalizuoti teritoriją įvairiais aspektais.
6. Integruoti universitetinį miestelį į aplinką.
7. Universitetiniame miestelyje detalizuoti laivininkystės fakultetą.

Tyrimo metodai

Darbo metodai – istorinių duomenų analizė, šiuolaikinių universitetų analogų analizė, šiuolaikinių mokymo metodų analizė, pasirinkto miesto ir jo architektūros ypatumų analizė, pasirinktos teritorijos analizė įvairiais aspektais: teritorijos padėtis mieste, esamų statinių fizinės ir architektūrinės kokybės įvertinimas, šiandieninės urbanistinės struktūros kokybinis įvertinimas, vizualinių ryšių analizė, želdinių ir kitų gamtos elementų analizė, gatvių tinklo ir transporto schemos analizė, teritorijos istorinė ir kultūrinė analizė.

Darbo struktūra

Darbą sudaro trys dalys. Pirmojoje, analitinėje dalyje, analizuojami istoriniai duomenys apie universitetus, apžvelgiami galimi universitetų organizavimo modeliai ir šiuolaikinių universitetų analogai. Antrojoje dalyje atliekami vietos tyrimai: čia pasirenkama teritorija, ji analizuojama įvairiais aspektais ir pasiūloma nauja urbanistinė koncepcija. Trečiojoje, projektinėje dalyje, detalizuojamas laivininkystės fakultetas naujajame universitetiniame miestelyje. Pateikiamas architektūrinis fakulteto projektas.

1. ANALITINĖ DALIS

1.1. UNIVERSITETŲ IR AUKŠTOJO MOKSLO RAIDA

1.1.1. Antroji antikos pusė (V a. pr. m. e. – V a.)

Noras žinoti ir tyrinėti yra žmogaus prigimtyje. Remiantis istoriniais duomenimis filosofas Platonas pirmasis pradėjo nagrinėti ir tirti žinias. Jis paliko pirmąsias rašytines sistemines analizes ir metodologiją, kurioje svarstoma kaip sudarytas pasaulis. 378 m. pr. m.e. filosofas įkūrė akademiją, kuri šiandien kartais būna apibūdinama kaip pirmasis universitetas. „Akademija“ jis pavadino savo namus, kuriuose diskutuodavo studentai. Ši įstaiga gyvavo apie devynis šimtmečius, o uždaryta 529m. (data kartais siejama su antikos pabaiga). Žinomiausias Platono studentas – Aristotelis, kuris taip pat įkūrė savo mokyklą ir pavadino ją licejumi. Jis mokytojavo vaikščiodamas po savo sodą. Helenizmo laikotarpiu išsiskyrė ir Aleksandrijos muziejus, kuriame buvo legendinė Aleksandrijos biblioteka. Tai buvo mokslinių tyrimų ir inovacijų institucija. Moderniosios institucijos kildina savo pavadinimus iš šių trijų mokslo „talpyklų“: akademija, licejus ir muziejus.

1 pav. Platono akademija (Rafaelio freska 1509-1510m.)

2 pav. Aristotelio mokykla (1880 m. Gustav Adolph Spangenberg piešinys)

Išplitus krikščionybei, paplito ir naujas požiūris, jog viską valdo dievas, o žmogui mėginti suprasti ir pažinti pasaulį – nevalia. Biblija ir šventieji raštai ilgą laiką buvo vieninteliai švietimo šaltiniai. Pirmasis žingsnis žmogiškojo pažinimo link padarytas XIII a., kai buvo išversti ir Tomo Akviniečio interpretuoti Aristotelio tekstai.

1.1.2. Viduramžiai (V a. – XV a.)

Pasak laisvosios enciklopedijos ankstyvieji universitetai gimė, kai tų pačių interesų žmonės dalindavosi idėjomis ir žiniomis. Tai darydavo išnuomotose patalpose arba salėse (pvz., bažnyčioje). Laikui bėgant buvo sukurtos identifikuojamos teritorijos su mokymo, studentų bei mokytojų statiniais (pvz., Kembridžas). Svarbu pastebėti, jog augant miestams augo ir universitetai. Tai leidžia daryti prielaidą, kad miestas su universitetu turi labai glaudų ir reikšmingą ryšį.

Stojama į universitetus būdavo keturiolikos – penkiolikos metų amžiaus. Mergaitės negalėdavo studijuoti, nes kanonų įstatyme tai buvo draudžiama. Paskaitos prasidėdavo 5-6 valandą ryto. Studentų nusikaltimai buvo sprendžiami bažnytiniame teisme, tad jie buvo apsaugoti nuo fizinės bausmės. Anot istorinių šaltinių jaunuoliai pradėjo laužyti pasaulietinius įstatymus: vagystės, prievartavimai ir žmogžudystės nebuvo svetimi studentų tarpe. Tai privesdavo prie sunkių konfliktų su pasaulietine valdžia.

Modernaus universiteto pirmtakas buvo Paryžiaus universitetas. Petras Abelardas ir jo bendraminčiai suformavo universitetą, sumodeliuotą kaip viduramžišką asociaciją, savarankišką aukštojo mokymo instituciją. Kai popiežius Grigalius IX 1231 m. išleido bulę „mokslo motina“ Paryžiaus universitetas tapo vienas iš pirmųjų aiškiai įkurtų universitetų. Tai buvo revoliucinis žingsnis, nes tada universitetai įgijo autonomiją. XIII a. pusę aukščiausių bažnytinių pareigų užėmė universitetus baigę magistrai (abatai, arkivyskupai, kardinolai).

3 pav. Paryžiaus universitetas (įkurtas 1150 m.; XVII a. graviūroje)

4 pav. Bolonijos universitetas (įkurtas 1088 m.)

Išskiriami trys viduramžiškų universitetų tipai:

1. Pirmojo tipo universitetuose patys studentai samdydavosi mokytojus. (pvz., Bolonijos universitetas (įkurtas 1088 m.)). Čia studentai turėjo galią – dažnai net spausdavo ar kliudė dėstytojams. Studentai rinkose pasaulietines disciplinas, dažniausiai – teisę.
2. Antrojo tipo universitetuose bažnyčia samdė mokytojus (pvz., Paryžiaus universitetas (įkurtas 1150 m.)). Čia dėstytojai turėjo valdžią, tad Paryžius tapo Europos mokytojų siekiamybe. Pagrindinė disciplina buvo – teologija. Kvalifikacijas suteikdavo vyskupijos rektorius.
3. Trečiojo tipo universitetus išlaikė karaliai ir valstybės (pvz., Oksfordo (įkurtas 1167 m.), Kembridžo (įkurtas 1209 m.) universitetai). Anglijoje valstybinis rėmimas padėjo universitetams išgyventi per 1538 m. vykusį vienuolynų likvidavimą ir visų katalikų institucijų panaikinimą.

Dauguma tarptautinių universitetų buvo registruojami Šventos Romos Imperijoje (962 – 1806 m.) kaip „*Stadium Generale*“. Tai skatino universitetus skleisti žinias Europoje, dažnai vedant paskaitas kitose „*Stadium Generale*“. Viduramžių lotyniškas žodis „*universitas*“ reiškė korporaciją, visuomenę ar bendruomenę susidedančią iš laisvų, nepriklausomų individų turinčių tą patį interesą. Tai parodo, kad šis terminas ne visada apibūdindavo išsimokslinimo siekiančius žmones. Terminas „*stadium generale*“ yra artimesnis mūsų šiandien suprantamam universitetui apibūdinti. „*Stadium*“ – mokymosi vieta, „*generale*“ – bendruomenė susidomėjusi studijuojamu dalyku.

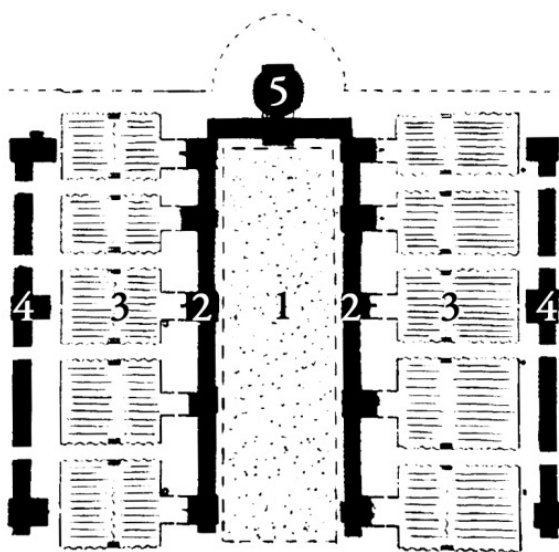
1.1.3. Renesansas – industrializacija (XV a. – XIX a.)

Viduramžių pabaigą pažymėjo prasidėjusi universitetų transformacija iš teologinių į mokslinius. Universitetų vystymąsi lėmė humanizmo, švietimo, reformacijos ir revoliucijos epochos.

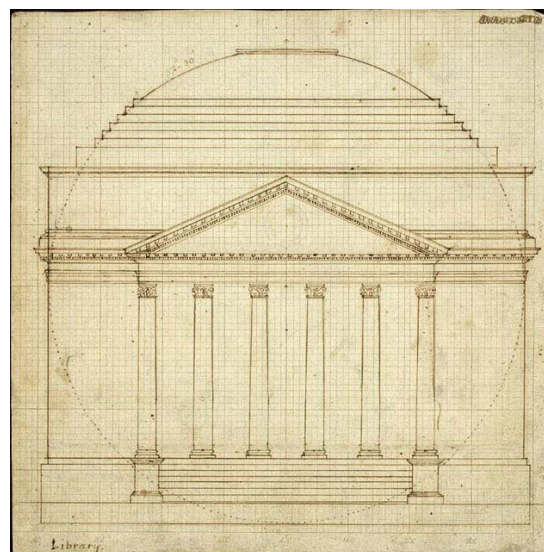
XVI a. plito humanizmo idėjos. Prancūzija jas platino Vokietijoje, o per protestantų reformaciją (1617 m.) ir Anglijoje. Šiame periode universitetai studentus ruošė civilizuotam gyvenimui. Mokslo programa susidėjo iš pagrindinių trijų subjektų (Trivium) – gramatikos, retorikos ir logikos; ir kitų keturių disciplinų (Quadrivium) – aritmetikos, geometrijos, astronomijos ir muzikos. Vėliau prisidėjo medicina ir architektūra. Atradus 1492-aisiais naujus žemynus, išsiplėtė Europos universitetų mokymo programa. Ispanams pavergus vietinius „naujojo pasaulio“ gyventojus, žmonių teisės ir tarptautinė teisė tapo labai reikšmingos disciplinos. Buvo keliamas kultūrinės tolerancijos klausimas.

Ankstyvieji Amerikos universitetai pradėjo vystyti mokymosi aplinkos tipologiją. Harvardo universitetas yra seniausia akademinė institucija Amerikoje, įsteigta 1637 m. Jo aplinka sudaryta iš mokymosi ir gyvenamųjų pastatų. Universitetinio miestelio plano suvienijimo koncepcija pradėjo kilti „William and Mary College“, „Williamsburg“, „Virginia“ ir „Union College“ universitetuose. Vis dėlto pagrindinis universitetų planavimo ir organizavimo iniciatorius buvo Tomas Džefersonas.

Sekdamas Džono Loko liberaliomis idėjomis (Lokas teigė, kad žmogus kūdikystėje yra tarytum švari lenta ir tik ilgainiui, per patyrimą, jis pažįsta pasaulį, yra aplinkos formuojamas. Kad nuo mažumės būtų įdiegta protinga mintis daug dėmesio turi būti skiriama auklėjimui.) Tomas Džefersonas sukūrė naujas teorijas mokymosi sistemoje, o vėliau pastatė ir universitetą (Virdžinijos).

5 pav. Virdžinijos universitetas (įkurtas 1819 m., arch. Tomas Džefersonas. 1 – rekreacinė alėja; 2 – katedros-vilos; 3 – sodai-lysvės; 4 – bendrabučiai; 5 – biblioteka)

6 pav. Virdžinijos universiteto bibliotekos pagrindinio fasado brėžinys

Įkvėptas Paladžio, Džefersonas pastatė renesansinio stiliaus kompleksą, kurio pastatai išdėstyti aplink didelę viešą erdvę – parką. Taip susiformavo akademinė bendruomenė ir miestelis. Universiteto vilose gyveno profesoriai, pirmuose aukštuose buvo klasės. Kiekviena vila šiek tiek skyrėsi, norint semantiškai perteikti, kad kiekviena asmenybė yra kitokia. Viso miestelio kompozicijos centre stovi rotunda, suprojektuota kaip panteonas. Čia biblioteka – reprezentuojanti intelektualinę miestelio širdį ir simbolizuojanti mokymosi idealus. Šis kompleksas buvo pripažintas pasauliniu mastu. Iš pradžių panašios struktūros universitetai paplito Šiaurės Amerikoje, o vėliau ir visame pasaulyje.

1.1.4. Naujausieji laikai XIX – XX a.

Iškilo du pagrindiniai universitetų tipai:

1. Vokiškasis;
2. Prancūziškasis.

Vokiškąjį tipą išrado Vilhelmas Humboltas. Šio tipo tikslas – pademonstruoti žinių atradimo procesą ir išmokyti studentus mąstyti taikant pagrindines mokslines žinias. Prasidėjo seminarų ir laboratorijų evoliucija. Humboltas įsivaizdavo universitetinį mokymą paremtą studentų moksliniais tyrimais: „studentai savarankiškai turėtų tvarkytis moksliniuose tyrimuose, o dėstytojai tik prižiūrėti tyrimą ir padėti studentui jį įvykdyti“.

Vokiškajame tipe labai svarbi buvo laisvė, ši sistema buvo paremta konkurencija ir laisve, dėstytojai turėjo laisvę rinktis iš kelių valstybių kur dėstyti, tad iškilo jų tapatybė ir autoritetas. Prancūziškasis modelis stokojo laisvės, turėjo griežtą discipliną ir kontrolę mokymo programoje, požiūriuose, įpročiuose ir laipsnių apdovanojimuose (pvz., 1852 m. buvo draudžiama turėti barzdą). Taip pat prancūzų dėstytojų geras vardas priklausė nuo to, kur jie patys baigė mokslus. Vis dėlto 1866 m. vokiškasis modelis pradėjo veikti prancūziškąjį.

Vokiškasis modelis buvo naudojamas ir rusiškuose universitetuose, kurie samdėsi dėstytojus iš Vokietijos. Bet tuo pačiu metu „biurokratiją“ mokino prancūziškuoju stiliumi.

Anglų universitetai rėmėsi vokiškuoju tipu. Universitetai įgavo autonomiją. Oksfordo ir Kembridžo universitetai sutelkė dėmesį ties moksliniais tyrimais ir bandė įgyvendinti Humbolto viziją.

Apskritai XIX ir XX a. mokslas universitetuose tapo svarbiausiu ir aktualiausiu dalyku. Studentai galėjo atlikti ir aptarinėti mokslinius tyrimus seminaruose ir laboratorijose. Disertacijos tapo moksliškesnės. Vokiškasis modelis skatino profesionalius mokslinius tyrimus gerai įrengtose laboratorijose. Anglijoje ir Prancūzijoje tyrimai buvo atliekami individualių mokslininkų. Manoma, kad vokiškasis modelis sąlygojo modernių universitetų vystymąsi, nes buvo paremtas mokslinių tyrimų, mokymo ir studijavimo laisvės idėja.

Aukštojo mokslo prieinamumas išaugo po 1914 m., bet vis dar išlikusi kliūtis buvo kaina. XIX a. Didžiojoje Britanijoje aukštąjį išsilavinimą tepajėgė įsigyti aristokratai. Tik XX a. nauji universitetai (pvz., Londono universitetas) tapo prieinami didesnei masei žmonių. Be viso to, tik XIX a. vid. moterys galėjo studijuoti universitetuose.

7 pav. Londono universitetas (įkurtas 1826 m.; piešinys 1827-1828 m.)

8 pav. Birmingamo universitetas (įkurtas 1900 m.; vaizdas iš paukščio skrydžio)

Šiuose amžiuose studentai buvo patys atsakingi už savo išsimokslinimą: jie savarankiškai rinkosi disciplinas, dėstytojai nežymėjo lankomumo, egzaminuodavo kurso pabaigoje. Pažangios mokslo ir politikos teorijos pakeitė religijos vaidmenį švietime. XVIII a. dauguma universitetų vis dar buvo susietų su bažnyčiomis, tad dėstytojų ir studentų religija įtakojo ir priėmimą į aukštąją mokyklą. XIX a. religija buvo „ištrinta“ iš privalomosios mokymo programos.

1.1.5. Šiandiena – ateitis (XXI a. – ?)

XXI a. – tai labai greitai besivystančių technologijų ir naujų inovacijų amžius. Mokymo sistemai didžiausią įtaką padariusios naujovės yra asmeniniai kompiuteriai ir internetas. Internetas atvėrė neapsakomai didelius informacijos išteklius; keistis, platinti ar semtis informacijos galima neišeinant iš namų. Universitetuose jau plačiai taikomas mokymasis per atstumą. Universitetų pastatų funkcijos keičiamos naujomis, pvz., bibliotekos ir seminarų patalpos pakeistos į mokymosi išteklių centrus, vietoj darbuotojo kabineto, šiandien užtenka turėti darbuotojo elektroninio pašto adresą, egzaminavimo patalpos pakeistos į kompiuterines klases. Labai išaugo išsivysčiusių valstybių investicijos į švietimo sistemas, pvz., Didžiojoje Britanijoje nuo 1889 m. iki 1996 m. valstybės parama universitetams išaugo nuo 15'000 iki 7'000'000'000 svarų per metus. Tai yra 40'000 kartų!!!

XXI a. pr. žinios ir mokslas yra pagrindinė prekė ir paslauga. Norint patenkinti didėjančių studentų skaičių ir mokymo sistemos pokyčius universitetai turi turėti įvairių naujos tipologijos pastatų. Universitetų architektūra tampa universitetų reklama. Architektūra turi ypatingą galią perduoti įvairias semantines žinias ir į tai atsižvelgdami naujieji universitetai konkuruoja ne tik mokymosi kokybe, bet ir siūloma mokymosi aplinka. Universitetų miesteliai susideda iš labai skirtingos tipologijos pastatų – nuo bibliotekų, muziejų ar laboratorijų iki medicinos, rekreacijos centrų ar net bankų. Tai tampa savotišku miesto modeliu.

Dabar labiausiai yra pasikeitę mokymo metodai, ypatingai išsivystė ir pažengė komunikacinės sistemos. 1439 m. Gutenbergui išradus spausdinimo mašiną informacija pradėjo greičiau sklirti, XX a. pr. informacijos skleidimui pritaikytas radijas, o dabar (XXI a. pr.) yra internetas, kurio galimybės žymiai platesnės, greitesnės ir patogesnės. Paskaitos, seminarai ir konferencijos šiandien vyksta virtualiai, visiems dalyviams būnant skirtingose fizinėse vietose. Nebereikia popierinių vadovėlių, bibliotekų reikšmė ir paskirtis keičiasi, jos tampa „muziejais“, šiandien viename nešiojamajame kompiuteryje gali būti sutalpinta tūkstančiai knygų. Naujose universitetuose rekomenduojama projektuoti lengvai transformuojamas patalpas. Jau šnekama apie gretimoje ateityje atsirasiančius virtualius universitetus. Tokiam universitetui nebereikia didelių universitetinių miestelių, toks universitetas fiziškai užimtų tik vieną pastatą ar patalpą kompiuterinėms sistemoms įrengti. Šios mokymo įstaigos egzistuos kibernetinėje erdvėje.

1.1.6. Apibendrinimai

1. Platonas įkūrė pirmąją akademiją, kuri kartais laikoma pirmuoju universitetu. Buvo dėstoma namuose arba vaikščiojant po sodeį. Vėlyvojoje antikoje sukurtos filosofijos lėmė mokslo vystymąsi ir iki šiol yra plačiai interpretuojamos.
2. Išplitus krikščionybei nustota siekti mokslinio pažinimo, sustojo mokslo pažanga. Pagrindinis tikslas – ruošimasis „kitam“ gyvenimui. Buvo mokoma vienuolynuose, o pagrindiniai informacijos šaltiniai – Biblija ir šventieji raštai.
3. Viduramžiais augantis išsimokslinimo lygio poreikis ir urbanizacija paskatino kurti universitetus, kurie vis dar buvo labai „religiniai“. Pirmieji universitetai – tai susibūrusios panašių interesų žmonių grupelės.
4. XIII a. Tomui Akviniečiui išvertus ir interpretavus Aristotelio tekstus mokslas pradėjo stumtis pirmyn. Šiame amžiuje universitetams įgavus autonomiją paspartinti atradimai ir pažanga.
5. 1819 m. Amerikoje Tomui Džefersonui pastačius Virdžinijos universitetą, pasaulyje paplito jo vieninga struktūra – visi universiteto pastatai sujungti į vieną harmoningą kompoziciją.
6. XIX a. susiformavęs vokiškasis universiteto mokymo programos tipas, kurio tikslas – išmokyti studentus mąstyti taikant pagrindines mokslines žinias, prasidėjo seminarų ir laboratorijų evoliucija.
7. XIX a. religija buvo „ištrinta“ iš privalomosios mokymo programos. Pažangios mokslo ir politikos teorijos pakeitė religijos vaidmenį švietime. XX a. aukštasis išsilavinimas tapo prieinamas didžiajai daliai žmonių.
8. XXI a. labai išaugo išsivysčiusių valstybių investicijos į švietimo sistemas. Žinios ir mokslas yra pagrindinė prekė ir investicija. Universitetai konkuruoja ne tik mokymosi kokybe, bet ir siūloma mokymosi aplinka.
9. XXI a. sparčiai besikeičiančios technologijos ir nauji atradimai verčia susimąstyti apie galimas universitetų transformacijas, apie naujų mokymo metodų pritaikymą, apie ateities universitetus.

1.2. UNIVERSITETŲ MODELIAI

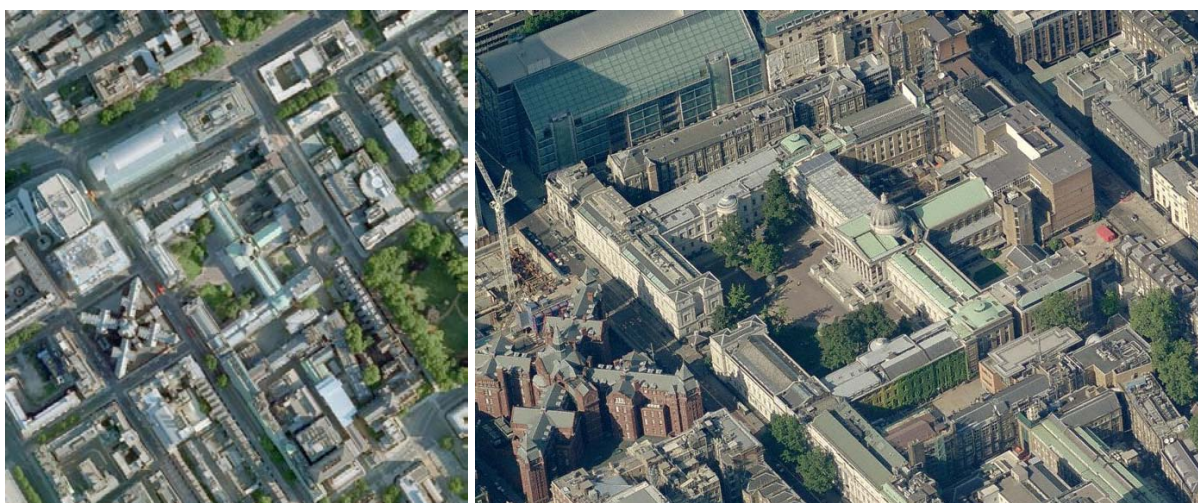
Remiantis B. Edvardo knyga „University Architecture“ išskirti septyni universitetų planavimo tipai. Kiekvienas tipas atspindi tam tikrą laikotarpį ir jo socialines bei moralines vertybes. Pavyzdžiui, megastruktūros, paplitusios maždaug prieš 40 metų. Jose visos universiteto funkcijos talpinamos viename gigantiškame tūryje. Tokio tipo pavyzdys galėtų būti 1965 m. Vankuveryje, Kanadoje pastatytas Simono Fraserio universitetas. (9 pav.) Gamtos reikšmė (parkai, pievos, sodai) žmogui išplito renesanso laikotarpiu, tačiau šis požiūris pilnai įgyvendintas buvo tik XIX a. pr. Tomo Džefersono suprojektuotame Virdžinijos universitete. Pastebima tendencija, kad dažnai grįžtama prie senųjų vertybių, jos iš naujo atrandamos, interpretuojamos.

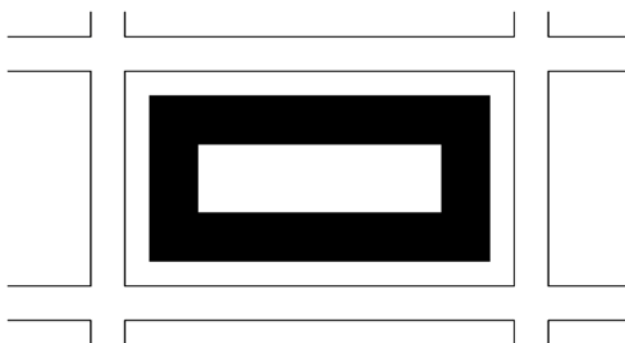
9 pav. Simono Fraserio universitetas (įkurtas 1965 m. Vankuveryje, Kanadoje)

1.2.1. Suformuoto kvartalo modelis

Pavyzdžiai: Birminghamo, Londono universitetai. Universitetinio miestelio identitetas dažniausiai sukuriamas pastatais. Šio tipo miesteliai būna miestų centruose, suformuojantys uždara kvartalą. Pagrindinis universiteto pastatas formuoja vietos siluetą ir gatvės išklotinę. Šis tipas išsivystė XIX a. pab., bet subrendo XX a. viduryje. Trūkumai: a) nėra pakankamai vietos praplėtimui; b) šiandieninio parkavimo poreikis griauja vietos dviasią; c) miesto bruzdesys nesiderina su akademine veikla. Tačiau būdama centre akademinė bendruomenė turi viešąjį transportą, gali patogiai naudotis kitomis institucijomis, pvz., viešosiomis bibliotekomis, meno galerijomis, kavinėmis ir kt.

10 pav. Londono universitetas (įkurtas 1863 m. Anglijoje)

11 pav. Pirmojo modelio schema

1.2.2. Gamtinio fono modelis

Pavyzdžiai: Helsinkio, Virdžinijos, Stirlingo universitetai. Kraštovaizdžiu formuojamas vietos ypatybės ir erdvės. Esantys želdynai sukuria patrauklią foninę aplinką. Šis tipas išsivystė priemiesčiuose. Šių miestelių vertybės siekia XVIII a. Gamta ir kraštovaizdis buvo suvokiami kaip civilizuoto mąstymo šaltiniai. Privalumai: a) ramybė pažadina kūrybingą mąstymą; b) gamta yra pamokanti ir gali būti naudojama mokymo tikslams; c) atskyrimas nuo „miestietiško“ gyvenimo sukuria stiprų bendruomenės jausmą.

12 pav. Stirlingo universitetas (įkurtas 1967 m. Škotijoje, Anglijoje)

13 pav. Antro modelio schema

1.2.3. Autonominių pastatų modelis

Pavyzdžiai: Čerčilio, Kembridžo, Stanfordo universitetai. Universitetų iš pusiau autonominių koledžų šaknys siekia antikos laikus. Koledžai buvo privačiai finansuojami, kai kurie (pvz., Oksfordo, Kembridžo universitetai) buvo sujungti su vienuolynais arba privačiomis mokyklomis. Privalumai: a) glaudūs ryšiai tarp dėstytojų ir studentų; b) sukuriama fizinė, socialinė ir akademinė aplinka; c) gerai išvystyta atskirų pastatų tipologija. Pagrindinis trūkumas – nėra centrinio visų koledžų valdymo, stokojama identiteto, universitetas sunkiai suvokiamas kaip vientisa sistema. Dideli sodai ar uždari vidiniai kiemai išseikvoja daug ploto ir priežiūros išlaidų. Nepaisant pastarųjų trūkumų šie universitetai išlieka labai populiarius pasaulinėje rinkoje.

14 pav. Stanfordo universitetas (įkurtas 1891 m. Kalifornijoje, JAV)

15 pav. Trečio modelio schema

1.2.4. Linijinis modelis

Pavyzdžiai: Simono Fraserio, Rytų Anglijos universitetai. Dažniausiai būna statomas palei gatvę. Šis modelis turi kompaktiškumo, savitumo ir ekonomiškumo privalumus. Linijinė konfigūracija leidžia lengvą praplėtimą tiek išilgine, tiek skersine kryptimi. Planas gali vingiuoti ir sukinėtis palei sklypo ribas, saulės kelią, atsiveriančias perspektyvas arba sujungiant su aplinkos (pvz., urbanistine) struktūra. Palei išilginį pagrindinį taką patogiai būna išdėstytos įvairios funkcijos: biblioteka, knygynas, valgykla, studentų atstovybės ir kt. Trūkumai: a) sunku orientuotis; b) sudėtinga sukurti atskirų departamentų identitetus; c) atskirtis tarp išorinio kraštovaizdžio ir universiteto pastatų. Dėl savo ekonomiškumo šis tipas buvo plačiai taikomas pastaraisiais dešimtmečiais. Tačiau tokie miesteliai tampa „svetimkūniais“ dėl savo dydžio. Dabar vis dažniau atsisakomas toks statybos modelis.

16 pav. Rytų Anglijos universitetas (įkurtas 1963 m. Norfolke, Anglijoje)

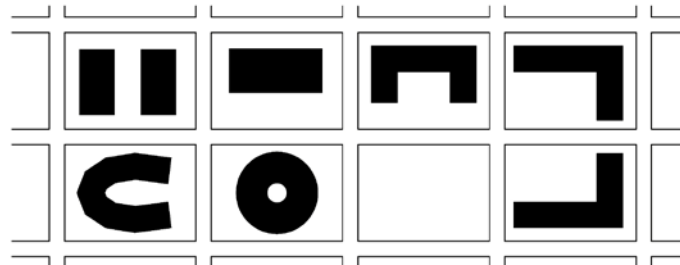
17 pav. Ketvirto modelio schema

1.2.5. Tinklinis modelis

Pavyzdžiai: Kalifornijos, Šiaurės Karolinos, Ilinojaus universitetai. Šis modelis išsivystė iš linijinės struktūros. Stačiakampis gatvių, pėsčiųjų takų ir infrastruktūros tinklas labai efektyviai išnaudoja žemę, sukuria gerą susisiekimą tarp pastatų. Šis planas suteikia gerą žemės pritaikymo lankstumą. Tinkle visada lieka laisvų plotų ateities plėtrai. Tipas paplito XX a., ypač JAV, kadangi ten urbanistinė struktūra yra tokia pati.

18 pav. Ilinojaus universitetas (įkurtas 1867 m. JAV)

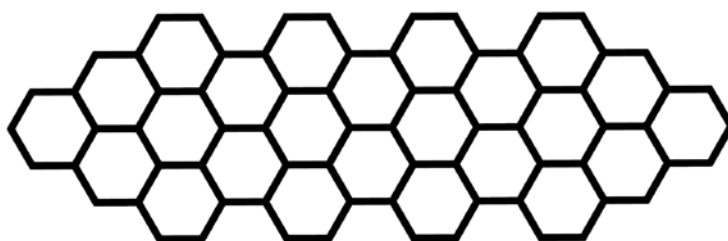
19 pav. Penko modelio schema

1.2.6. Pasikartojančių elementų modelis

Pavyzdžiai: Jorko, Kingo Saudo universitetai. Šie planai sudaryti iš pasikartojančių vienetų. Privalumas: suteikia universitetui vizualinę tvarką. Dažniausiai statoma iš surenkamų standartinių elementų, o tai yra pigi ir greita statyba. Vizualinė monotonija, funkcijų hierarchijos trūkumai dažnai būna nusveriami projekto kaina, logiškos estetikos ir patogios galimybės ateities plėtrai. Labiausiai šis tipas pamėgtas dėl kainos, kuri gali būti sąlyginai maža už aukštos kokybės statybas. Kadangi išryškinami pastatų moduliai, šis būdas sukuria ganėtinai niūrias erdves.

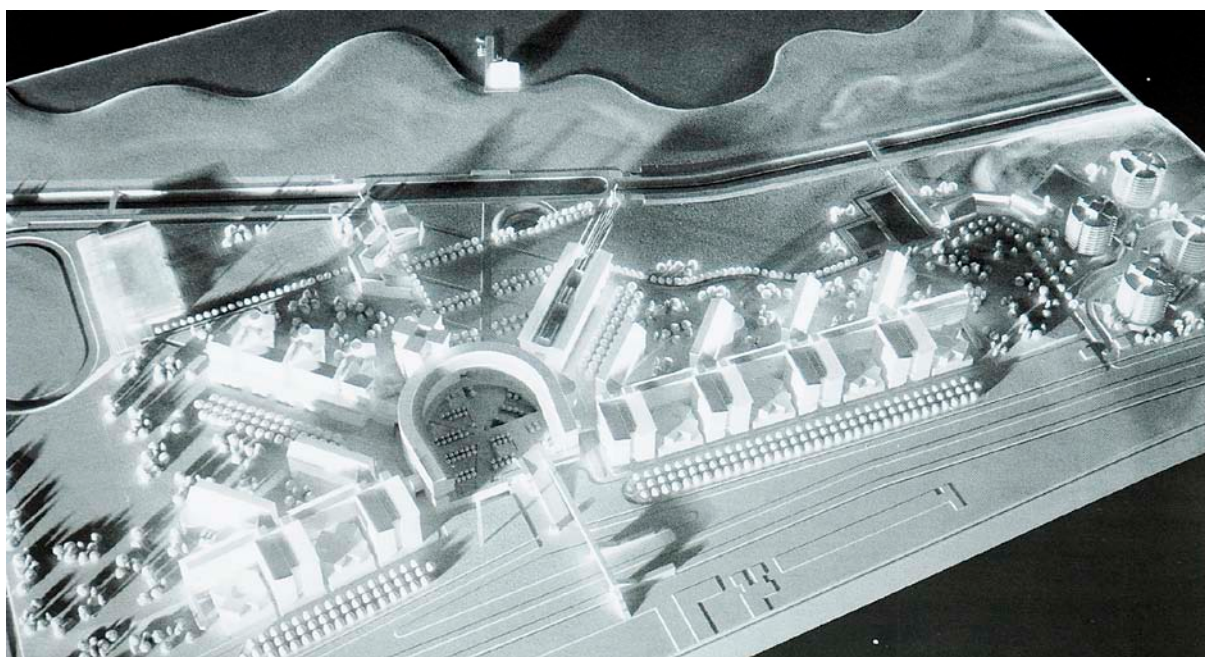
20 pav. Kingo Saudo universitetas (įkurtas 1957 m. Saudo Arabijoje)

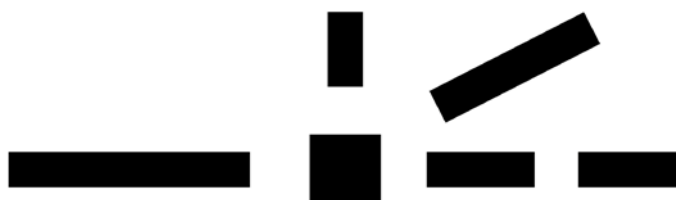
21 pav. Šeštojo modelio schema

1.2.7. Spindulinis modelis

Pavyzdžiai: Temaseko technikos universitetas. Šis tipas susidaro iš centrinio elemento ir linijų arba kekių (klusterių) išeinančių iš jo. Centrinis elementas dažniausiai būna administracinis pastatas arba biblioteka, tačiau pasitaiko atvejų, kai tai būna tiesiog atsitiktinės funkcijos statinys. Spinduliniuose universitetuose lengva orientuotis, nesiblaškoma. Atšakos išeinančios iš centro gali sukurti subtilius ryšius su platesniu kraštovaizdžiu. Kai spindulinis planas yra sujungiamas su stipriai išreikštais ašiniais elementais – sukuriamas savitas, ypatingas generalinis planas.

22 pav. Temaseko technikos universitetas (įkurtas 1990 m. Singapūre)

23 pav. Septinto modelio schema

1.2.8. Apibendrinimai

1 lentelė. Teorinių modelių apibendrinimas

	Teoriniai modeliai	Pavyzdžiai	Architektai	Privalumai
XV - XIX a.	1. Suformuoto kvartalo	Birminghamo Londono	Aston Webb Charles Holden	Stiprus identitetas;
	2. Gamtinio fono	Helsinkio Berkelio	Alvar Aalto F.L. Olmsted	Vietos suvokimas, ramybė;
	3. Autonominis	Kembridžo Stanfordo	Įvairūs Įvairūs	Privatumas, lokalūs identitetai;
	4. Linijinis	Sasekso Simon'o Fraser'io	Basil Spence Erickson ir Massey	Geri vidiniai ryšiai, galimybė plėstis;
XX a.	5. Tinklinis	Ilinojaus Šiaurės Karolinos	Mies van der Rohe Įvairūs	Efektyvus žemės panaudojimas;
	6. Elementų	Yorko King Saud'o	RMJM HOK	Vizualinis logiškumas;
	7. Spindulinis	Temasek'o	Michael Wilford	Integracija, aiškumas.

Universitetai jau statomi apie 1000 metų. Pirmieji universitetai, tokie kaip Bolonijos, Paryžiaus, Oksfordo ir Kembridžo buvo statomi ir integruojami miestuose. Tai universitetai, kurie šiandien sudaro miesto kvartalą ar net kelis kvartalus, jie augo kartu su miestu. Šitie universitetai akivaizdžiai parodo, kad aukštojo mokslo įstaigos turi labai glaudų ryšį su miestu. XVIII a. universitetai buvo statomi užmiesčiuose, išaukštinti gamtos elementai ir jų įtaka žmogui. Gamta ir kraštovaizdis buvo suvokiami kaip civilizuoto mąstymo šaltiniai. XIX-XX a. universitetų generalinių planų sprendimus pradėjo lemti funkciniai ryšiai, statybos ekonomiškumas ir kitos šių amžių vertybės. Universitetas – tai vieta, kuri atspindi besikeičiančius pasaulio idealus, kurioje nuolat eksperimentuojama, tai yra – meno kūriniai. Geriausi universitetiniai miesteliai vertinami dėl sukurtos aplinkos, o ne tik dėl pavienių pastatų. Išskirti tipai parodo, kad nepamirštami senieji kūrimo ypatumai ir vertybės, prie jų vis sugrįžtama ir jie naujai interpretuojami.

1.3. XXI a. FAKULTETŲ ANALOGAI

1.3.1. „Torres siamesas“

Architektai: Alejandro Aravena.

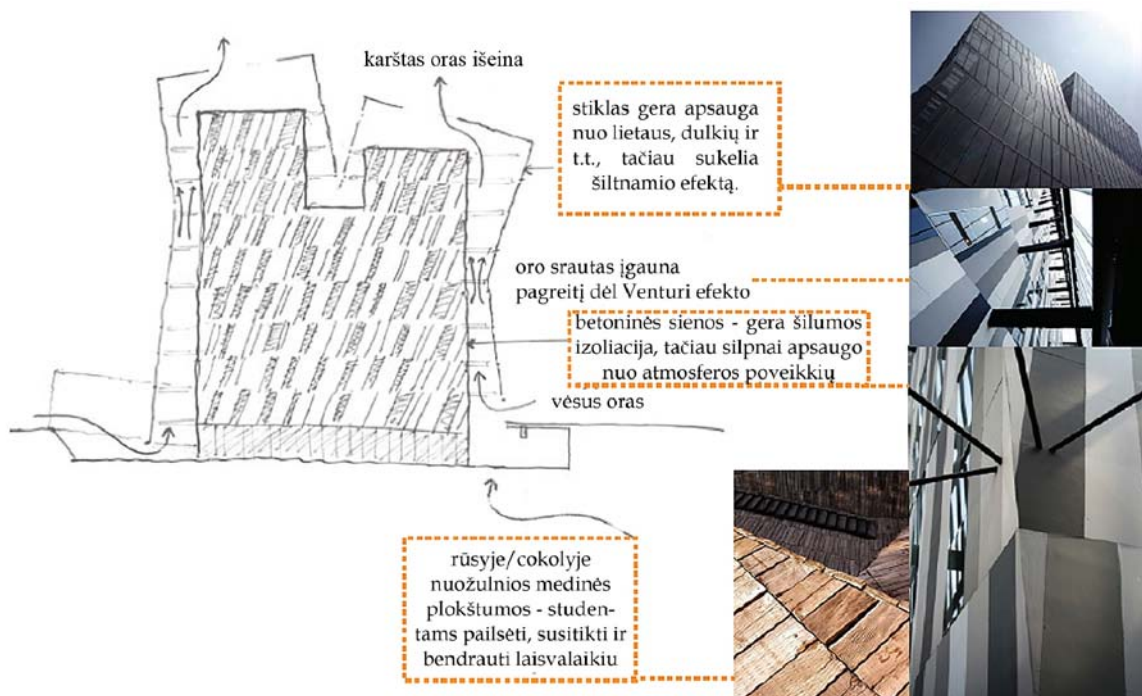
Funkcija: „San Joaquín“ technologijos centras, mokslinės laboratorijos.

Vieta: Čilės katalikiškasis universitetas, Santjagas, Čilė.

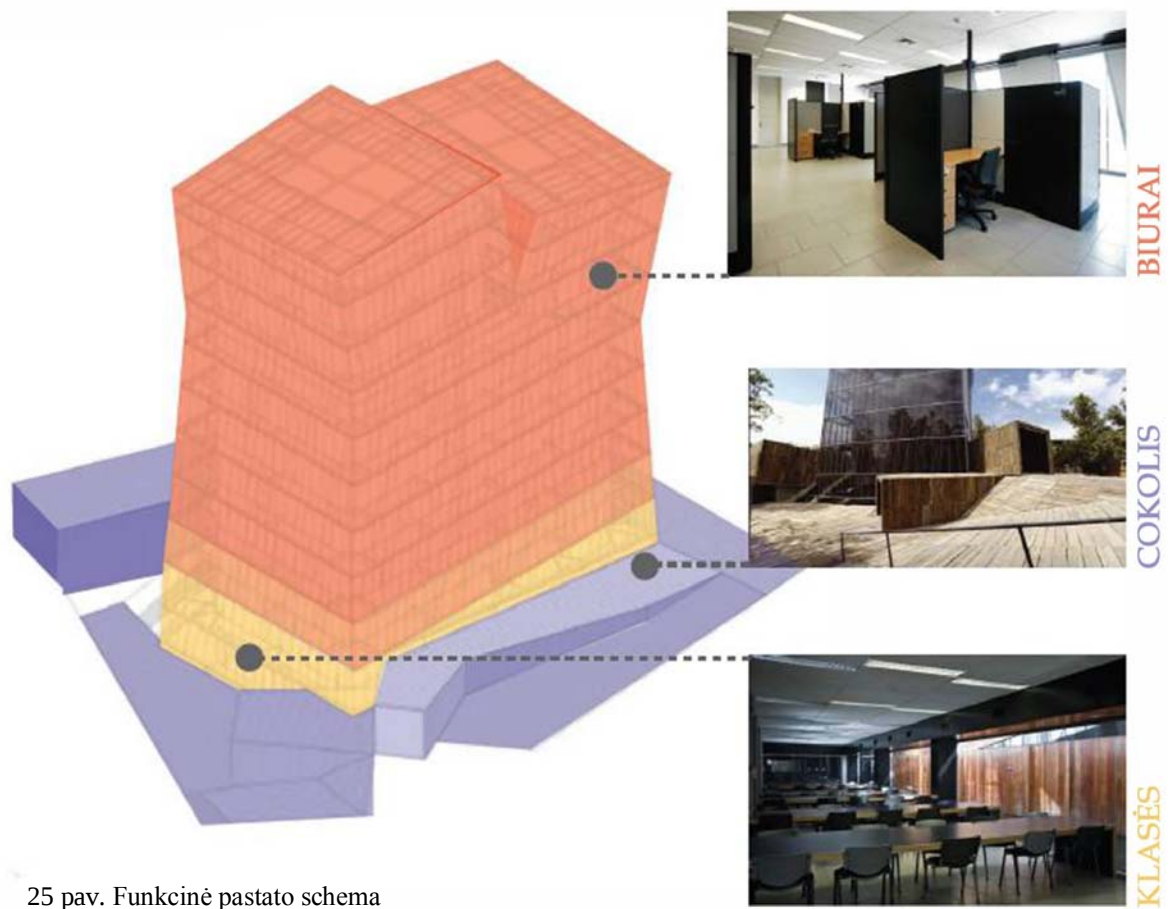
Medžiagos: stiklas, plienas, betonas, medis.

Realizavimo metai: 2005.

Aprašymas: naujasis pastatas yra universitetiniame miestelyje. Jis aukštesnis už aplinkinius, tad tai nauja miestelio vertikali dominantė. Aplinka tvarkoma prisodinant labai daug medžių – sukuriamas miško išpūdis. Statinio paskirtis – šiuolaikinė informacinė įranga 500-tams studentų. Bokštai – individualaus darbo kompiuteriu erdvės, cokolinis aukštas – viešoji erdvė, o požeminis aukštas – tai informatikos klasės. Pastato laikančioji konstrukcija yra betoninis karkasas, o antrasis fasadas – stiklinis. Dvigubas fasadas gerai apsaugo nuo patalpų perkaitimo.

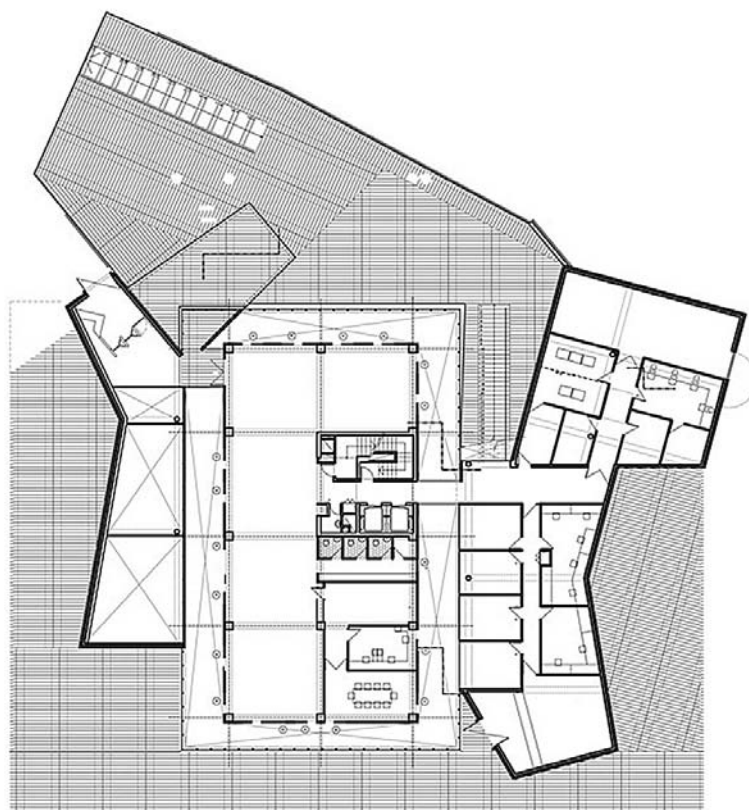
24 pav. Dvigubo fasado veikimo schema

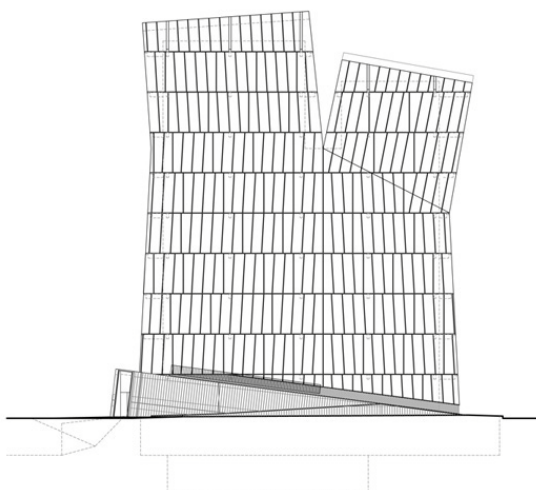
25 pav. Funkcinė pastato schema

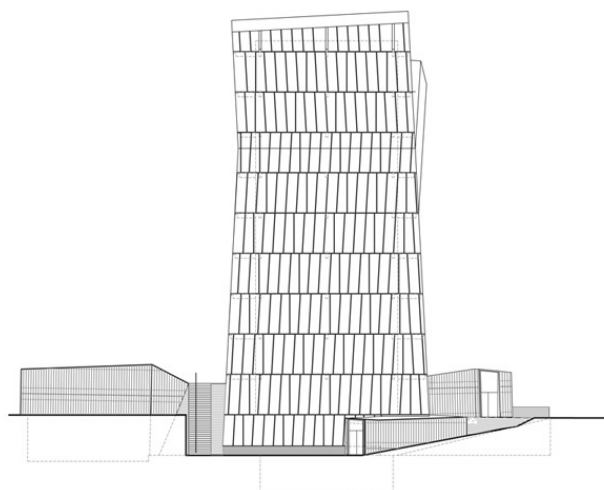
26 pav. Konstrukcinė pastato schema

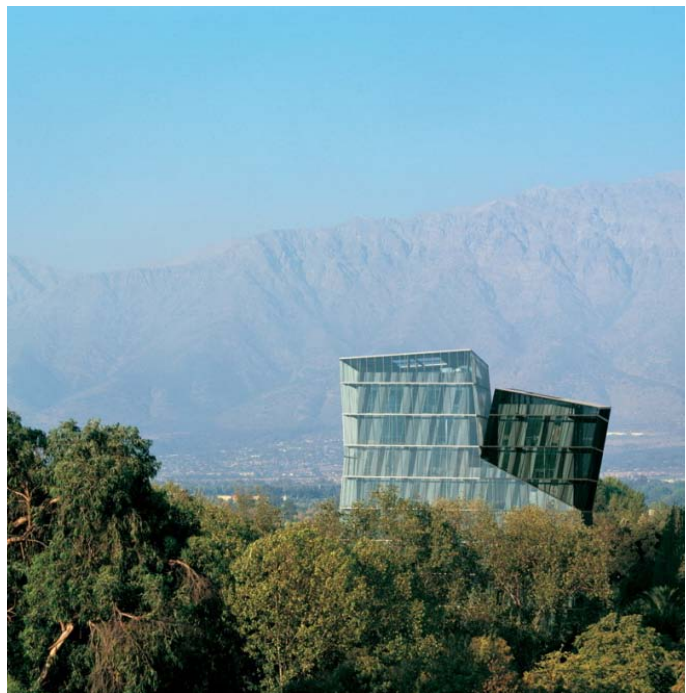
27 pav. Pirmo aukšto planas

28 pav. Vakarinio fasado brėžinys

29 pav. Šiaurinio fasado brėžinys

30 pav. Pastato nuotraukos

1.3.2. „Cooper Union“

Architektai: studija „Morphosis architects“.

Funkcija: meno, architektūros ir inžinerijos mokslų centras.

Vieta: Niujorkas, JAV.

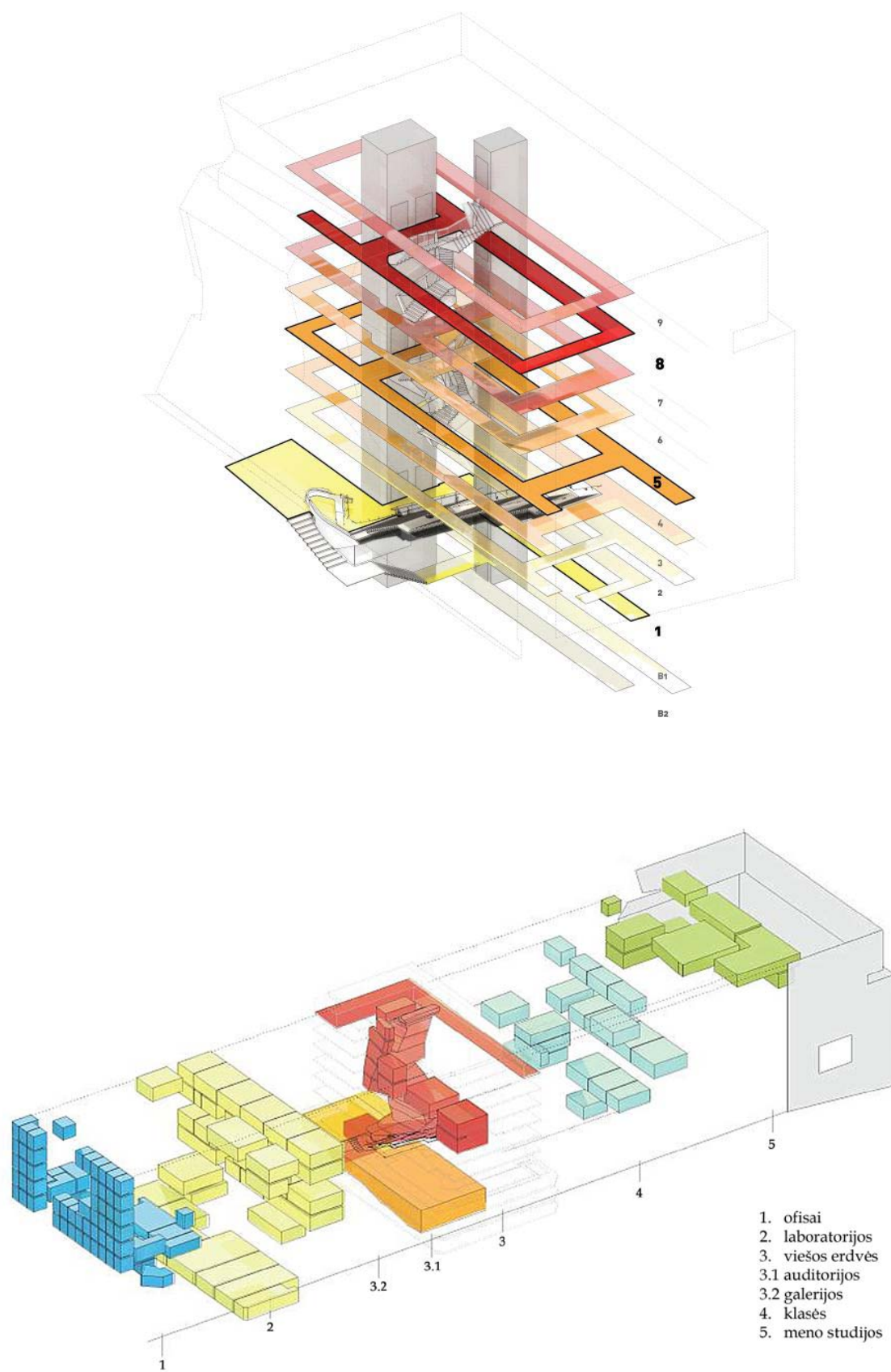
Medžiagos: stiklas, plienas, betonas.

Realizavimo metai: 2009.

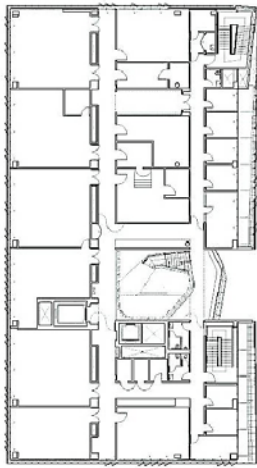
Aprašymas: naujasis pastatas yra New York'o centrinėje dalyje. Statinys suformuoja kvartalą. Pirmas aukštas atviras visuomenei. Statinio architektūra pagyviną griežtą miesto veidą. Skulptūriškas fasadas sukuria naują aplinkos identitetą. Statinys – tai priemonė stiprinanti bendradarbiavimą ir bendravimą tarp trijų skirtingų disciplinų. Centrinė bendra erdvė skirta neformaliems socialiniams, intelektualiniams ir kūrybiniais mainams. Nuo 5 iki 9 aukšto – seminarų klasės, viešos erdvės išdėstytos aplink atriumą. Tai pirmasis „LEED“ sertifikuotas statinys Niujorke.

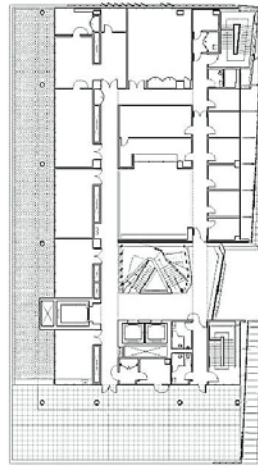
31 pav. Pastato nuotrauka

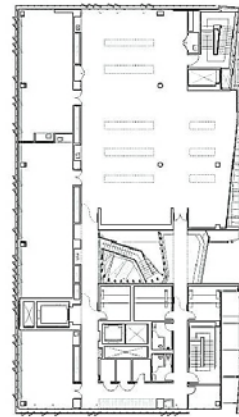
32 pav. Pastato funkcinės schemos

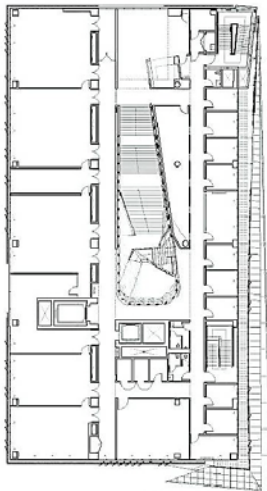
Septinto aukšto planas

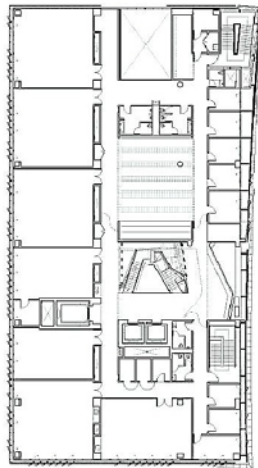
Aštunto aukšto planas

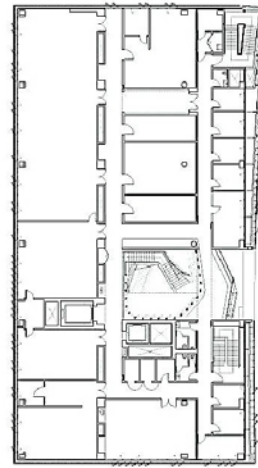
Devinto aukšto planas

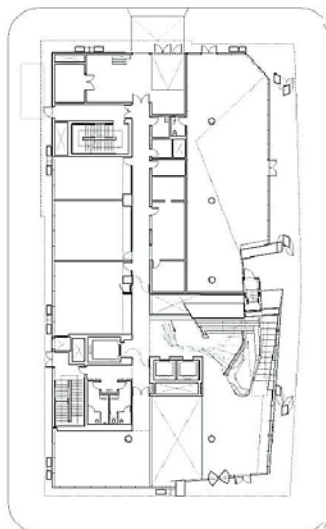
Ketvirto aukšto planas

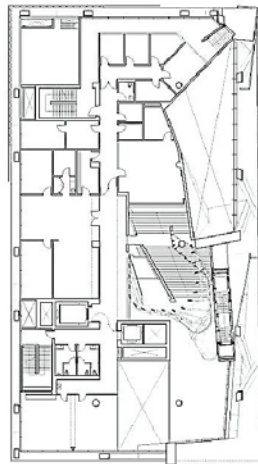
Penkto aukšto planas

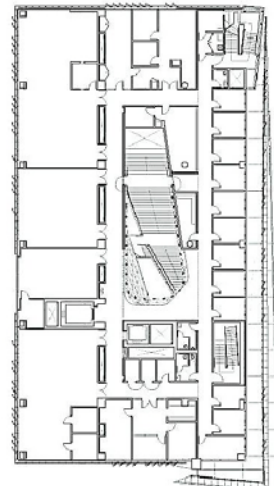
Šešto aukšto planas

Pirmo aukšto planas

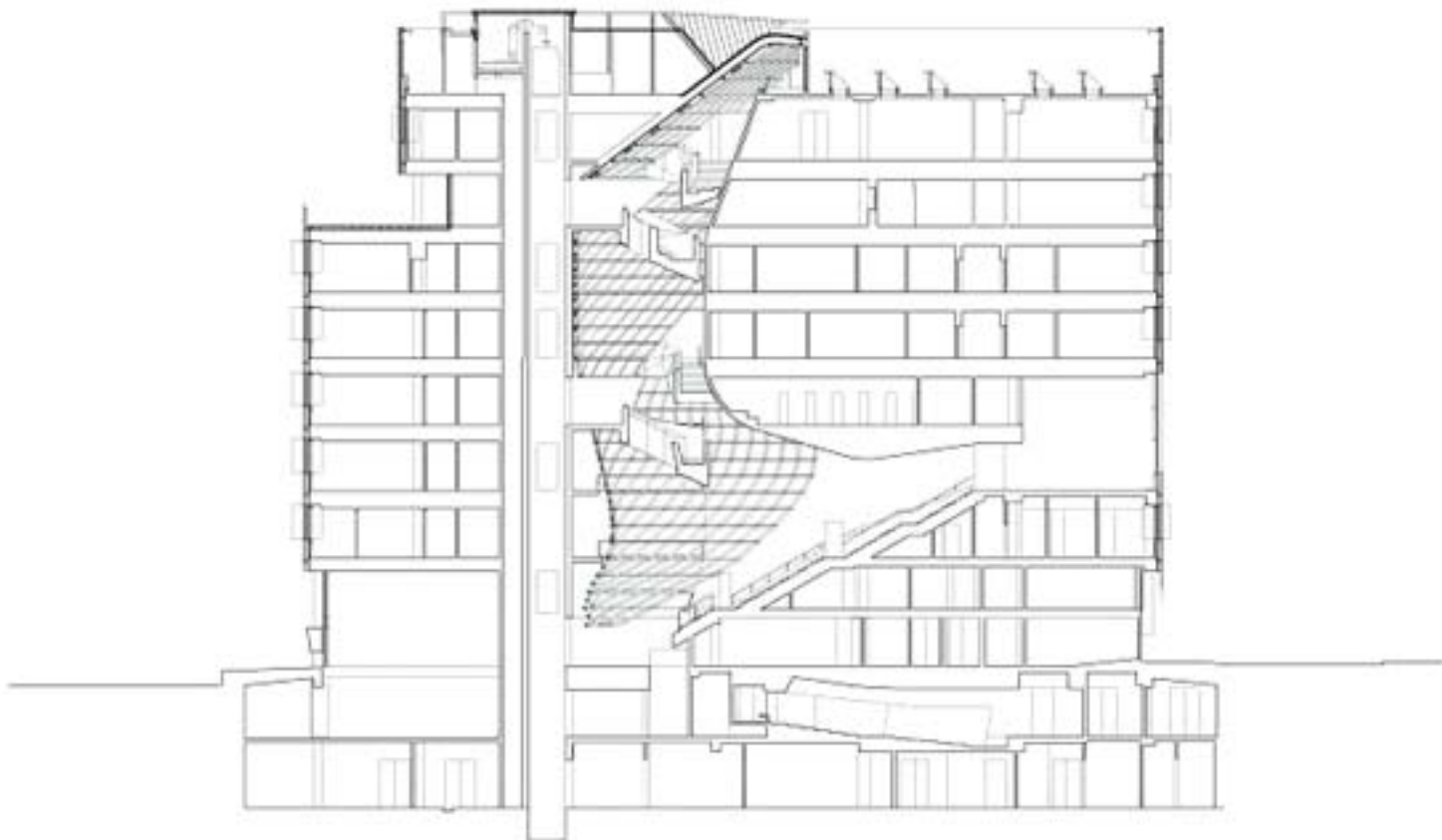

Antro aukšto planas

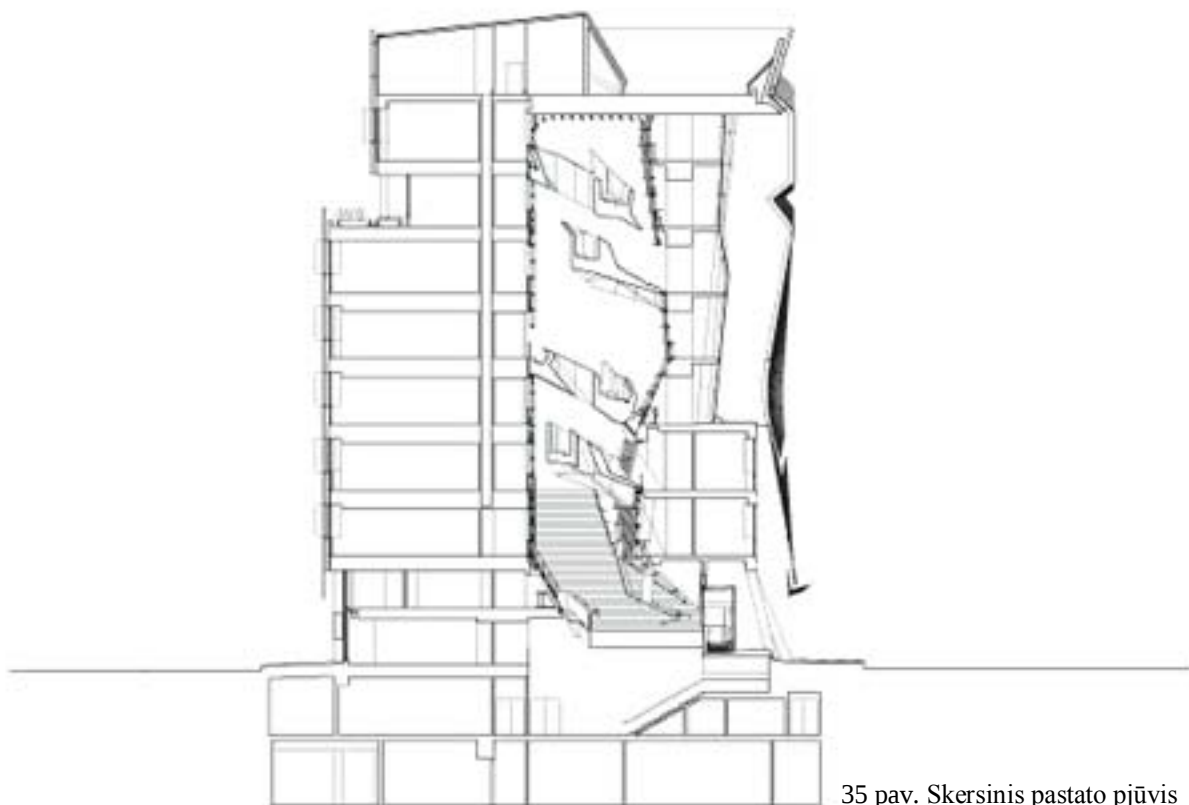

Trečio aukšto planas

33 pav. Pastato aukštų planai

34 pav. Išilginis pastato pjūvis

35 pav. Skersinis pastato pjūvis

36 pav. Pastato dalių nuotraukos

1.3.3. Muzikos fakultetas

Architektai: studija „Saucier + Perrotte Architects“.

Funkcija: muzikos įrašymo ir technologijų tyrimo centras.

Vieta: „McGill“ Universitetas, Monrealis, Kanada.

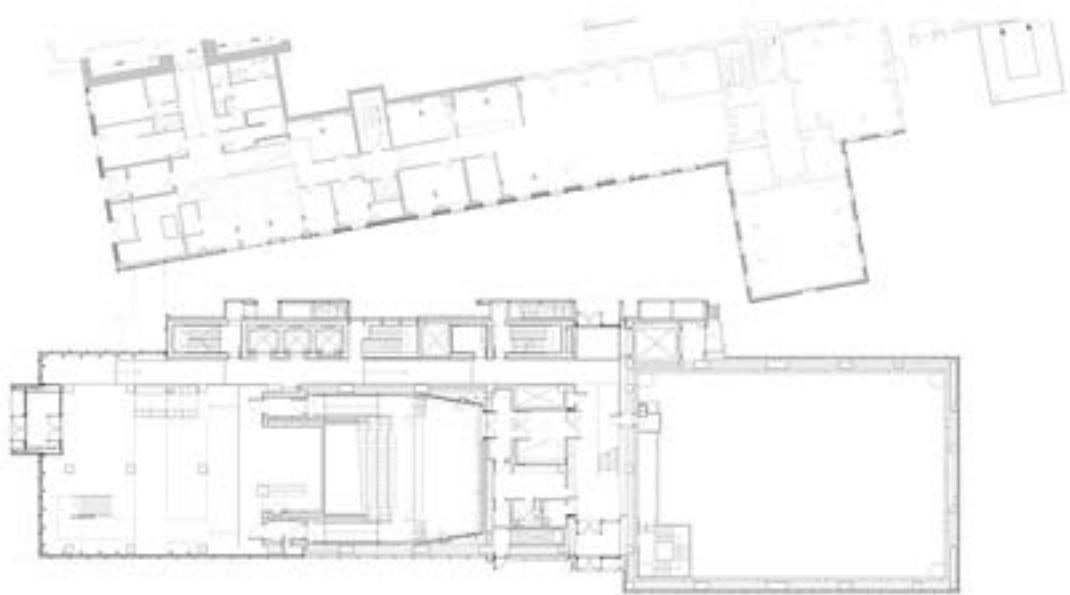
Medžiagos: stiklas, cinko plokštės, betonas;

Realizavimo metai: 2007.

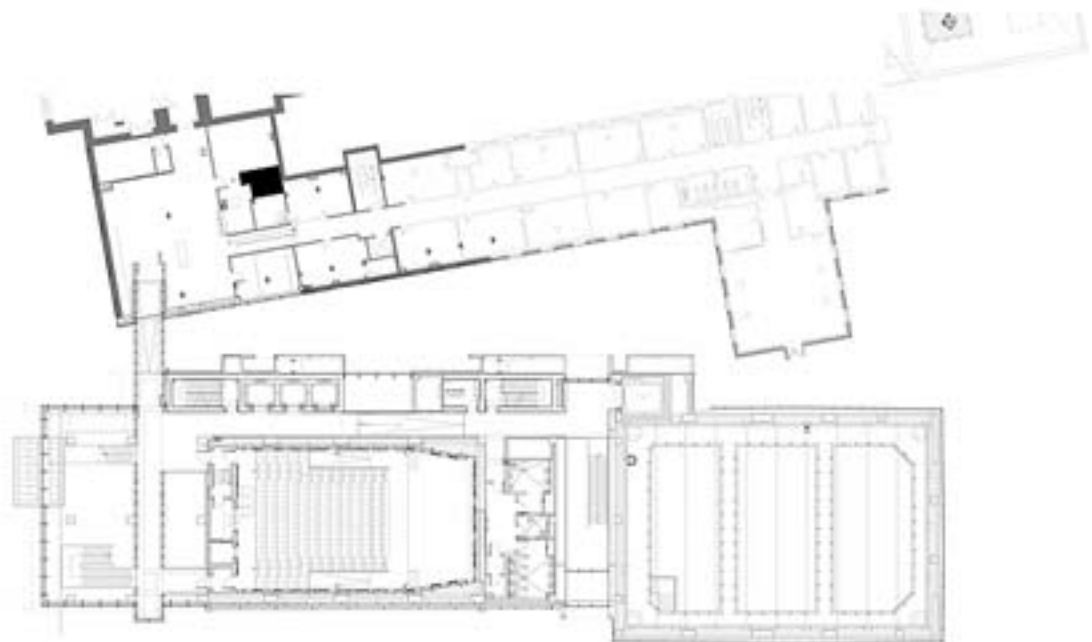
Aprašymas: naujasis pastatas pastatytas Monrealio centrinėje dalyje prie senojo fakulteto. Naujasis fakultetas komponuotas su senuoju kontrasto būdu. Statinyje yra biblioteka, rečitalio salė, praktikos studijos ir ofisai. Praktikos ir techninės patalpos suprojektuotos po žeme. Biblioteka – trijų aukštų, taip fakultetas tampa atviras visuomenei. Naujasis fakultetas kabančiu koridoriumi yra sujungtas su senuoju. Fasadais juostomis padengi cinko plokštėmis paliekant angas natūraliam pašvietimui.

37 pav. Senojo ir naujojo fakultetų kompozicija

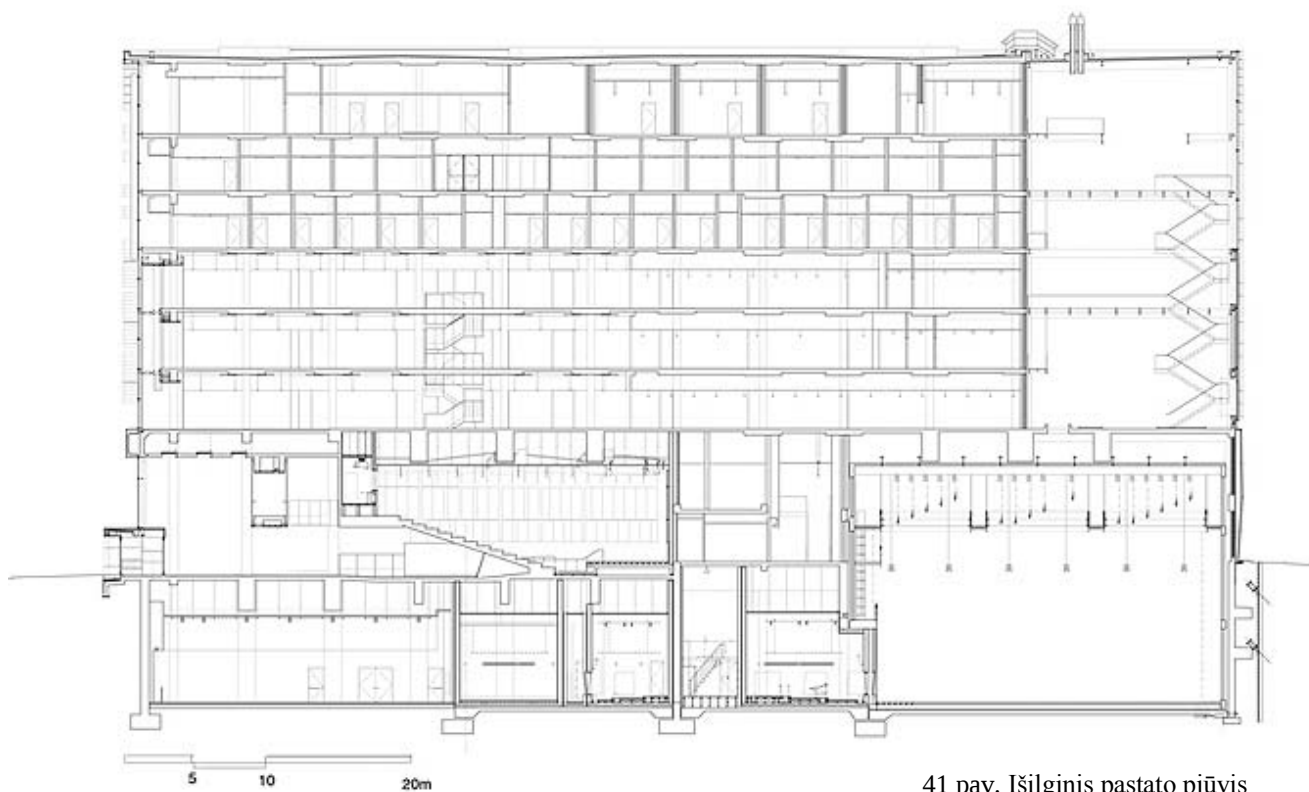
38 pav. Pirmo aukšto planas

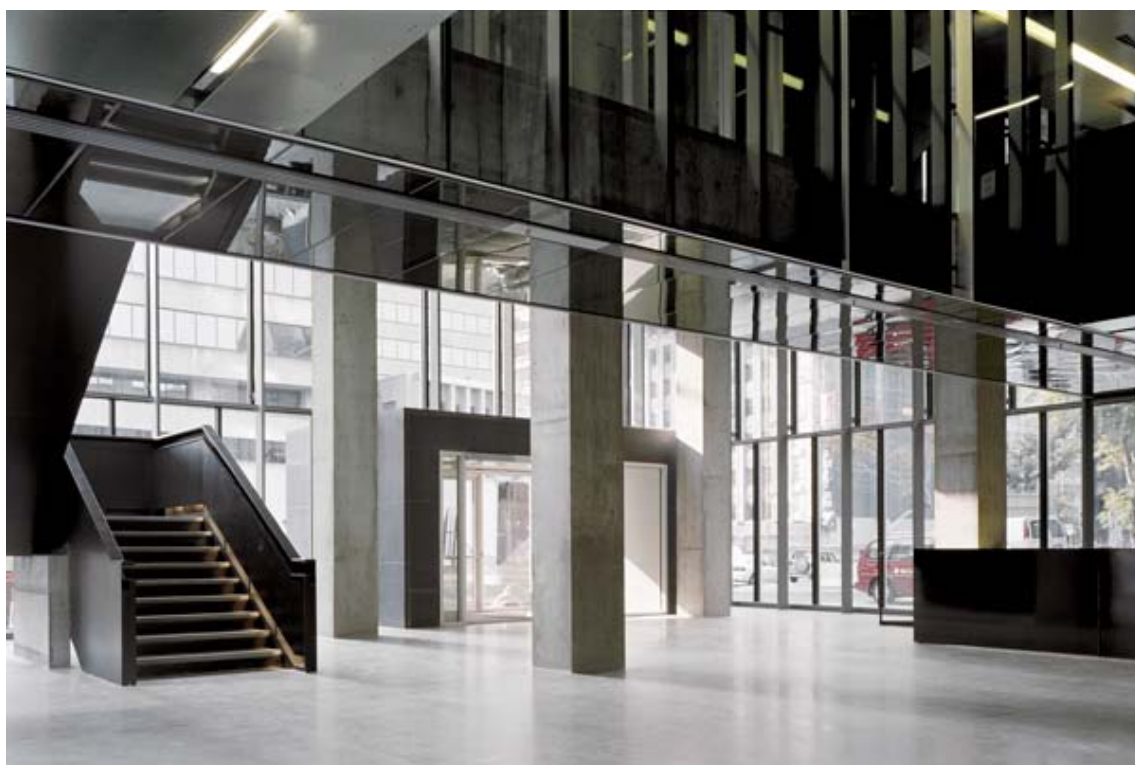
39 pav. Antro aukšto planas

40 pav. Trečio aukšto planas

41 pav. Išilginis pastato pjūvis

42 pav. Pastato interjeras

1.3.4. Chemijos mokslų pastatas

Architektai: studija „Teeple Architects“.

Funkcija: chemijos laboratorijos.

Vieta: Piterboras, Ontarijas, Kanada.

Medžiagos: stiklas, metalas, betonas;

Realizavimo metai: 2007.

Aprašymas: naujasis chemijos mokslų statinys „Trento“ universitete yra suvokiamas kaip takas šalia „Otonabee“ upės. Ši upė yra universitetinio miestelio akcentas. Pastatas integruojamas į kraštovaizdį išsaugant pagrindinius vizualinius ryšius. Jame yra keturios didelės laboratorijos. Kadangi jis vieno aukšto, tai ir stogas yra panaudotas pasivaikščiojimo takams. Suformuojamas ir naujas vidinis kiemelis, kuris įeina į viso universitetinio miestelio vidinių kiemelių sistemą. Statinys suprojektuotas atsižvelgiant į ekologišką eksploatavimą ir efektyvų energijos panaudojimą.

43 pav. Pastato vaizdas nuo upės

44 pav. Pastato vaizdas naktį nuo gatvės

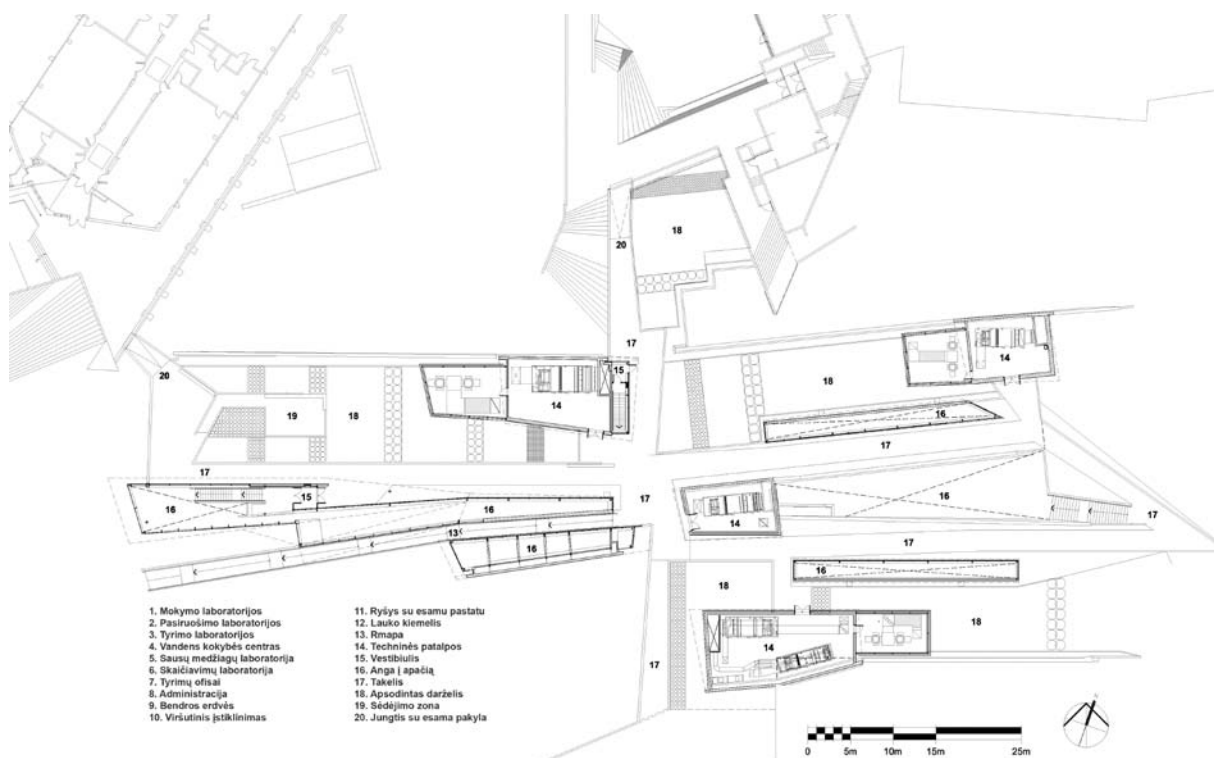
45 pav. Pastato interjeras

46 pav. Pastato vidinis kiemelis

47 pav. Pirmo aukšto planas

48 pav. Antro aukšto planas

1.3.5. Apibendrinimai

1. XXI a. statybos aukštojo mokslo įstaigos yra atviros visuomenei, parodoma, kad kiekvienas gali lengvai mėginti įgyti aukštąjį išsilavinimą. Tai tam tikras kvietimas studijuoti, tobulėti. Tai tam tikra mokslo reklama.
2. Naujuosiuose statiniuose vyrauja keletą funkcijų, skatinamas tarpdisciplininis bendradarbiavimas, kultūriniai ir intelektualiniai mainai. Kuriant jaukias viešas erdves parodoma, kad labai svarbus yra studentų bendravimas ir diskutavimas.
3. Pastebėta, kas senieji universitetai yra vis praplečiami: prie senųjų pastatų pastatant priestatus ar statant visiškai naujus fakultetus ar kitokius mokymo centrus. Universitetų skaičius pasaulyje vis auga, o senieji plečiasi.
4. Naujieji statiniai pritaikyti naujiems mokymo ir tyrimų metodams. Šie pastatai dažniausiai būna karkasinės konstrukcijos sukuriant galimybę lengvai performuoti interjero erdves. Sparti mokslinė ir kultūrinė pažanga keičia mokymosi metodus. Naujieji statiniai pasiruošę priimti ateities iššūkius.
5. XXI a. didelė reikšmė teikiama naujoms technologijoms, architektūrinei kokybei ir ekologijai. Naujuose aukštojo mokslo statiniuose pritaikytos naujausios „žaliosios“ technologijos, saugoma ir tausojama gamtinė aplinka. Studentas mokosi ne tik iš knygų, bet ir iš supamos aplinkos, iš kurios susiformuoja savo pasaulėvaizdį.

2. VIETOS TYRIMAI

2.1. TERITORIJOS PAIEŠKA

2.1. Universitetai Lietuvoje

Vilniuje (~550'000 gyventojų, 11 universitetų, 1 universitetas skirtas ~50'000 gyventojų):

1. Vilniaus universitetas (įkurtas 1579 m.).
2. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarija (įkurta 1582 m.).
3. Lietuvos muzikos ir teatro akademija (įkurta 1933 m.).
4. Vilniaus pedagoginis universitetas (įkurtas 1935 m.).
5. Vilniaus Gedimino technikos universitetas (įkurtas 1956 m.).
6. Vilniaus dailės akademija (įkurta 1973 m.).
7. Vilniaus universiteto tarptautinio verslo mokykla (įkurta 1989 m.).
8. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija (įkurta 1992 m.).
9. UAB „ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas“ (įkurtas 1999 m.).
10. Mykolo Romerio universitetas (įkurtas 2004 m.).
11. Vilniaus verslo teisės akademija (įkurta 2004 m.).

Kaune (~350'000 gyventojų, 8 universitetai, 1 universitetas skirtas ~44'000 gyventojų):

1. Kauno kunigų seminarija (įkurta 1864 m.).
2. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (įkurtas 1920 m.).
3. Kauno technologijos universitetas (įkurtas 1922 m.).
4. Vytauto Didžiojo universitetas (įkurtas 1922 m.).
5. Lietuvos žemės ūkio universitetas (įkurtas 1924 m.).
6. Lietuvos kūno kultūros akademija (įkurta 1934 m.).
7. Veterinarijos akademija (įkurta 1936 m.).
8. UAB „ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas“ (įkurtas 1999 m.).

Klaipėdoje (185'000 gyventojų, 2 universitetai, 1 universitetas skirtas ~92'000 gyventojų):

1. Klaipėdos universitetas (įkurtas 1991 m.).
2. LCC Tarptautinis universitetas (įkurtas (1991 m.).

Šiauliuose (126'000 gyventojų, 1 universitetas):

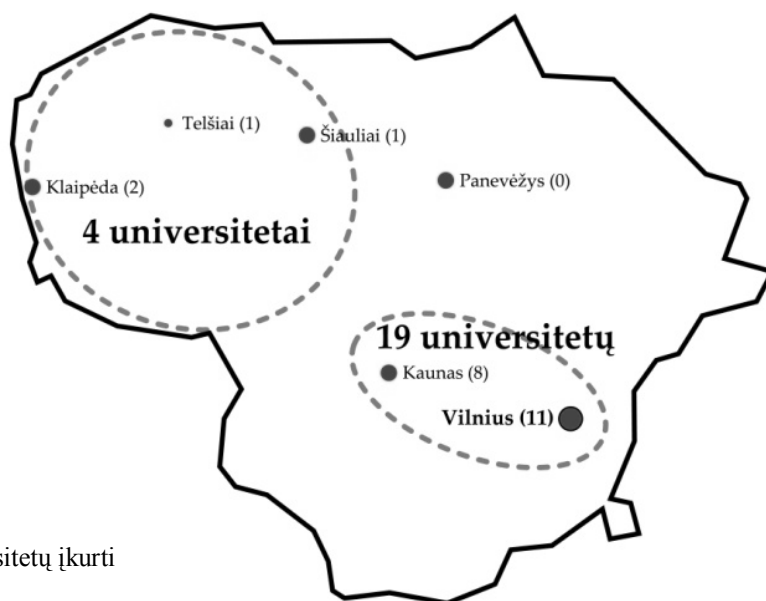
1. Šiaulių universitetas (įkurtas 1997 m.).

Telšiuose (30'000 gyventojų, 1 universitetas):

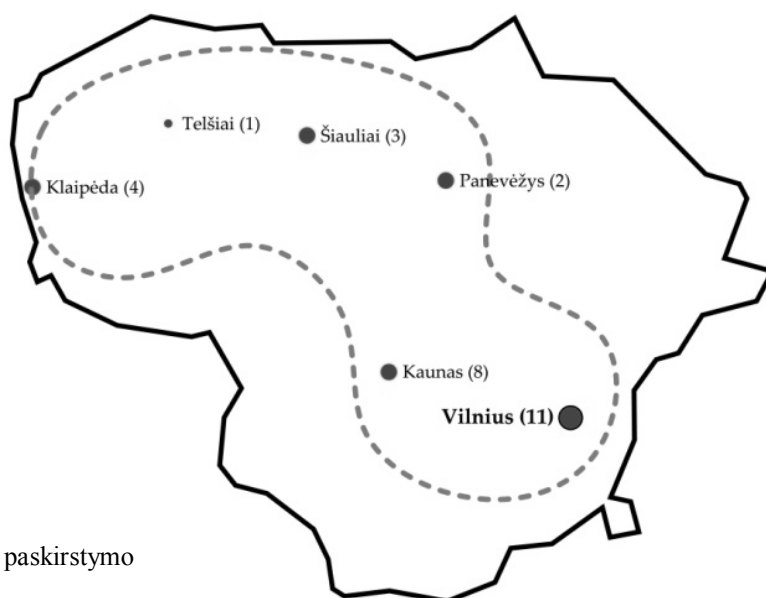
1. Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija (įkurta 1927 m.).

Atlikus universitetų istorinius tyrimus pastebėta, kad universitetai yra susiję ypatingais ryšiais su savo miestais. Šiandien universitetas – mokslinių tyrimų ir pažangaus ugdymo tiekėjai kiekvienoje visuomenėje. Tai miesto fizinio bei intelektualinio atsinaujinimo simbolis. Tai miestų investicija į savo ateitį. Pasaulyje mokslas – greičiausiai auganti „pramonė“. Universitetų statyba – tai svarbi regionų vystymosi dalis, padedanti juos įtraukti į tarptautinę konkurenciją. Pastebėta, kad Lietuvoje įkurta daugiausia universitetų jos nepriklausomybės laikais. Nuo 1918 iki 1940 šalyje įkurti 9 universitetai, o nuo 1990 – 8 universitetai. Tuo tarpu iš viso Lietuvoje yra 23 universitetai. 18 universitetų įkurti XX a., o XXI a. pr. – 2 aukštojo mokslo įstaigos. Iš šių duomenų galime daryti išvadą, kad Lietuvoje stipriau susirūpinta gyventojų išsilavinimu ir kultūros kėlimu XX a.

Lietuvoje 83% universitetų įkurti Vilniuje ir Kaune (49 pav.), miestuose, kurie yra arti vienas kito. Tokia koncentracija pritraukia į juos gabiausius jaunuolius, kurie baigę studijas dažniausiai ir pasilieka „dvimiestyje“. Pastebėta, kad miestų ekonominis ir kultūrinis lygis labai priklauso nuo juose esančių aukštojo mokslo įstaigų. Šiandien inovacijos, tyrimai, kultūra ir ekonomika sparčiausiai vystosi Vilniuje ir Kaune, tuo tarpu likusi Lietuvos dalis palikta „merdėti“. Protestantizmo pradininkas Martynas Liuteris yra pasakęs, jog miestų gerovė priklauso ne vien nuo to, kad jų išdas turtingas, kad juos saugo tvirtos sienos; miestai gali didžiuotis tuo, kad turi daug išmokslintų, garbingų ir gražiai išauklėtų piliečių.

49 pav. 83% Lietuvos universitetų įkurti Vilniuje ir Kaune

50 pav. Siūloma universitetų paskirstymo koncepcija

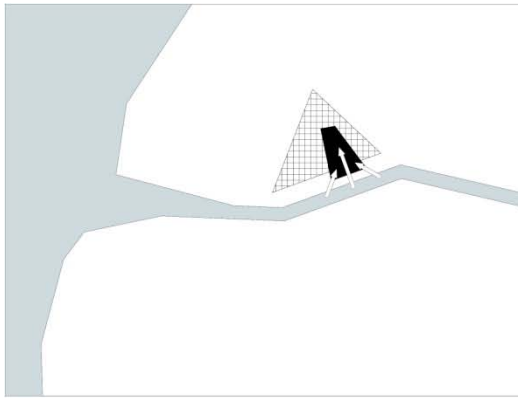
Šalyje rekomenduojama universitetus paskirstyti tolygiau. Siūloma atsižvelgti į urbanistinį karkasą. Imant Kauno ir Vilniaus gyventojų ir universitetų santykį, Klaipėdoje turėtų būti 4, Panevėžyje – 2, o Šiauliuose – 3 universitetai (50 pav.).

Pasirinktas Klaipėdos miestas naujojo fakulteto statybai. Remiantis informaciniais šaltiniais ir natūriniais tyrimais išskirtos pagrindinės uostamiesčio problemos: 1. uosto ir miesto santykis; 2. apleista ir nepritaikyta visuomenei piliavietė; 3. ištuštėjęs senamiestis. Lyginant su Vilniaus ir Kauno gyventojų ir aukštųjų mokslo įstaigų santykiu Klaipėdoje yra kur kas mažiau auštojo mokslo įstaigų, nors tai vienintelis šalies uostamiestis.

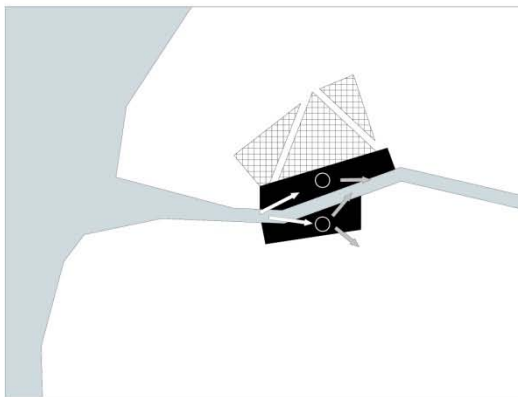
2.1.2. Uostamiesčių ypatumai

„Uostamiesčiai pasaulyje ganėtinai intensyviai keitėsi per pastaruosius 2 šimtmečius. XIX a. 1p. uždaruose miestuose uostai buvo galutiniais transportavimo punktais ir uosto infrastruktūra būdavo organizuojama miesto ribose. XIX a. 2p. uostai tapo maksimaliai atviri ir jie yra tik viena iš stotelių ilgoje transportavimo grandinėje. Tai sąlygojo jų naują linijinę organizaciją. Uostai jau buvo statomi ne miesto ribose, o šalia jų. XX a. 1p., išaugus automobilizacijos lygiui, keitėsi ir uostų organizacija. Uostų funkcija radikaliai pasikeitė iš sandėliavimo į tranzitinius. Buvo labai aiški atkirtis tarp pramoninio uosto ir miesto kraštovaizdžio. Uostas perkeltas dar toliau nuo miesto. XX a. 2 p. uostai pasidalino funkcijomis ir susidarė tam tikra hierarchija. Svarbiausi uostai aptarnauja didžiules žemynines teritorijas, paskirstydami jiems prekes. Miestai prarado savo kompaktišką formą ir orientaciją į istorinį centrą, įgavo tinklinės sistemos išvaizdą. Nei jie, nei uostai nebeturi aiškios formos. Abu yra suskaldyti į specializuotus fragmentus, kurie plačiai išsidrėkę per teritorijas. Miestas ir uostas sukūrė naujus tarpusavio santykius. Kartu jie formuoja miesto kraštovaizdį“ (51 pav.) [26. 20-24p.].

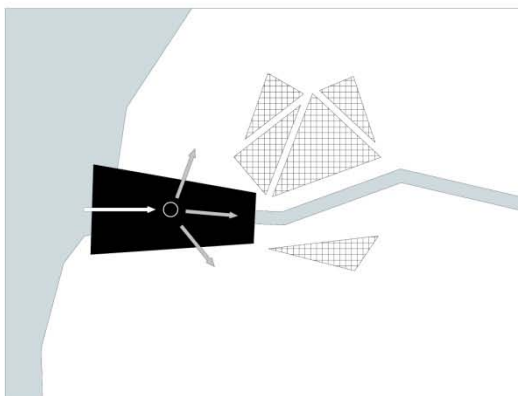
Klaipėdoje viena iš pagrindinių problemų – uosto ir miesto santykis. Ryšys tarp jų yra ganėtinai pasenęs ir nebepatenkina šiuolaikinių reikmių. Vis dažniau keliama ši problema į viešumą ir apie tai diskutuojama. Miestiečiai, gyvendami prie Kuršių marių, neturi jokių rekreacinių erdvių prie jų krantinės – visą miesto krantinės ruožą yra užėmęs uostas, į kurį patekti gali tik uosto teritorijoje dirbantis personalas (52 pav.).

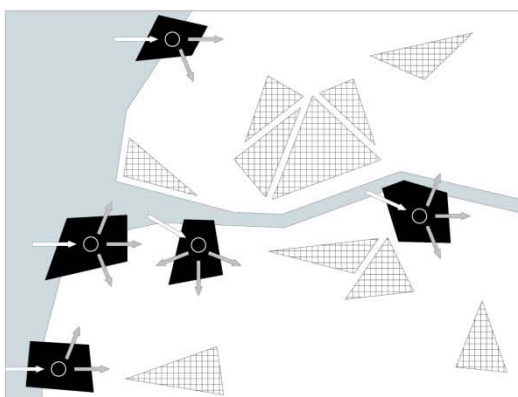
– Uostas uždarami mieste. Prekės ir kroviniai saugomi ir parduodami mieste. Krantinė turi ir viešosios gatvės funkciją. Iki XIX a. vid.

– Tranzitinis uostas. Uostas šalia atviro miesto pro kurį praeina prekių srautai. Prasideda atskirtis tarp uosto ir miesto. Iki XIX a. pab.

– Pramoninis uostas šalia funkcinio miesto. Abu autonomiški fenomenai. Prekės ir kroviniai apdorojami uosto teritorijoje. Iki XX a. vid.

– Paskirstymo uostas ir tinklinis miestas. Miestas vėl „atranda“ uostą kaip urbanizuoto kraštovaizdžio dalį; uostas vėl „atranda“ miestą kaip potencialų logistinės organizacijos ir telekomunikacijos centrą.

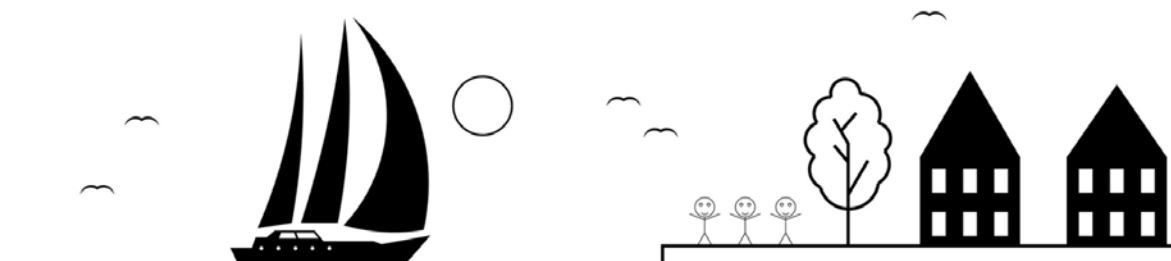
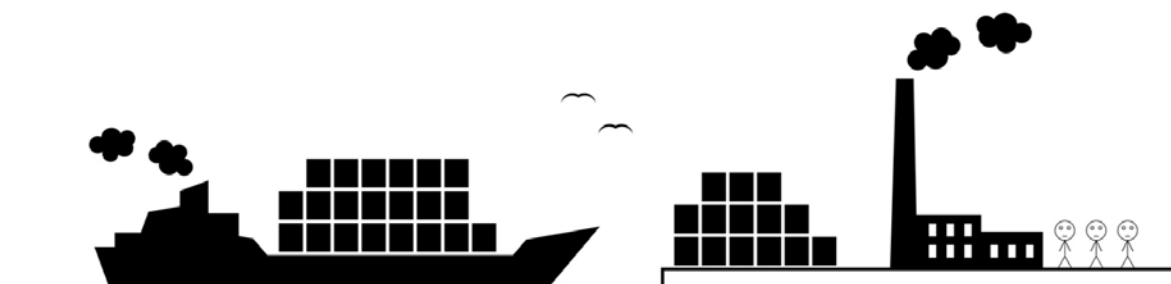
51 pav. Uostamiesčių struktūros raida pasaulyje

Šiandien visa Kuršių marių krantinė yra „okupuota“ pramoniniu uostu

Siūloma atverti miestiečiams prieigą prie marių krantinės

52 pav. Klaipėdos miesto problema ir siūloma nauja koncepcija

2.1.3. Pasirinkta teritorija

„Pagal 1953 metų generalinį planą didesnė Klaipėdos miesto gyvenamosios zonos dalis buvo atskirta pramonės įmonių nuo Kuršių marių, o pramonės zonoje atsidūrė didelę istorinę ir kultūrinę vertę turinčios Klaipėdos pilies liekanos“. [27. 81 p.] Taip piliavietės teritorija buvo apstatyta sandėliais ir kitais pramoniniais pastatais, visiškai pamiršta jos kultūrinė ir istorinė vertė.

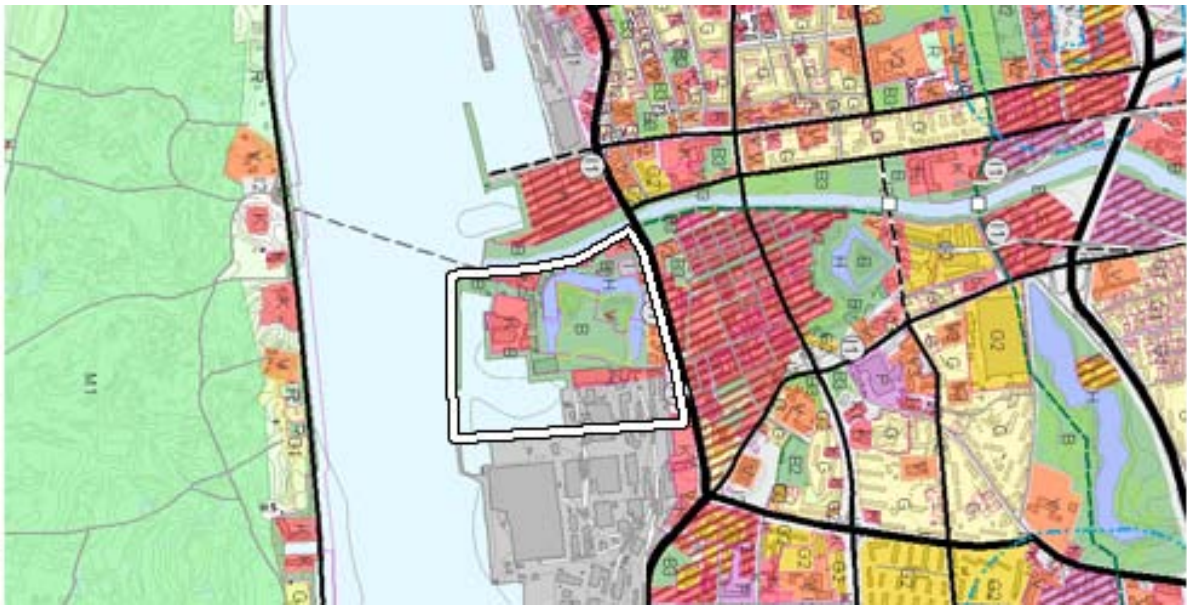
Pasirinkta teritorija apima Klaipėdos piliavietę ir „Baltijos“ laivų statyklos dalį. Vieta yra jautrioje miesto dalyje, ji visiškai apleista, nesaugoma ir nepritaikyta visuomenei:

1. Statykla „užlipus“ net ant istorinio miesto identiteto – piliavietės. Klaipėdos piliavietė – tai kultūros paminklo statusą turintis valstybės saugomas pilies ir bastionų kompleksas.
2. Gamyklos teritorija įeina į senamiesčio ribas. Ši teritorija netinkama tokiai pramonės rūšiai. Pasaulinė praktika rodo, kad dokų, gamyklų esančių senamiesčiuose funkcija yra keičiama į visuomeninę, gyvenamąją arba komercinę.
3. Teritorija yra apleista ir nepritaikyta visuomenei. Remiantis analogais pastatyti universitetai atgaivina ir pagyvina vietas kuriuose jie yra (pvz., Stoktono universitetas pastatytas buvusioje dokų teritorijoje, naujas universitetas pastatytas „doklande“ rytų Londone) [30. 66p.].
4. Statykla blokuoja miestiečių prieigą prie Kuršių marių krantinės. Šiandien į teritoriją įleidžiami tik jos darbuotojai.
5. Teritorija strategiškai patogioje vietoje. Visos svarbiausios institucijos pasiekiamos pėsčiomis.
6. Į pasirinktą teritoriją įeina kruizinių laivų terminalas, ji reprezentuoja uostamiestį, nes tai pirmoji vieta į kurią patenka atplaukę miesto svečiai.
7. Statykla savo masteliu iškraipo senamiesčio mastelį. Savo tūriniu-erdvine struktūra gamykla nesiderina su aplinka.

Klaipėdos piliavietė su pylimų, gynybinių griovių ir statinių liekanomis yra vienintelė Lietuvoje išlikusi vokiečių Ordino pilis.

„Klaipėdos pilies ir bastionų kompleksas - vienintelis kultūros paminklas Klaipėdos mieste - yra sudėtinė Klaipėdos senamiesčio – kultūros vertybės U17 – dalis.

Naujai parengto miesto bendrojo plano galutiniuose sprendiniuose teigiama, kad „piliavietė, miesto įtvirtinimų bastionai su fosomis, Danės upės akvatorija, krantinės ir kranto juosta yra esminis ir nedalomas urbanistinės senamiesčio infrastruktūros elementas.“ Numatoma „tęsti restauravimo darbus miesto pilies poternose. LR Kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV#190 2005 04 29 planuojamoje teritorijoje esantiems kultūros paveldo objektams nustatyti apsaugos tikslai – saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui, o Klaipėdos piliavietės (kultūros vertybės kodas archeologinių vietų sąraše – A1703) apsaugos tikslas – saugoti moksliniam pažinimui bei viešajam pažinimui ir naudojimui.“ [23]

53 pav. Teritorija Klaipėdos miesto bendrajame plane

54 pav. Teritorija iš paukščio skrydžio

2.1.4. Klaipėdos architektūros bruožai

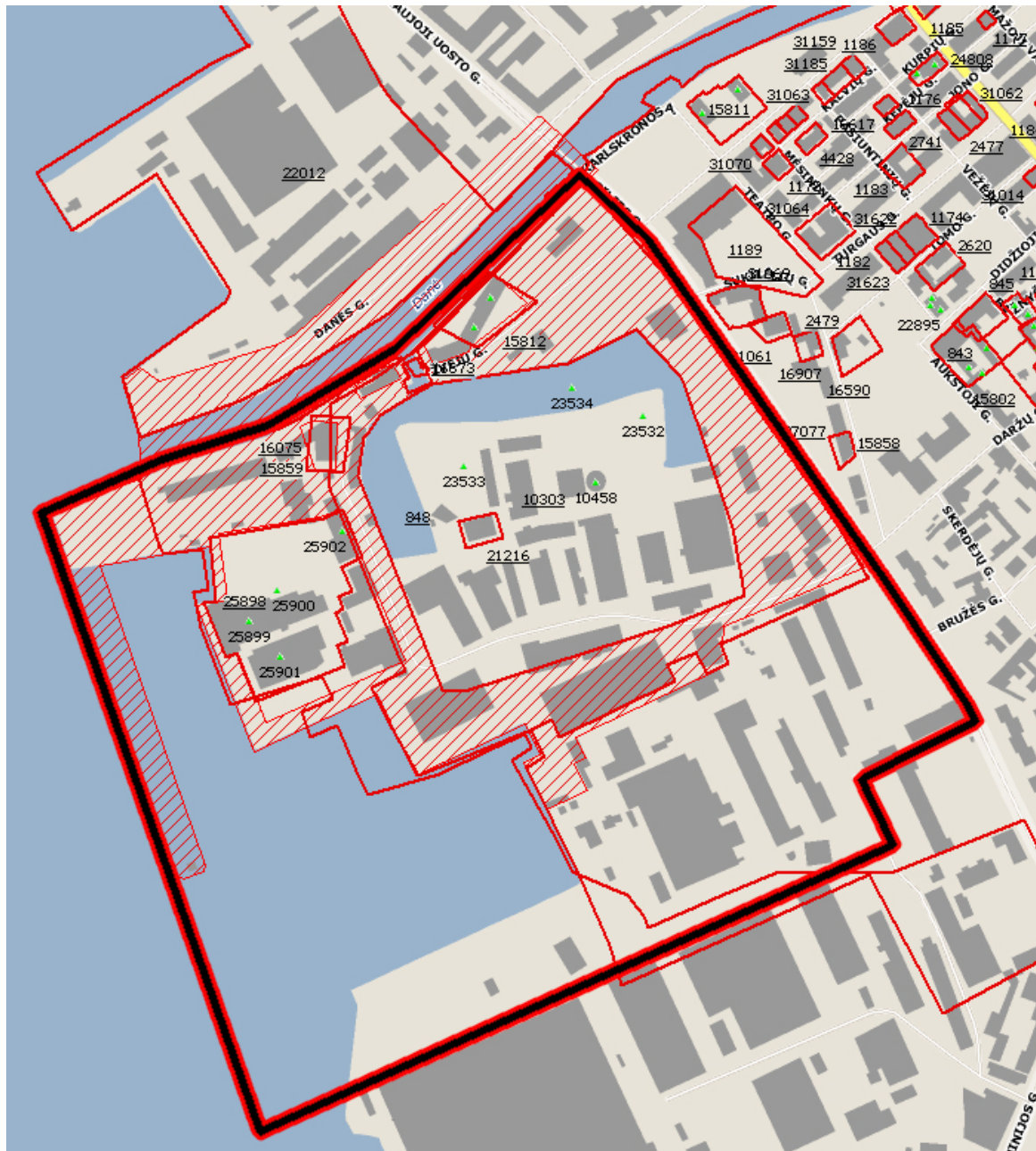
„Klaipėdos senamiesčio architektūra labai skiriasi nuo Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų architektūros: architektūrinėse formose matoma kitų architektūros mokyklų įtaka ir, pirmiausia, vokiečių. Šiuo aspektu pirmauja eklektika ir individualioji architektūra... Eklektikos architektūrą sudaro įvairios romaninio ir gotikos stilių formų manipuliacijos. Tai pastebima pastatų architektūroje apskritai (stovi galu į gatvę, aukšti stogai su smailiais frontonais, architektūrinių formų „santūrumas“) ir romaninio stiliaus atributikos panaudojime (bokšteliai stogo kampuose, sudėtingi karnizai su mašikulomis, siauri ir aukšti stogai)... „Individualiajai architektūrai“ priskirti tie namai, kurių architektūrinės formos neturi pirmtakų praeities epochose ir yra autoriaus fantazijos kūrinys. Šiai grupei priskirti ir namai, turintys „klaipėdietišką“ architektūrą, kurios bruožai artimi lietuvių liaudies medinei architektūrai. Tai paprastai vienaaukščiai arba su mansarda plytiniai namai su čerpių stogais. Jie neturi architektūros detalių, išskyrus nesudėtingą karnizą. Jų architektūra visai paprasta, bet kaip tik tas paprastumas, nereguliarumas, kompozicijos tikslingumas, geros proporcijos ir elementų mastelis, faktūriškas tinkas ir čerpių stogas sukuria išraiškingą namo vaizdą“. [11. 71-72 p.]

„Klaipėdos senamiestyje nėra kompozicijos vieningumą darkančių užstatytų aukštų ir cokolinio aukšto problemos. Daug aiškiau pastebimi kai kurie architektūros išskirtiniai bruožai ir elementai: už stogus aukštesni brandmaueriai (ugniasienės), tinko faktūra, daugelio namų du fasadai – galinis ir išilginis, namų masyvumas, kompozicijos vieningumas ir fasadų plokštumas“. [11. 72 p.]

Apžvelgus profesinę literatūrą ir senuosius Klaipėdos senamiesčio namus, pastebėta, kad jie turi langines. Klaipėdos vyrauja stiprūs jūriniai vėjai, tai apsisaugant nuo jų ir paplito šis architektūrinis elementas. J. Tatoris savo knygoje pamini, kad langinės dažnai būdavo įrengiamos ir pirmuose aukštuose apsisaugant nuo įsilaužimų.

2.1.5. Vertybės teritorijoje

Teritorijoje yra objektų ir vietovių įregistruotų kultūros vertybių registre (55 pav.) ir objektų turinčių vertingų savybių nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane (56 pav.).

55 pav. Teritorija kultūros vertybių registre

Sutartiniai ženklai

- ▲ - KVR taškiniai objektai
- - KVR plotiniai objektai
- - KVR objektų apsaugos zonos

56 pav. Teritorija nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane

Objektai ir vietovės įregistruotos kultūros vertybių registre:

1. Klaipėdos senjojo miesto vieta su priemiesčiais. Unikalus vietovės kodas 27077. Įregistruotas 2003-04-24. Statusas – valstybės saugomas.
2. Senamiestis. Unikalus vietovės kodas 16075. Įregistruotas 1996-10-28. Statusas – valstybės saugomas. Vietovė įrašyta kaip valstybinė.
3. Klaipėdos piliavietė. Unikalus vietovės kodas – 10303. Įregistruotas 2003-04-24. Statusas – paminklas.
4. Klaipėdos pilies ir bastionų kompleksas. Unikalus objekto kodas – 848. Įregistruotas 1992-05-01. Statusas – paminklas. Objektas įrašytas kaip valstybinis. Kompleksą sudaro: 1. Pilies rūmų liekanos (unikalus objekto kodas 10458); 2. Bastionas su poterna (unikalus objekto kodas 23532); 3. Bastionas su poterna (unikalus objekto kodas 23533); 4. Fosos liekanos (unikalus objekto kodas 23534). Šiuo metu yra išlikę du pilies bastionai (princo Frydricho ir princo Karlo) su poternomis, vakarinė kurtina ir fosos dalis. Išlikusių bastionų aukštis nėra vienodas. Aukštesnis yra š. v. bastionas, kurio altitudė siekia 14m. Šiek tiek mažesnis yra š. r. bastionas. Bastionų plotis svyruoja nuo 15 iki 20 m. Tarp bastionų, pilies pamatų ir mūrų, liekanos dalinai konservuotos. Bastionų vidinių šlaitų papėdėje yra atraminių akmenų mūro sienučių ir grindinio fragmentai. Po bastionais yra mūriniai požemiai – poternos, jungiančios bastionų flankus ir išorinį pilies kiemą. Poternų planas T raidės formos, jos dengtos cilindriniais skliautais.
5. Jachtklubo „Neptūnas“ pastatas. Unikalus objekto kodas – 21216. Įregistruotas 1994-11-18. Statusas – valstybės saugomas. Objektas įrašytas kaip valstybinis. Pastatytas 1923 – 1924 m., architektai – Korallus ir Maxwittat.
6. Sandėlių kompleksas. Unikalus objekto kodas – 15812. Įregistruotas 1996-12-23. Statusas – valstybės saugomas. Kompleksą sudaro: 1. Sandėlis (unikalus objekto kodas 22540); 2. Sandėlis (unikalus objekto kodas 22541).
7. Pasukamas tiltas. Unikalus objekto kodas – 16673. Įregistruotas 1993-07-08. Statusas – valstybės saugomas.
8. Sandėlis. Unikalus objekto kodas – 15859. Įregistruotas 1993-05-18. Statusas – valstybės saugomas.
9. Pauliaus Lindenau laivų statyklos statinių kompleksas. Unikalus objekto kodas – 25898. Įregistruotas 2001-04-03. Statusas – valstybės saugomas. Objekto

reikšmingumo lygmuo yra nacionalinis. Komplexą sudaro: 1. Korpusų dirbtuvė (unikalus objekto kodas 25899); 2. Technologinis tiltas (unikalus objekto kodas 25900); 3. Vamzdžių dirbtuvė ir kalvė (unikalus objekto kodas 25901); 4. Valčių ir jachtų dirbtuvė (unikalus objekto kodas 25902); 5. Elingas su slipu (unikalus objekto kodas 17399).

Objektai pažymėti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane:

1. 10 – pastato Žvejų g. 20 (turinčio vertingųjų savybių) teritorija. Kultūros paveldo objekto tvarkybos darbai.
2. 11 – pastato Žvejų g. 22 (turinčio vertingųjų savybių) teritorija. Kultūros paveldo objekto tvarkybos darbai.
3. 24 – pastato Žvejų g. 24 (41B2p) vertingosios savybės ar reikšmingumo lygmuo kol kas nenustatytos, todėl įvardinti šio statinio kultūros paveldo objektu negalima. Dabartiniu metu šis pastatas yra paskutinysis Danės krantinės išklotinėje, tarybiniais metais statyti gamybiniai pastatai jau visi nugriauti. Tačiau ši teritorija jau nuo XVIII a., kai buvo atvežtas ir supiltas gruntas, taip prailginant Danės krantinę, visada buvo užstatyta statiniais, kurie neleido apžvelgti pilies bastionus ar fosas, įplaukiant į Danę.

Dauguma teritorijoje esančių gamybinių objektų yra pastatyti Lietuvos Tarybų socialistinės respublikos metais. Kultūrinės vertės požiūriu tai – menkaverčiai statiniai. Pagal patvirtintą detalų planą (2002#02#14 spr. Nr.69) jie numatyti griauti. Objektus pažymėtus kultūros vertybių registre ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane siūloma išsaugoti (57 pav.).

57 pav. Saugomi statiniai teritorijoje

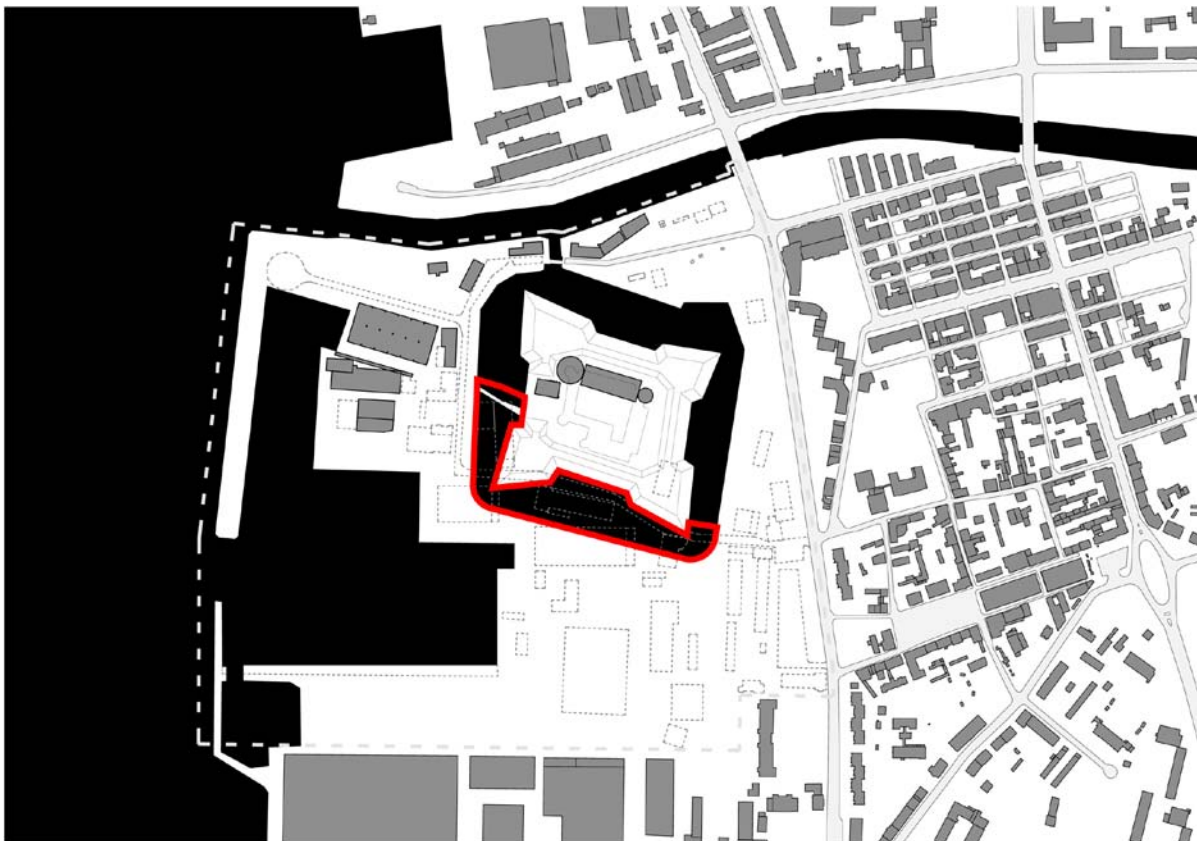
2.1.6. Apibendrinimai

1. Pastebėta, kad miestų ekonominis ir kultūrinis lygis priklauso nuo juose esančių aukštojo mokslo įstaigų. Lietuvoje 83% universitetų yra sutelkti Vilniuje ir Kaune. Siūloma universitetus paskirstyti atsižvelgiant į Lietuvos urbanistinį karkasą.
2. Naujojo fakulteto statybai pasirinktas Klaipėdos miestas. Uostamiesčio pagrindinės problemos yra: 1. uosto ir miesto santykis; 2. apleista, nepritaikyta visuomenei piliavietė; 3. ištuštėjęs senamiestis.
3. Pasirinkta teritorija apima Klaipėdos piliavietę ir „Baltijos“ laivų statyklos dalį. Ši statykla 1960 m. išaugo tvirtovės vietoje. Apskritai pagal 1953 metų generalinį planą miesto gyvenamoji zona buvo atskirta pramonės įmonių nuo Kuršių marių.
4. Išskirti senosios Klaipėdos architektūros bruožai: 1. namų masyvumas; 2. geros proporcijos ir elementų mastelis; 3. fasadų plokštumas; 4. faktūrinis fasadų tinkas; 5. langinės pastato architektūroje; 6. aukšti dvišlaičiai čerpių (raudoni) stogai; 7. namai stovi galu į gatvę.
5. Remiantis kultūros vertybių registru ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiuoju planu visi kultūrinės vertės požiūriu menkaverčiai statiniai numatomi nugriauti.

2.2. NAUJA TERITORIJOS KONCEPCIJA

2.2.1. Siūloma atkurti XVIII a. bastionų kontūrus

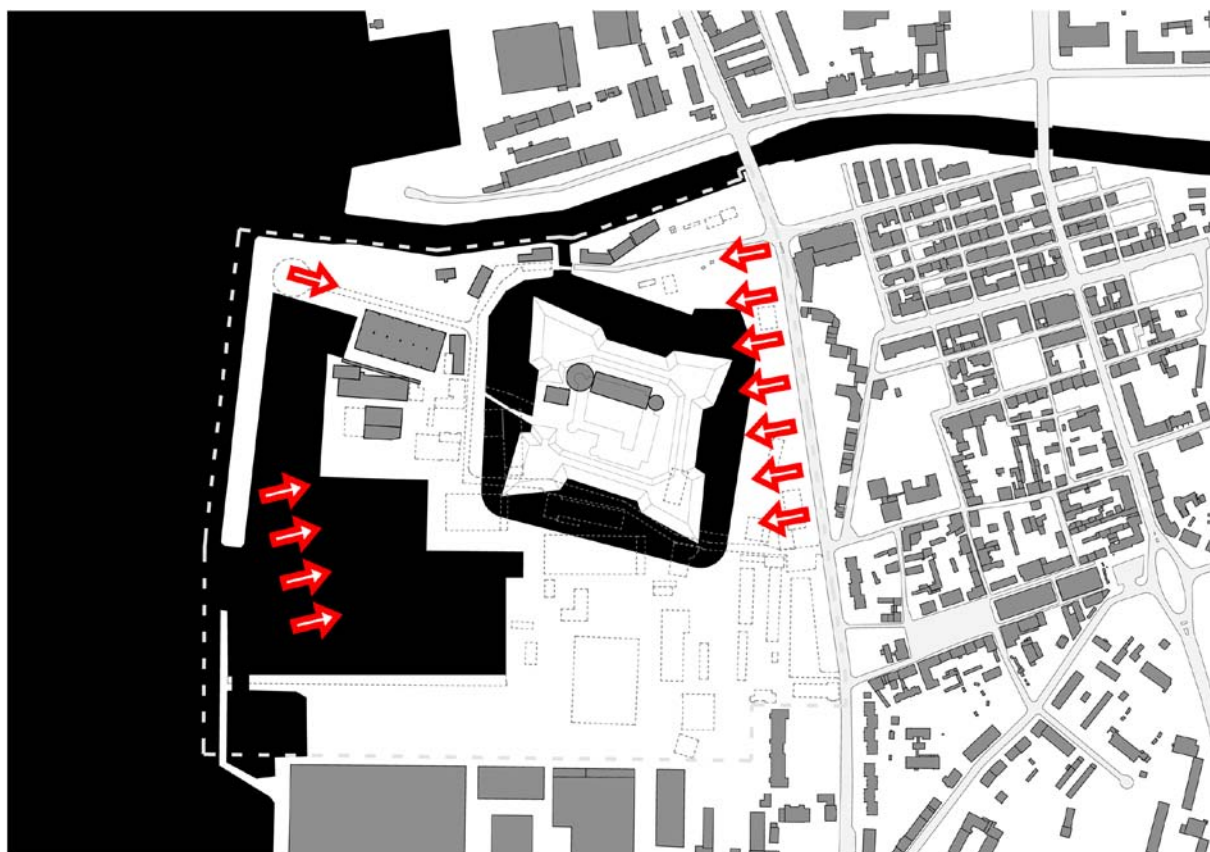
„Gynybinės architektūros objektuose labai svarbu išryškinti gynybinę funkciją, restauruoti šios funkcijos elementus: įvažiavimus, gynybinius griovius, sienas, tiltų vietas, kitus įtvirtinimus, žemių pylimus ir pan.“ [10. 127p.] „Klaipėdos pilis XIII-XIV a. buvo svarbus Livonijos, o vėliau Kryžiuočių ordino atramos punktas Baltijos pajūryje... Pilis ilgai buvo svarbiausias objektas, garantavęs miesto egzistavimą. XVII-XVIII pirmoje pusėje visas miestas, kartu ir pilis, buvo paverstas modernia tvirtove“. [32. 156 p.] XVIII amžiuje prasidėjo pramonės perversmas ir visiškai pasikeitė miestų bei gyventojų prioritetai bei vertybės. Nuo XVIII a. vidurio Klaipėdos tvirtovė nustojo savo reikšmės, plito nauji pramoniniai objektai. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane reikalaujama: „Pilies bastionų atkūrimo darbai, atstatant XVIII a. – XIX a. pilies įtvirtinimų kontūrą ir siluetą gruntu, želdiniais ar statiniais.“ Tad atkasami XVIII a. buvusių bastionų kontūrai (58 pav.).

58 pav. Atkasami XVIII a. bastionų kontūrai

2.2.2. Vizualiniai ryšiai

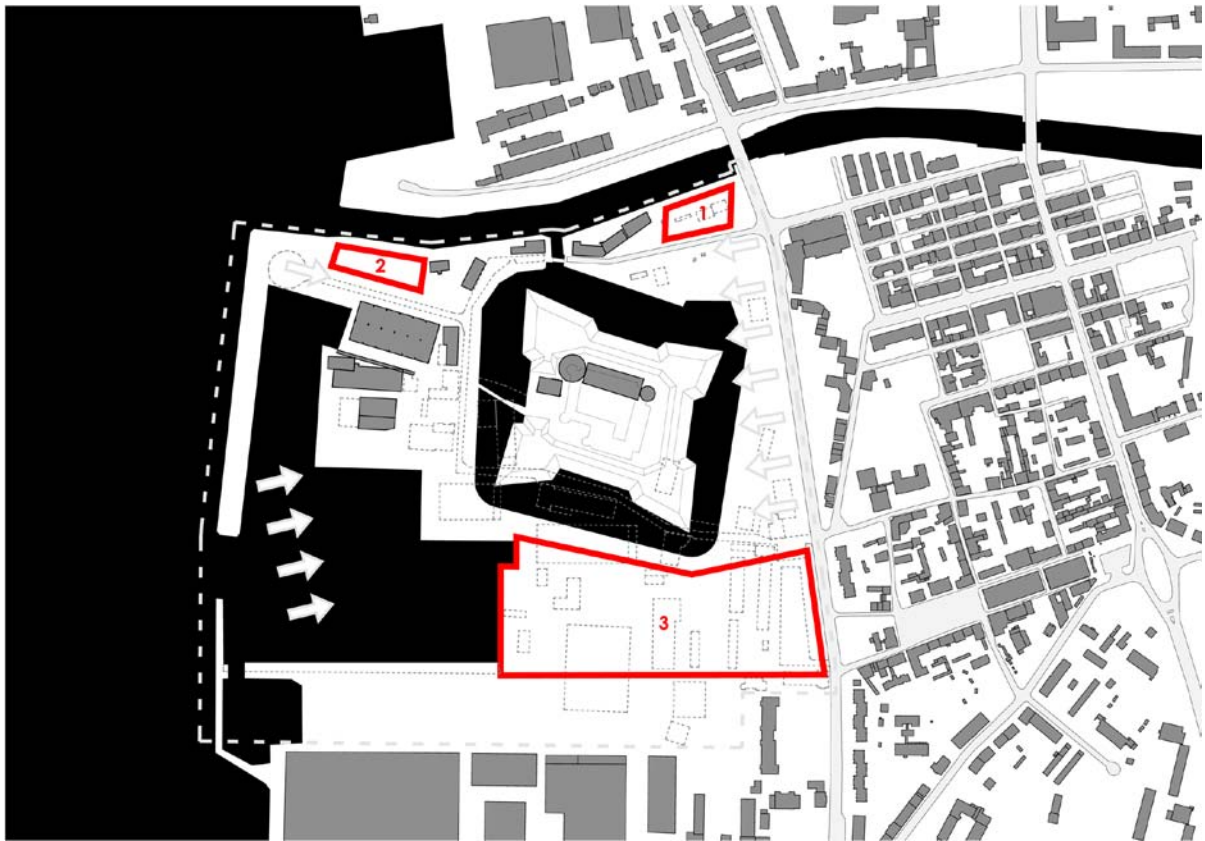
Iš Smiltynės galima apžvelgti Klaipėdos miestą ir piliavietę, tai – fiksuotas masinės apžvalgos vieta, nustatyta Klaipėdos miesto aukštybinių pastatų išdėstymo scheme. Be to, piliavietė labai gerai matoma važiuojant Pilies gatve, kuri yra viena pagrindinių miesto gatvių (nurodyta B1 kategorija susisiekimo sistemos brėžinyje). Šie svarbiausi vizualiniai ryšiai į piliavietę pažymėti 59 paveiksle.

59 pav. Pagrindiniai vizualiniai ryšiai į piliavietę

2.2.3. Nauja statyba

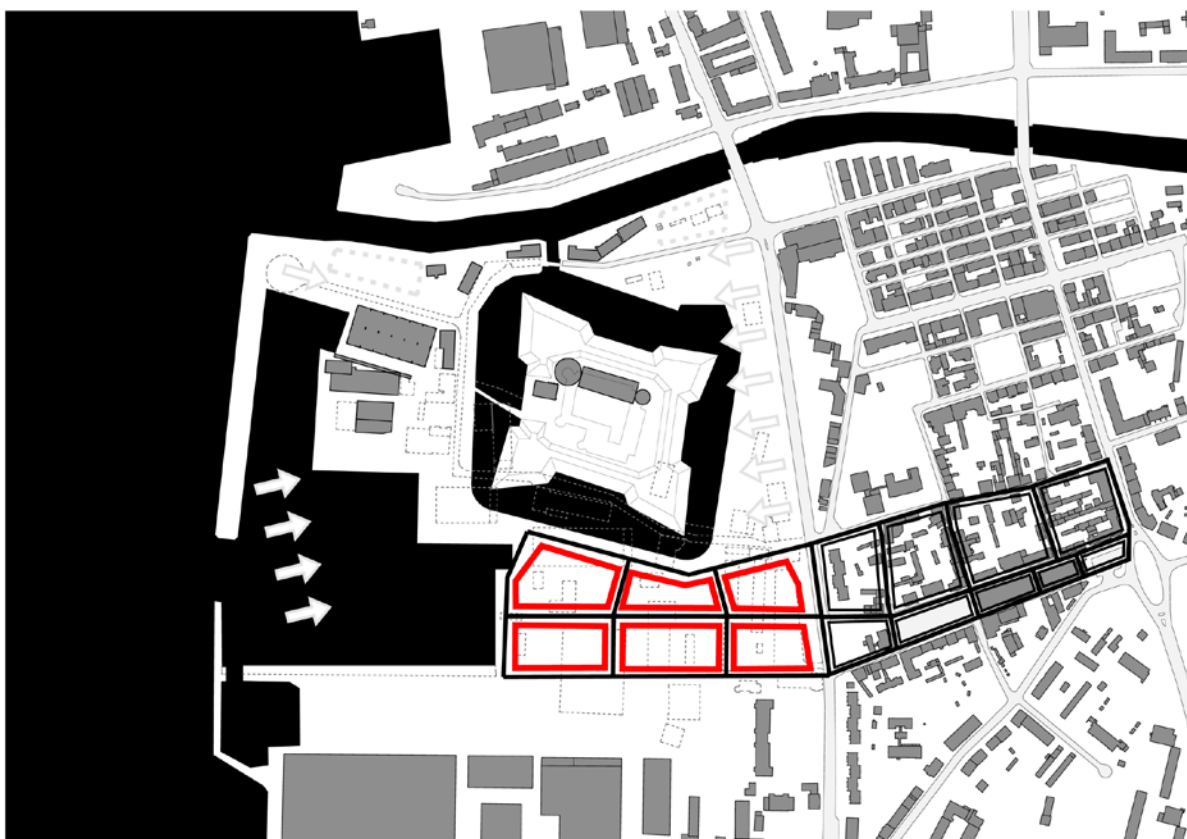
Atsižvelgiant į esminius vizualinius ryšius atrandamos trys teritorijos, kurios neblokuoja jų. (60 pav.). Šias teritorijas numatoma užstatyti ir pagal nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą (56 pav.).

60 pav. Teritorijos neblokuojančios vizualinių ryšių

2.2.4. Kvartalų dydžiai

Trečioji teritorija yra didelė, tad ji yra suskirstyta į senamiesčiui būdingus kvartalus. (61 pav.) Kvartalų dydžiai parinkti atsižvelgiant į istorinę miesto dalį – Frydricho miestą, kuris įkurtas XVII a.

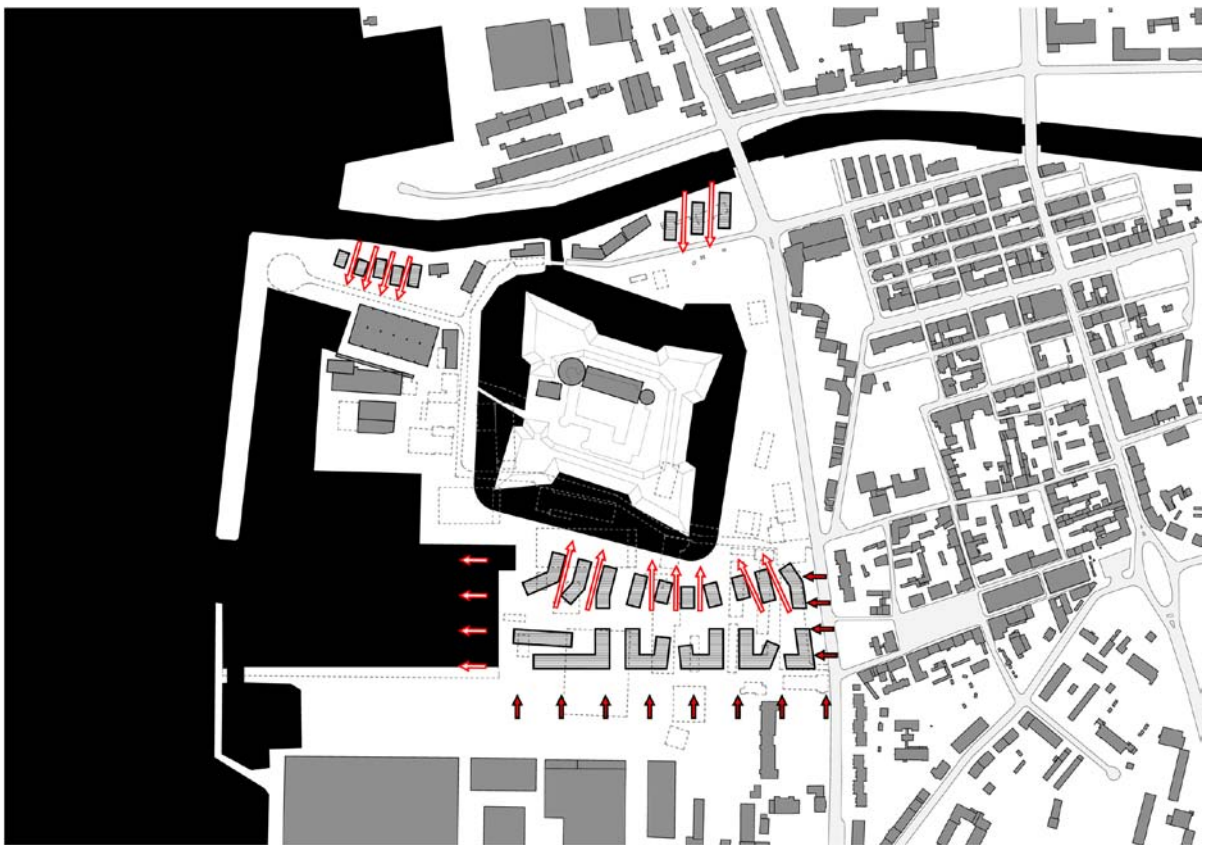

61 pav. Parenkami kvartalų dydžiai

2.2.5. Konceptijos

Ištyrus Danės upės krantinių užstatymą, pastebėta, kad yra pastatų, orientuotų išilgai ir statmenai upei. Jaukesnės erdvės sukuriamos prie statmenai upei orientuotų pastatų. Taip pasukti namai sukuria “ažūriškumą” – matoma upė ir joje prišvartuoti laivai, būnant atokiau nuo pakrantės. Namų statymas galu į gatvę, kaip klaipėdiškos architektūros bruožas, paminimas ir V. Jurkšto knygoje. Užstačius pirmąją teritoriją šiuo būdu, pilies sala būtų matoma iš dešiniojo upės kranto. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane tai “vizualinės apsaugos pozonio teritorija, kurioje galima nauja statyba, leidžianti fragmentiškai apžvelgti Klaipėdos pilies bastionus. Leistinas užstatymo aukštis – dviejų aukštų su mansarda statiniai (14 m)”.

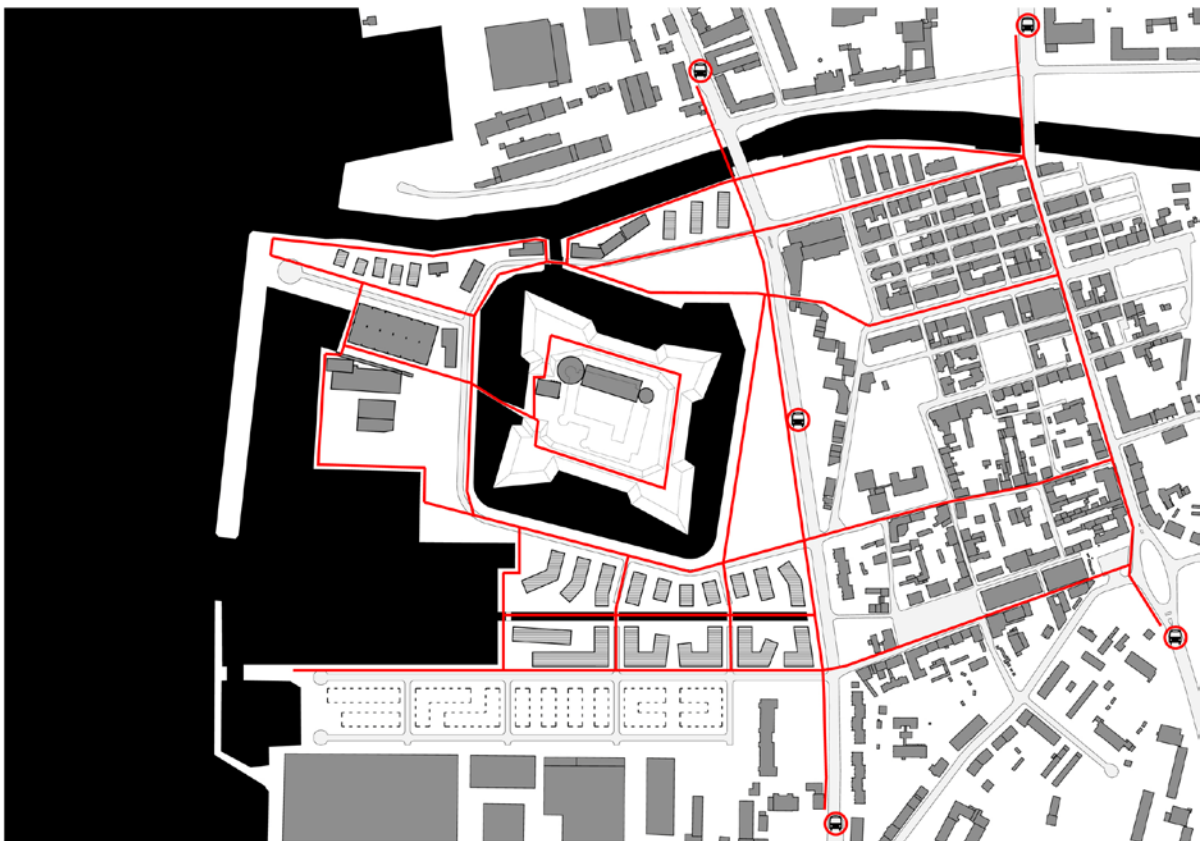
Antros teritorijos koncepcija panaši, bet čia vizualiniai ryšiai nukreipti į Pauliaus Lindenau laivų statyklos elingą. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane tai “Pauliaus Lindenau laivų statyklos komplekso (G258K) vizualinės apsaugos pozonio teritorija. Galima nauja statyba. Naujų pastatų tūris ir išdėstymas turi užtikrinti galimybę fragmentiškai apžvelgti Lindenau laivų elingo statinį. Leistinas užstatymo aukštis – vieno-šešių aukštų statiniai (6-20 m)”.

62 pav. Užstatymo koncepcijos

Užstatant trečios teritorijos kvartalus nagrinėti vizualiniai ryšiai, taršos šaltiniai ir architektūros bei erdvių santykiai. Kvartalai, esantys arčiau piliavietės, užstatomi paliekant vizualinius ryšius į ją. Be to, paliekami vizualiniai koridoriai į Kuršių neriją. Pilies gatvė – intensyvaus eismo B2 kategorijos gatvė, tad namai čia statomi išilgai jai – “ekrano” principu. Šiaurėje yra “Baltijos” laivų statykla, kurios statiniai iškraipo senamiesčio mastelį, tad jie yra “slepiami”. Trečios teritorijos statiniai matomi nuo piliavietės ir Kuršių marių (fiksotų masinės apžvalgos taškų), projektuojami su šlaitu. Šiuo sprendimu bandoma išlaikyti uostamiesčio architektūros bruožus. Trečioji teritorija įeina į 15 ir 18 teritorijas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane. 15 teritorija yra Kuršių marių pakrantė, kurioje leidžiama nauja statyba iki 18 m, tačiau čia siūloma palikti vizualinius ryšius į Klaipėdos piliavietę ir Pauliaus Lindenau laivų statyklos kompleksą, o krantinę pritaikyt visuomenei bei rekreacijai. 18 teritorija – Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso (G136KP) vizualinės apsaugos pozonio teritorija, kurioje galima nauja statyba statiniais, kurie suformuotų skiriamąją zoną tarp kultūros paveldo objektų ir pramonės (“Baltijos” laivų statyklos) teritorijos. Leistinas užstatymo aukštis iki 19 m.

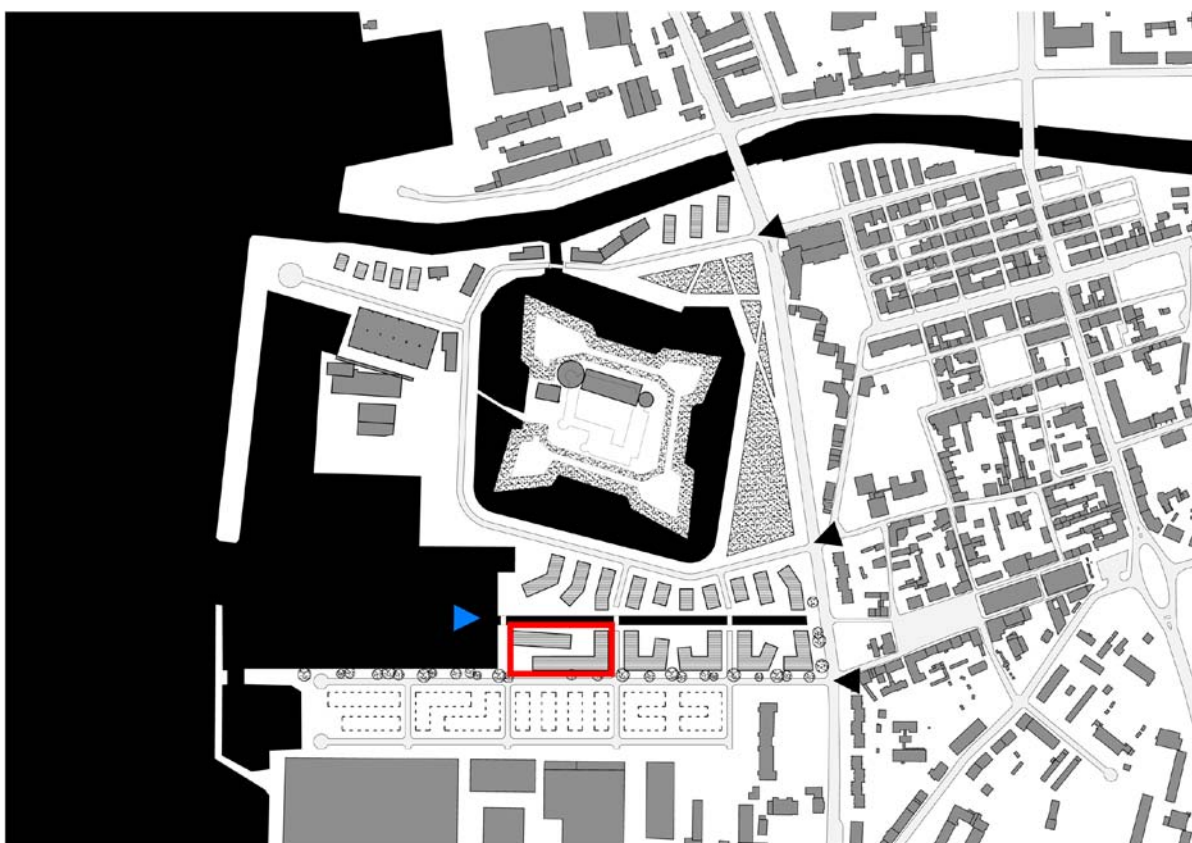
63 paveiksle parodoma kaip naujojo urbanistinio sprendinio pėsčiųjų srautai susijungia su senamiesčiu. Jame pažymimos arčiausiai esančios viešojo transporto stotelės.

63 pav. Pėsčiųjų srautai ir viešojo transporto stotelės

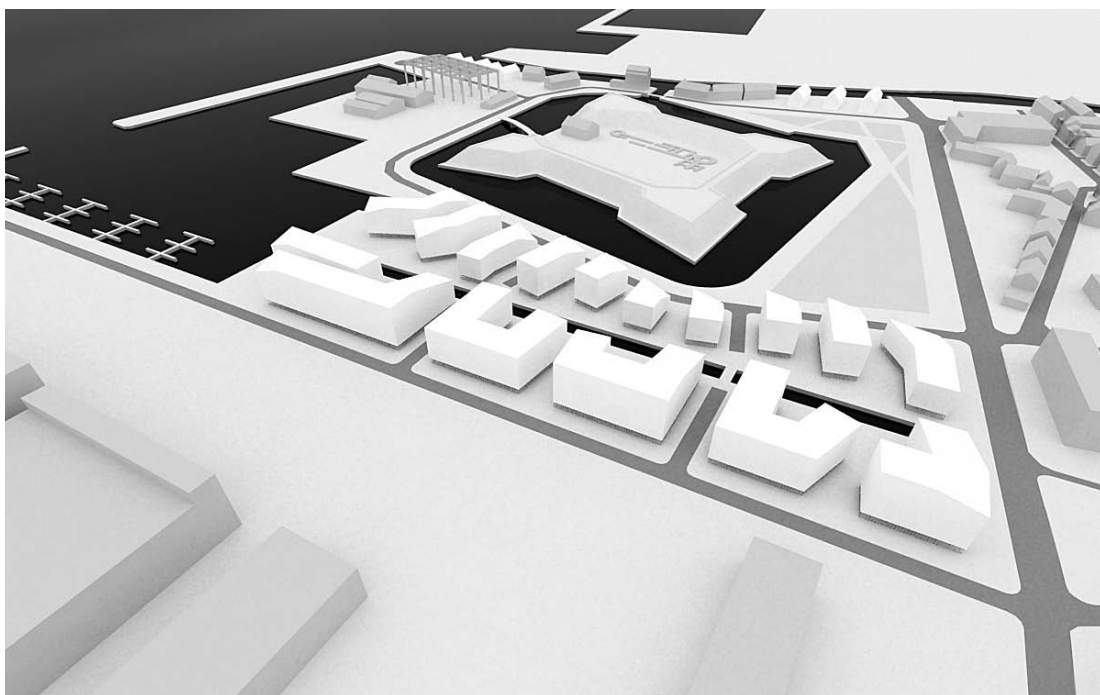
2.2.6. Sklupas

Trečioji teritorija – universitetinis miestelis. Į jį galima patekti tiek vandens, tiek sausumos transportu. Universitetinis miestelis sudaro fakultetai ir bendrabučiai. Čia iškasta jachtų ir katerių prieplauka yra skirta mokslo tikslams bei pramogoms. Šis vandens telkinys simbolizuotų kadaise čia buvusią fosą. Šalia pramonės (“Baltijos” laivų statyklos) siūloma palikti teritoriją universiteto ateities plėtrai, nes atlikus istorinius tyrimus pastebėta, jog šios tipologijos pastatai linkę plėstis. Visoje piliavietės teritorijoje gali būti kuriami skverai, aikštės ir žolynai, tačiau medžiai sodinami tik ten, kur neužstotų vaizdo į piliavietę. Statiniai, esantys arčiau piliavietės – smulkesni ir žemesni. Aukštis šokinėja nuo 15 iki 19 m (atsižvelgta į reglamentus). Jie pritaikyti studentų bendrabučiams, o arčiausiai marių – viešbučiams. Pastatai prie pramonės zonos – fakultetai. Jie stambesni ir aukštesni – iki 23 m. Laivininkystės fakultetui pasirinktas arčiausiai marių esantis sklupas (64 pav).

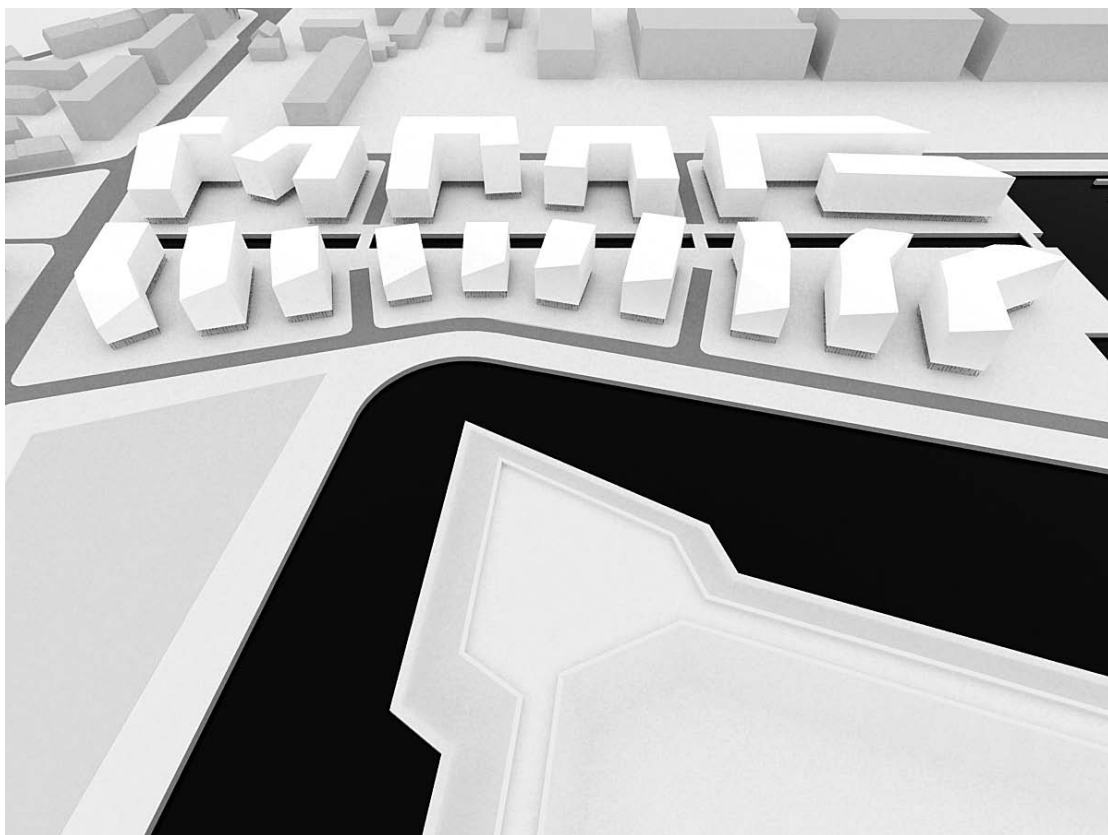

64 pav. Sklupas laivininkystės fakultetui

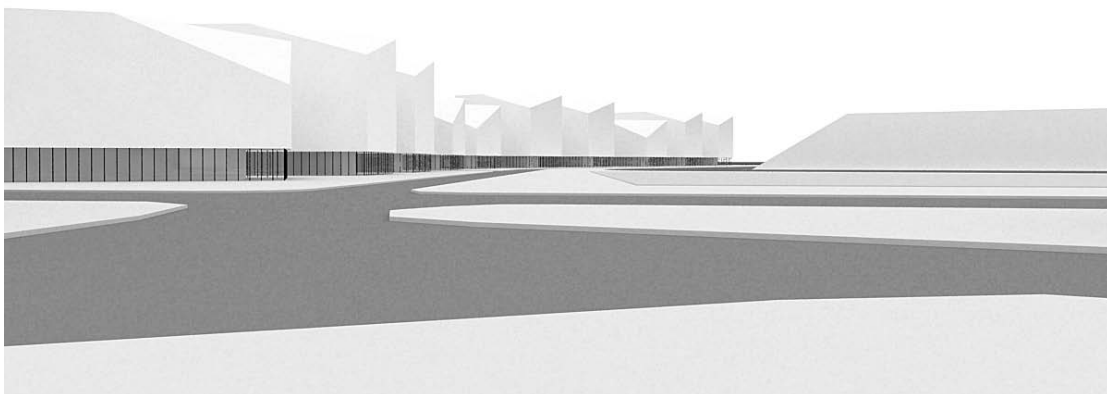
2.2.7. Vizualizācijas

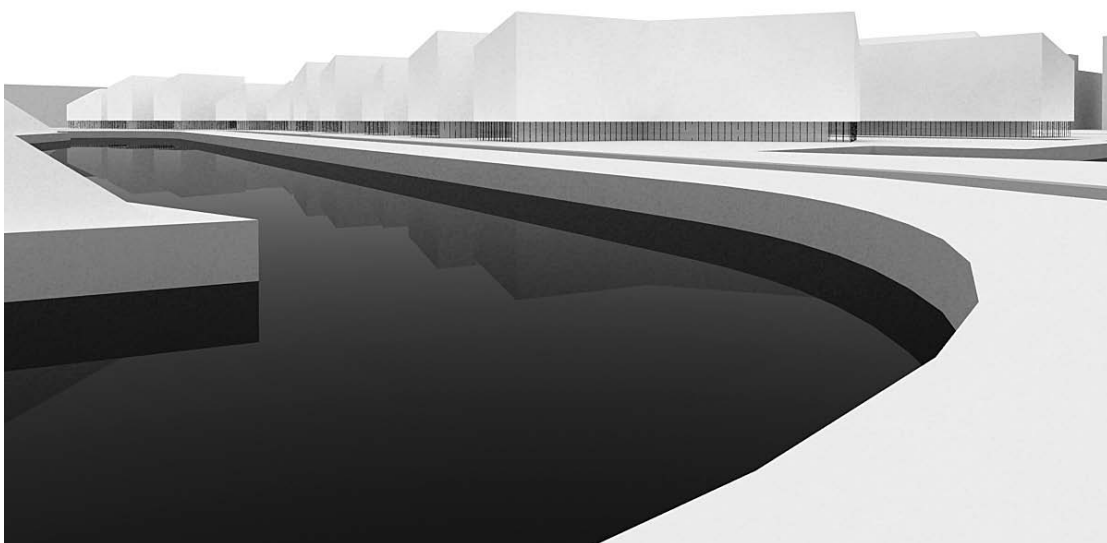
65 pav. Vaizdas iš viršaus

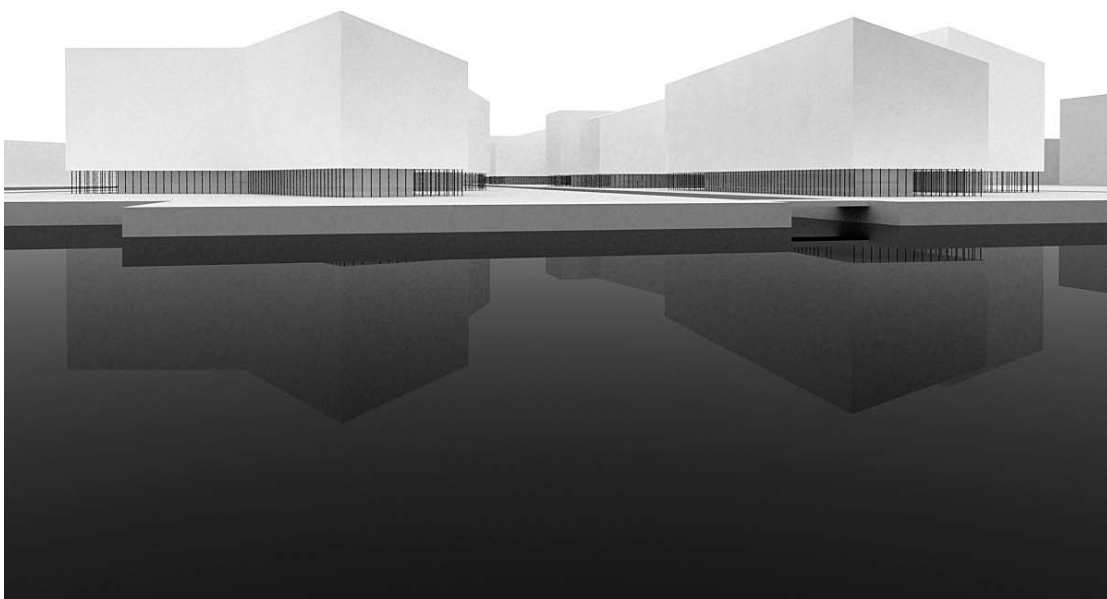
66 pav. Vaizdas iš viršaus

67 pav. Vaizdas iš Pilies ir Daržų gatvių sankryžos

68 pav. Vaizdas nuo Pauliaus Lindenau laivų statyklos pusės

69 pav. Vaizdas iš jachtų prieplaukos

2.2.8. Apibendrinimai

1. Remiantis istoriniais tyrimais ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiuoju planu, gruntu atstatomi XVIII a. pilies įtvirtinimų kontūrai ir siluetas.
2. Atsižvelgiant į fiksuotus masinės apžvalgos vietas ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą, pažymimos teritorijos, kuriose galima nauja statyba.
3. Teritorija tarp piliavietės ir „Baltijos“ laivų statyklos suskaidyta į kvartalus. Čia projektuojamas universitetinis miestelis. Siūlomas užstatymas, kuris suformuotų aiškią ribą tarp paveldo ir pramonės.
4. Universitetinio miestelio statiniai, esantys arčiausiai masinės apžvalgos vietų, projektuojami su šlaitu. Kuriama klaipėdietiškos architektūros ypatybė.
5. Arčiau piliavietės esantys statiniai yra smulkesni. Tai studentų bendrabučiai ir viešbučiai. Stambesni tūriai, esantys arčiau pramonės, skirti fakultetams. Visų statinių pirmi aukštai atviri visuomenei. Čia gali būti įrengtos kavinės, parduotuvės, skaityklos, galerijos ir kt.
6. Remiantis istoriniais tyrimais ir analogų apžvalga, atrasta, kad aukštojo mokslo įstaigos linkusios plėstis, tad arčiausiai pramonės esanti teritorija palikta universiteto ateities plėtrai.
7. Laivininkystės fakultetui pasirinktas sklypas yra arčiausiai Kuršių marių, teritorijos vakaruose.

3. PROJEK TINĖ DALIS

3.1. METMENYS

3.1.1. Preliminari fakulteto programa

Projektuojama aukštojo mokslo įstaiga – laivininkystės fakultetas. Remiantis atliktomis analizėmis reikėtų paskaičiuoti mažiausią galimą užimamą plotą, kadangi šio tipo statiniai yra linkę plėstis. Tad išsamią objekto programą padiktuos sukurtas tūris, kuris, žinoma, negali būti mažesnis už pagrindinėms funkcijoms reikalingą erdvę. Išanalizavus profesinę literatūrą, statybos reglamentus, higienos normas ir analogus preliminariai apskaičiuota, kad mažiausias galimas plotas yra apie 6000 m².

2 lentelė. Preliminari fakulteto programa

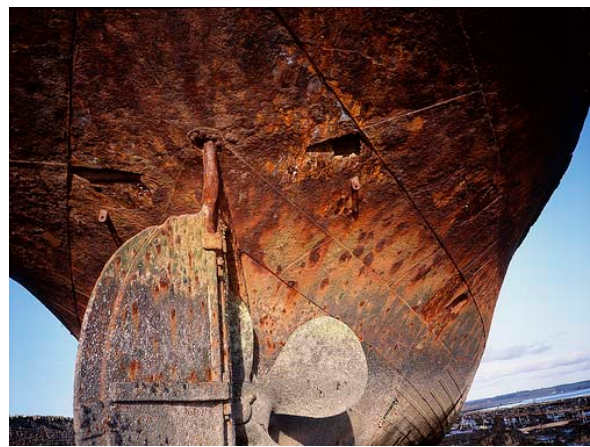
Auditorijos po ~70m²: paskaitoms, seminarams, komandiniam darbui, kursams, ir kt.	Auditorija ~400m²: konferencijoms, paskaitoms, pristatymams, ceremonijoms, renginiams, ir kt.	Pagalbinės ~2000m²: vestibiuliai, laukiamieji, saugyklos, sandėliai, inžinerinės, laiptinės, liftai, koridoriai, galerijos, tambūrai, sanitariniai mazgai, ir kt.
	Laboratorijos po ~100m²: chemijos, medžiagotyros, elektronikos, energetinių įrenginių, metalų, braižybos, modeliavimo, ir kt.	
Administracija ~700m²: rektorius, prorektorai, vadybininkas, sekretorius, administradorius, buhalteris, pasitarimų patalpa, dėstytojų kabinetai, karjeros centras, studentų atstovybė, aiesec, erasmus, ir kt.	Biblioteka ~500m²: skaitykla, knygynas, kompiuteriai, knygų lentynos, saugyklos, ir kt.	

3.1.2. Galimybių studijos

Siūlomos dvi projektinės galimybės. Abi atsižvelgia į urbanistinę koncepciją – į vizualinius ryšius, orientaciją, gatvių išklotines ir kt. Esminis jų skirtumas – tai antžeminių tūrių kompozicija ir kuriamos erdvės. Pirmoji galimybė susideda iš F formos tūrio, o antroji – iš dviejų L formos tūrių (vienas skirtas auditorijoms, kitas – laboratorijoms).

Abu sprendiniai kuriami atsižvelgiant į Klaipėdos architektūros bruožus. Uostamiesčiui būdinga architektūra pasižymi raudonais čerpių stogais, pastatai neturi architektūrinių detalių, jų architektūra visai paprasta. Namai išsiskiria tinko faktūra, savo masyvumu, kompozicijos vieningumu. Klaipėdoje vyraujantys jūriniai vėjai sąlygojo langinių paplitimą.

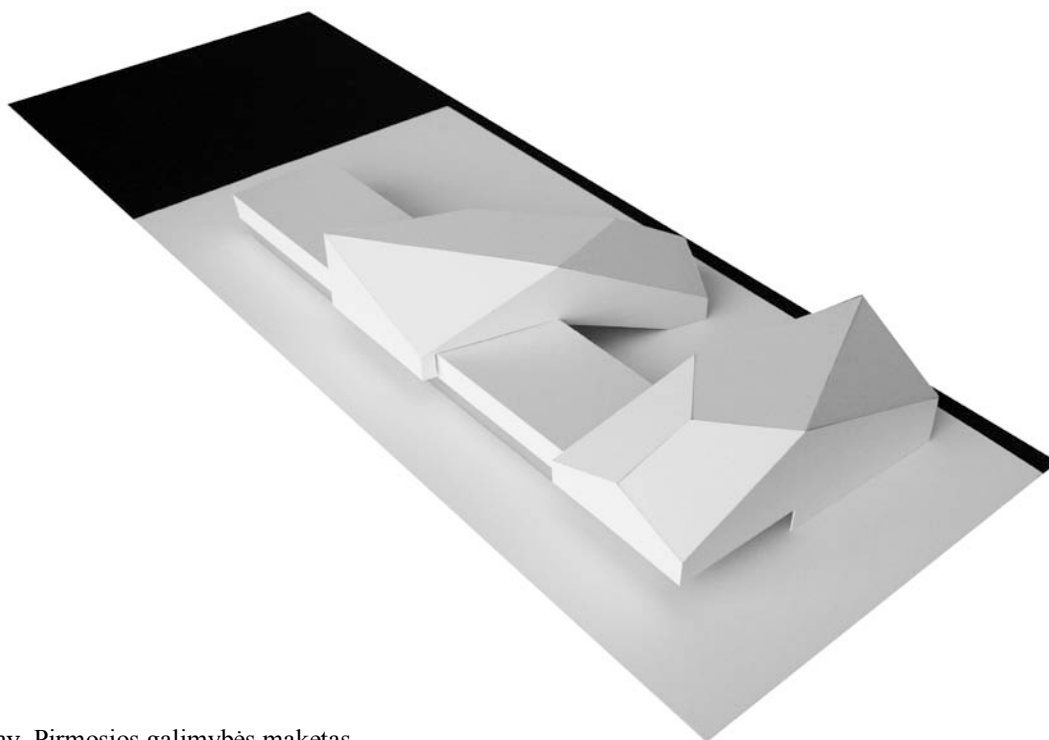
Siūlomi projektai – tai klaipėdietiškos architektūros interpretacijos. Fasadų medžiagos idėja kilo iš senų, nebenaudojamų laivų. (70 pav.) Iškėlus juos į krantą, jie pasidengia rūdimis. Laivai masyvūs, rūdys rausvos spalvos - kaip ir uostamiesčio architektūra. Tad ir siūloma galimybėse panaudoti perforuotas, fragmentais surūdijusias ar vientisas, bet su langinėmis, metalo plokštes. Be to, ši idėja atitinka ir statinio funkciją – laivų projektavimas, laivyba, uostų valdymas ir kt. Stiklo vitrinos – tik pirmuose aukštuose. Jie pritaikyti ne tik universiteto bendruomenei, bet ir miestelėnams (tai kavinės, skaityklos, knygynai, studentų organizacijos, administracija ir kt.). Uostamiesčiui būdingą tinko faktūriškumą šiame projekte pakeistų surūdijusio metalo faktūriškumas. Tūrių plastika – tai tradicinių šlaitinių stogų interpretacija. Planuojama palikti galimybę užlipti ant statinių stogų, sukuriant apžvalgos terasas.

70 pav. Fasadų medžiagos koncepcija

3.1.3. Pirmoji galimybė

Šią galimybę sudaro F formos antžeminis tūris. Ant vienos ilgos pastato dalies uždėti du aukštesni tūriai. Ilgoji dalis yra dviejų aukštų su eksploatuojamu stogu. Ji taisyklingo stačiakampio gretasienio formos. Pirmajame aukšte talpinamos viešos funkcijos, skirtos universiteto bendruomenei ir lankytojams, antrame – auditorijos. Norint pabrėžti šio korpuso atvirumą visuomenei, visos jo pirmojo aukšto išorinės sienos yra stiklinės. Du aukštesni tūriai – tradicinių šlaitų interpretacijos. Viename korpuse yra ~200 vietų auditorija, kitame – administracija ir laboratorijos. Šiuo sprendiniu suformuojami du kiemeliai, kurie tarpusavyje sujungti koridoriumi – erdve palikta po laiptuota auditorija. Iš suformuotų kiemelių sukurta galimybė apžvelgti tiek piliavietę, tiek Kuršių neriją.

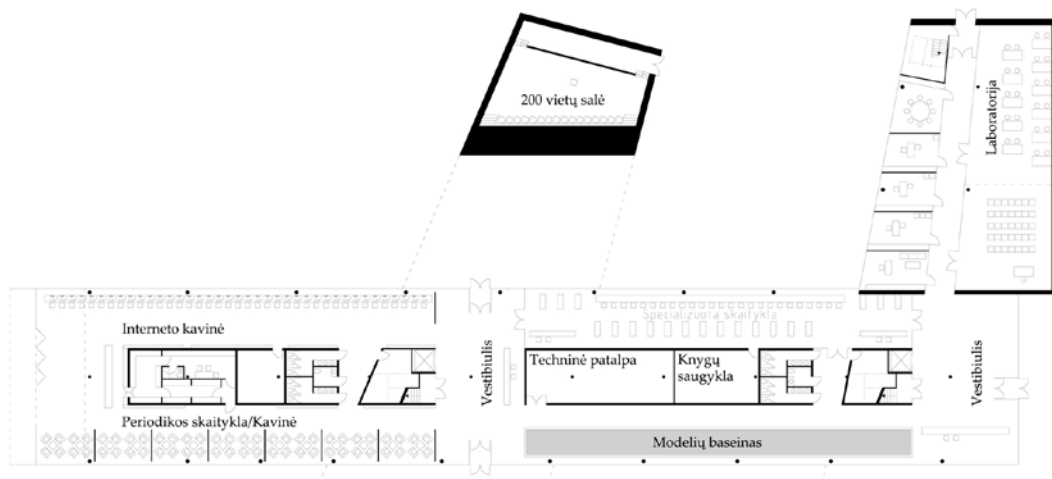

71 pav. Pirmosios galimybės maketas

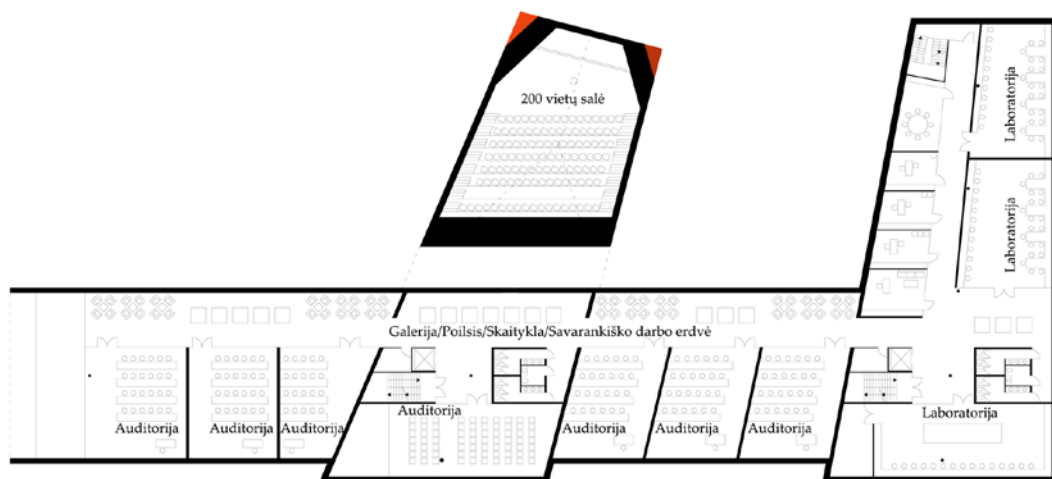

72 pav. Pirmosios galimybės vizualizacijos

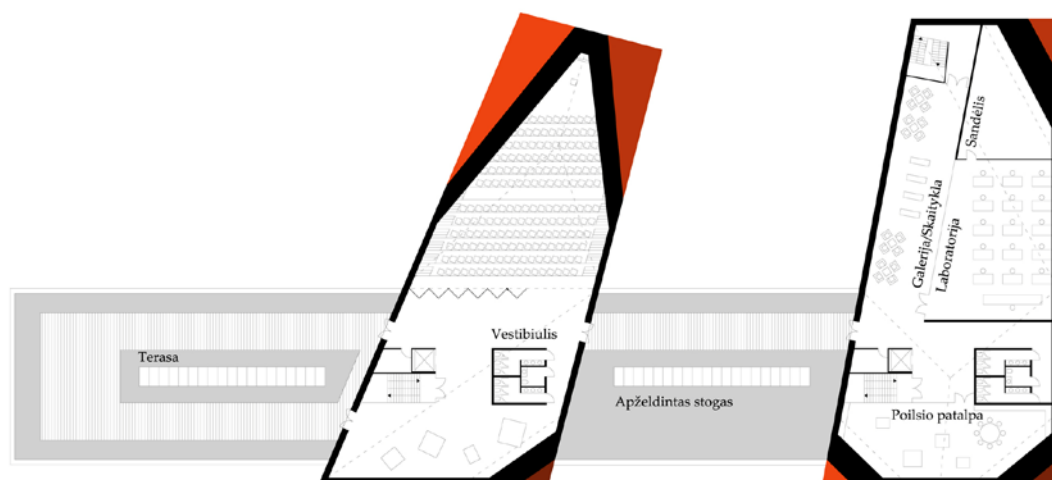

73 pav. Pirmosios galimybės pirmo aukšto planas

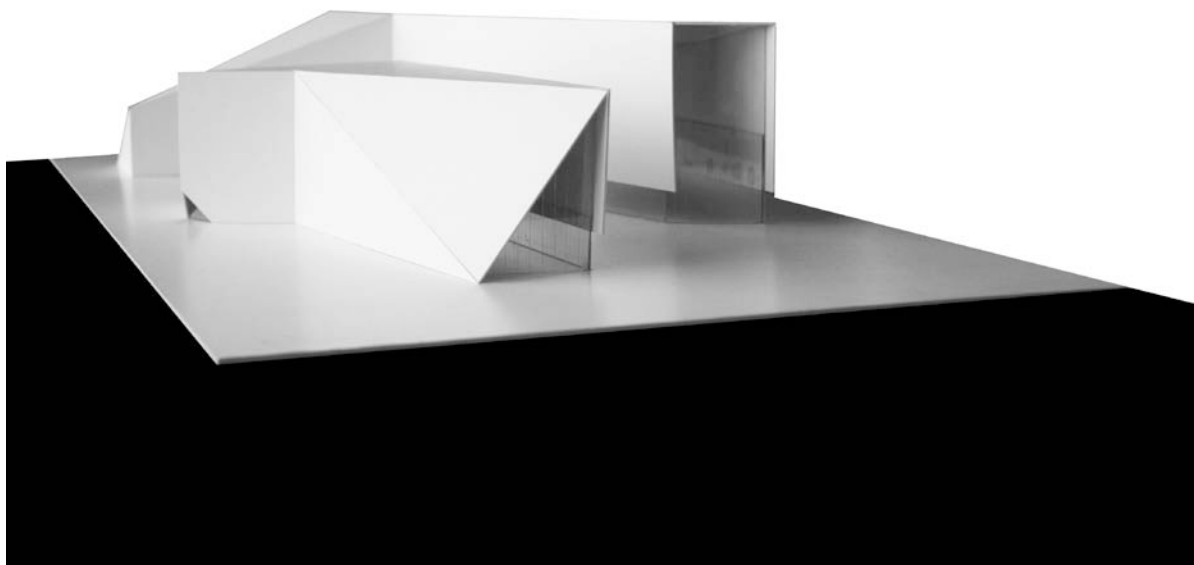
74 pav. Pirmosios galimybės antro aukšto planas

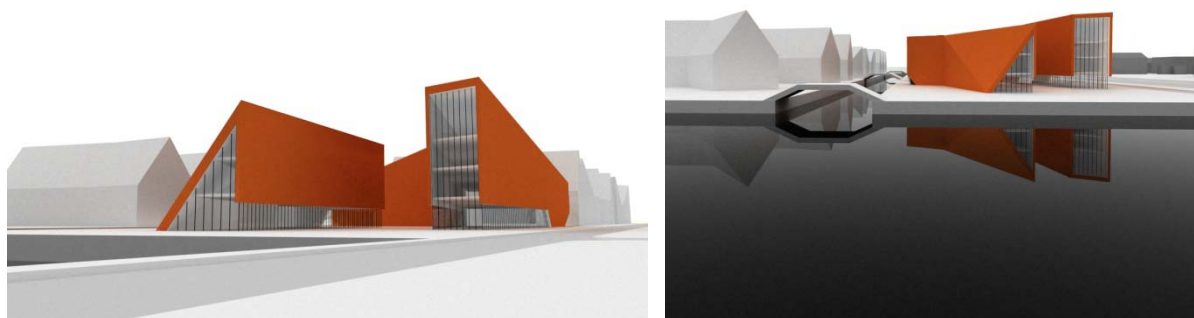
75 pav. Pirmosios galimybės trečio aukšto planas

3.1.4. Antroji galimybė

Šią galimybę sudaro du L formos antžeminiai tūriai. Abu tūriai vieningos kompozicijos. Jie jungiasi po žeme esančia patalpa – interneto skaitykla. Vienas tūris pritaikytas auditorijoms, tuo tarpu antrasis – laboratorijoms. Laboratorinis korpusas trijų, o auditorinis - keturių aukštų. Pastatų stogai suprojektuoti nuožulniai, interpretuojami tradiciniai šlaitiniai stogai. Pirmuose aukštuose talpinamos viešos funkcijos. ~200 vietų auditorija šioje galimybėje yra igilinama. Šiuo sprendimu kuriamos kiemo erdvės yra praeinamos, jos jungiasi su kitomis universitetinio miestelio nominaliomis erdvėmis. Iš kiemelių sukurta galimybė apžvelgti piliavietę ir Kuršių neriją. Šiuo sprendiniu yra formuojama universitetinio miestelio išsklotinės pabaiga – dominantė.

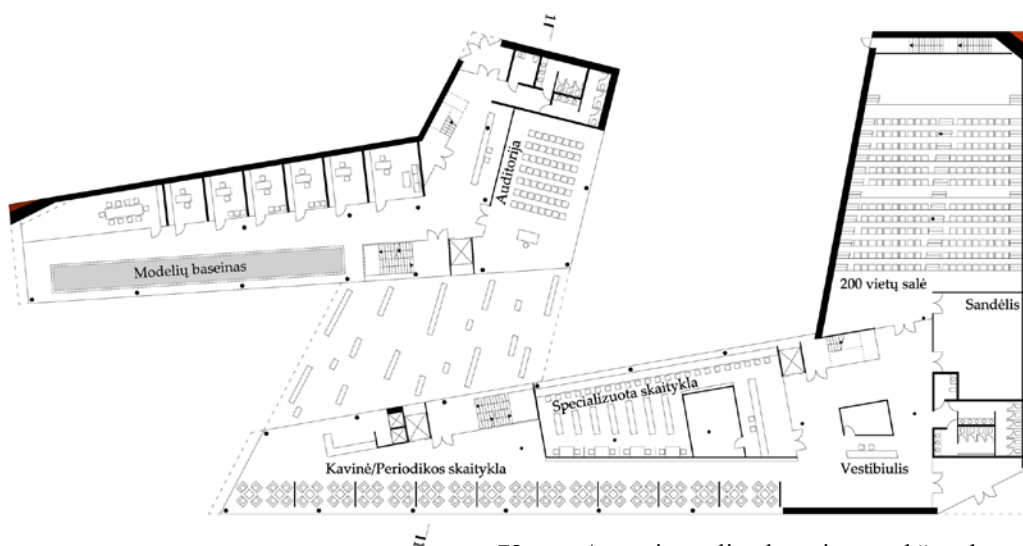
76 pav. Antrosios galimybės maketas

77. Antrosios galimybės vizualizacijos

78 pav. Antrosios galimybės požeminio aukšto planas

79 pav. Antrosios galimybės pirmo aukšto planas

80 pav. Antrosios galimybės antro aukšto planas

3.1.5. Apibendrinimai

Pasiūlytos dvi projektinės galimybės. Jos atsižvelgia į universitetinio miestelio urbanistinę koncepciją. Projektų fasadų sprendimai tokie patys. Pirmų aukštų vitrinos parodo įstaigų atvirumą. Kiti aukštai uždaresni. Čia fasadai padengti perregimu metaliniu tinklu arba perforuotomis metalinėmis plokštėmis su langinėmis - taip sukuriamos privatesnės mokymo erdvės.

Pagrindiniai galimybių skirtumai yra jų tūrių kompozicijoje ir formuojamose erdvėse. Pirmoji galimybė yra F formos. Šiame sprendinyje yra sujungiamos trys formos. Statinys sudarytas iš dviejų laužytų tūrių, uždėtų ant ilgo stačiakampio gretasienio. Čia formuojami du kiemeliai, kurie sujungti erdve po laiptuota auditorija. Šis sprendinys yra trijų aukštų. Antroji galimybė sudaryta iš dviejų L formos tūrių, sujungtų po žeme. Tarp jų paliktos nominalios erdvės, kurios susijungia su kitomis universitetinio miestelio erdvėmis. Projektas vientisos kompozicijos. Šie statiniai yra iki 5 aukštų ir viso universitetinio miestelio fakultetų išklotinėje suformuoja dominantę, esančią arčiausiai Kuršių marių.

Vystymui ir detalizavimui pasirinkta antroji galimybė.

3.2. PROJEKTAS

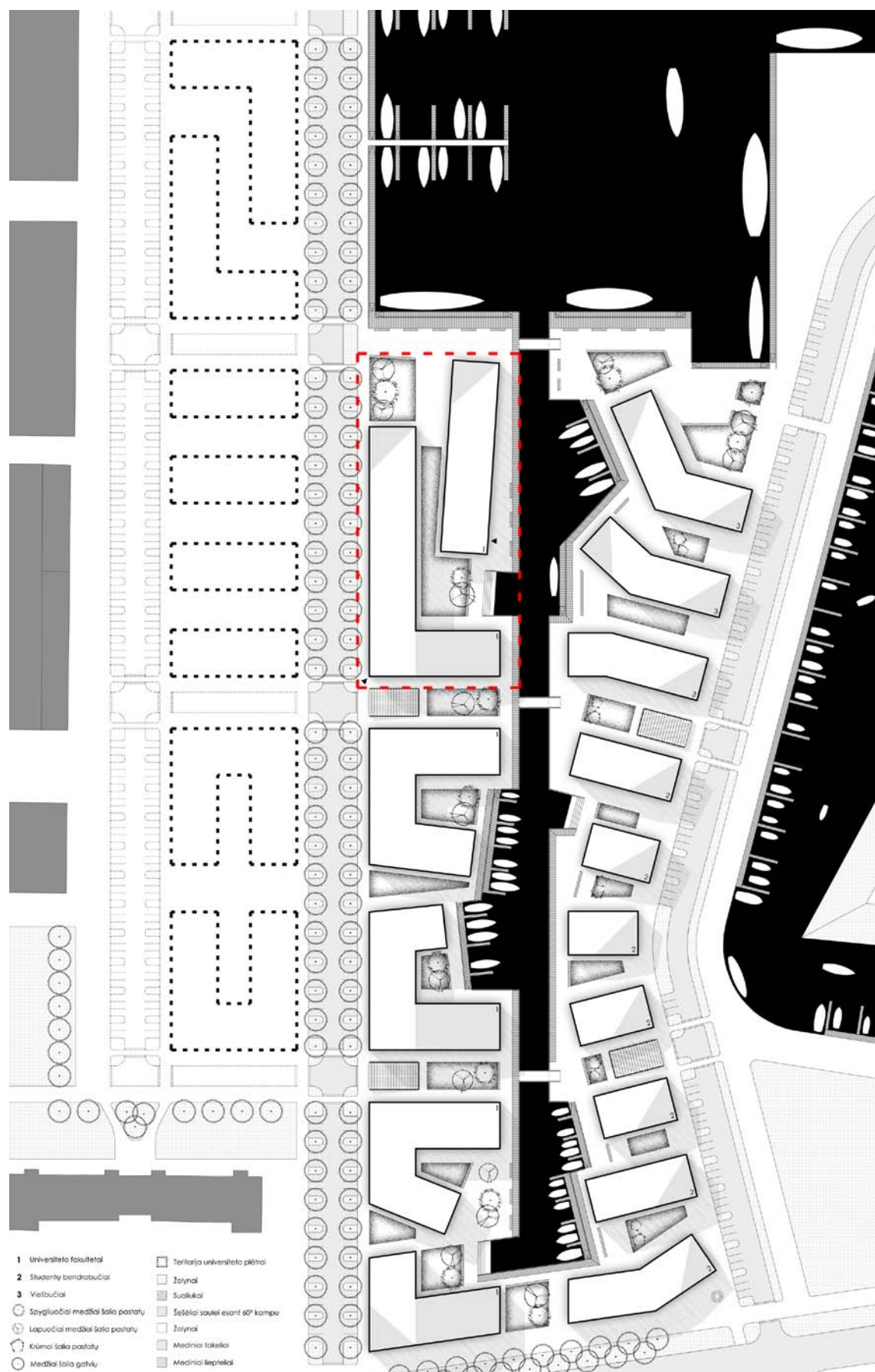
3.2.1. Universitetinio miestelio pagrindinis brėžinys

Universitetinio miestelio kompozicija aiškiai formuoja ribą tarp pramoninės zonos ir kultūros paveldo. Tarp pramonės ir miestelio palikta teritorija skirta universiteto ateities plėtrai. (82 pav.) Kol ji nenaudojama, čia gali būti laikinos automobilių stovėjimo aikštelės. Universitetas yra miesto centre, o bendrabučiai universiteto miestelyje, čia propaguojamas alternatyvus transportas. Svečių transporto stovėjimo vietos yra šalia gatvių ir požeminiuose aukštuose. Šis objektas yra funkcionalus visais metų laikais: per mokslo metus universitetinis miestas apgyvendintas studentais, o vasarą – miesto svečiais.

Stambesni universitetinio miestelio tūriai yra fakultetai, o esantys arčiau piliavietės – bendrabučiai ir viešbučiai. Tarp šių dviejų užstatymų yra iškasama jachtų ir katerių prieplauka. Ją kerta tilteliai, kurie gali būti pakeliami, pasukami, įstumiami ar kitaip atveriami. Jie prieplauką suskaido į tris dalis. Arčiausiai marių esančioje dalyje švartuojamos jachtos, o giliausiai, prie Pilies gatvės – kateriai. Prieplauka suformuota, atsižvelgiant į universitetinio miestelio pastatų kompoziciją. Šis sprendimas bendrabučius ir fakultetus sujungia į vieną darnią visumą (82 pav.).

Tarp pastatų kuriamos apželdintos erdvės. Tarp fakultetų sodinami medžiai ir krūmai. Tarp bendrabučių ir viešbučių - tik žemi krūmai ir žolynai, atsižvelgiama į galimybę fragmentiškai apžvelgti piliavietę esant universitetiniame miestelyje. Šalia vandens projektuojami suoliukai, mediniai takeliai ir liepteliai. Nuožulnūs įvažiavimai į požemines automobilių stovėjimo aikšteles skaido miestelį į kvartalus (82 pav.).

Statiniai, nukreipti į fiksuotas masinės apžvalgos vietas ir į piliavietę, turi šlaitus (82 pav.). Jie nėra tradiciniai. Tai įžambūs vienslaičiai stogai. Interpretuojama klaipėdietiška architektūra. Visas universitetinis miestas yra atviras visuomenei, dėl to visų pastatų pirmi aukštai yra vieši. Kuriamos universitetų ir studentų organizacijos, dirbtuvės, kavinės, skaityklos, galerijos ir kt. Šis sprendimas vienija visą miestelio kompoziciją ir parodo mokslo įstaigų atvirumą bei prieinamumą.

81 pav. Universitetinio miestelio pagrindinis brėžinys

3.2.2. Universiteto statinių tipinių aukštų planai

Pietinėje pusėje esantys fakultetai detalizuojami atsižvelgiant į pasaulio šalis ir vizualinius ryšius. Pietinėse statinių dalyse projektuojamos auditorijos. Šiaurinėse pusėse – galerijos, laiptinės, liftai ir erdvės per visus aukštus (83 pav.). Ši statinių dalis pritaikyta bendram naudojimui, čia yra pagrindiniai statinio judėjimo srautai. Tad iš čia suteikiama galimybė visiems statinio lankytojams apžvelgti Klaipėdos piliavietę. Šių pastatų aukštis sistemingai šokinėja nuo 19 iki 23 metrų.

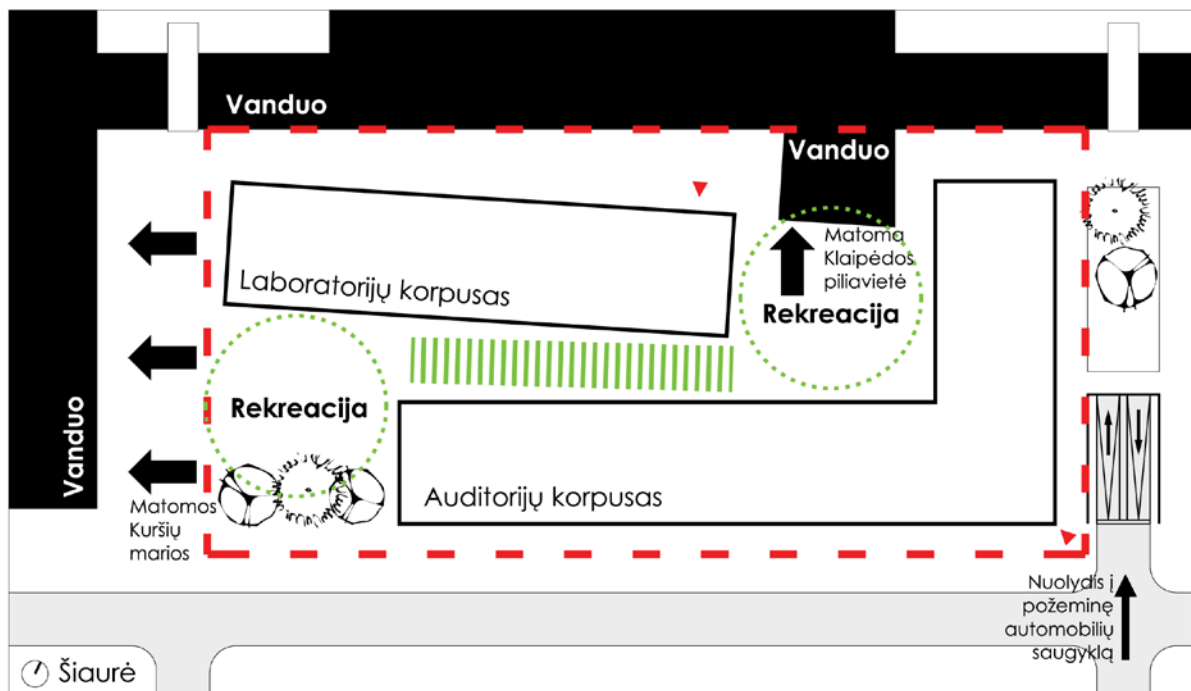
Arčiausiai piliavietės esanti statinių juosta pritaikyta studentų bendrabučiams ir miesto bei universiteto viešbučiams (83 pav.). Bendrabučiai projektuojami kaip daugiabučiai gyvenamieji namai. Projektuojami butai grupei studentų. Didžiausi butai yra šešių kambarių su virtuve ir svetaine. Jie yra statinių galuose ir turi geriausius vizualinius ryšius. Tarp jų mažesni – dviejų kambarių butai. Vienas kambarys skirtas vienam studentui. Arčiausiai Kuršių marių esantys statiniai pritaikyti viešbučiams. Kambariai, turintys geriausius vizualinius ryšius, yra prabangiausi. Tarp jų išprausti vidutinės klasės standartiniai dviviečiai. (83 pav.)

82 pav. Universitetinio miestelio statinių tipinių aukštų planai

3.2.3. Architektūrinio sprendinio ypatumai

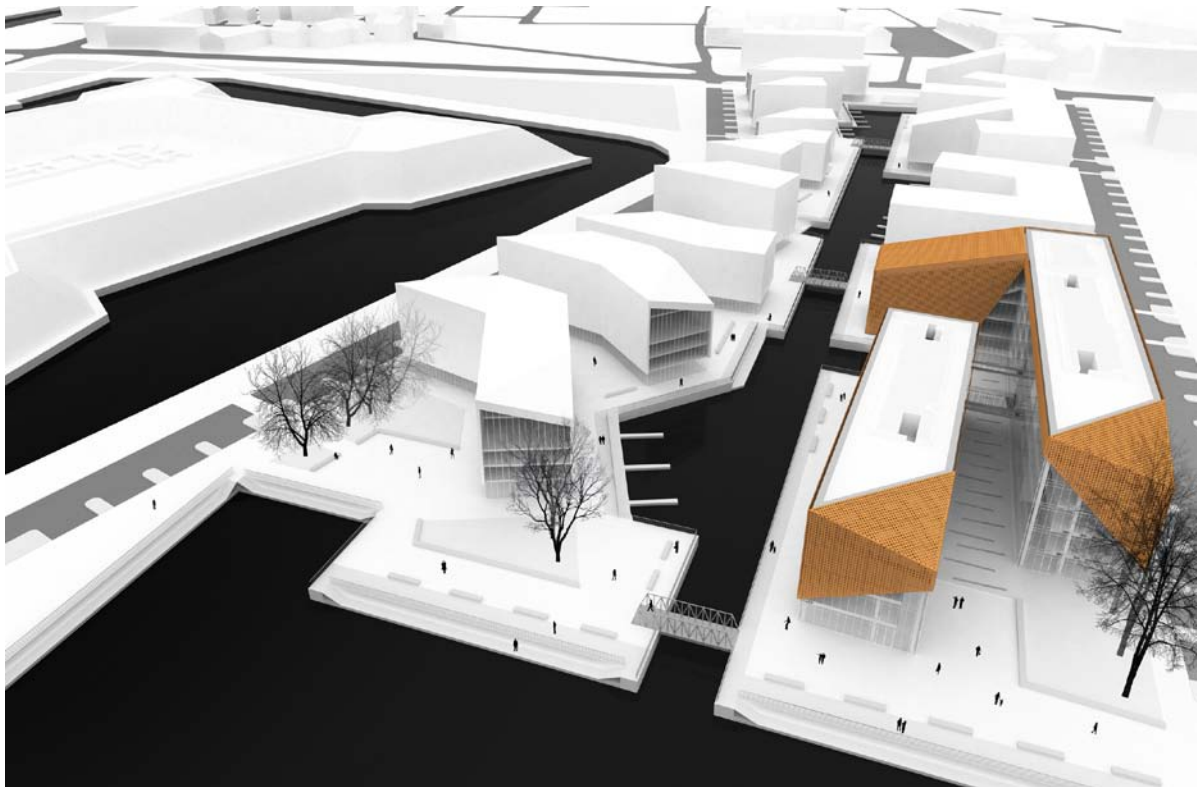
Detalizacijai parinktas arčiausiai Kuršių marių esantis fakultetas. (83 pav.) Projektuojami du tūriai sujungti požemine automobilių saugykla ir trimis pakabintais stikliniais tilteliais. Didesnis tūris yra L formos, mažesnis – I formos. Didesniajame talpinamos auditorijos, o mažesniajame – laboratorijos. L formos tūris pakartoja sklypo ribą. I tūris šiek tiek pasuktas – sukurama kompozicijos dinamika. Laboratorinis korpusas yra pastumtas į sklypo priekį. Šiuo sprendimu sklype susidaro dvi erdvės, kurios susijungia tarpu tarp korpusų. Šis tarpas apželdintas, o vejoje išdėstyti stoglangiai į požeminę automobilių saugyklą. Erdvės statinių galuose pritaikytos bendravimui, poilsiui ir bendradarbiavimui. Čia yra sukuriami skverai su suoliukais. Viename pasodinti medžiai, o kitame yra sukurta galimybė nusileisti iki vandens lygio. Kiekvienas statinys turi atskirą įėjimą. Į laboratorinį korpusą patenkama nuo naujosios prieplaukos, o į auditorijas – iš gatvės pusės. (84 pav.)

83 pav. Statinio idėjos schema

Komplekso fasadai, atsisukę į Kuršių neriją (fiksuotą masinės apžvalgos vietą), turi vienslaičius įžambius stogus. Architektūra parodo funkcinės zonas: laiptuota auditorija už dengiama nuožulniu stogu, laukiamieji perdengiami šlaitais, stikliniai fasadai parodo viešas vidines erdves, o perforuotos surūdijusio metalo plokštės – privačias. Jose komponuojamos slankiojančios langinės, kurios smulkina komplekso mastelį. Plokštės paslepia išeinančius į fasadą ventiliacinius kanalus, apsaugo pietines auditorijas nuo tiesioginių saulės spindulių.

suskaudo statinio tūrius į smulkesnius ir simbolizuoja senus, surūdijusius laivus. Abu komplekso stogai pritaikyti naudojimui. Čia sukurama galimybė stebėti jūroje esančius ir įplaukiančius į uostą laivus, gerėtis uostamiesčio piliaviete ir senamiesčio raudonaisiais stogais. Ant stogo sodinama veja ir projektuojami suoliukai. Šis pastatas universitetinio miestelio fakultetų išsklotinėje yra arčiausiai vandens, jo manieringa architektūra sukuria gatvės išsklotinės dominantę. (85 pav.)

84 pav. Laivininkystės fakultetas universitetiniame miestelyje

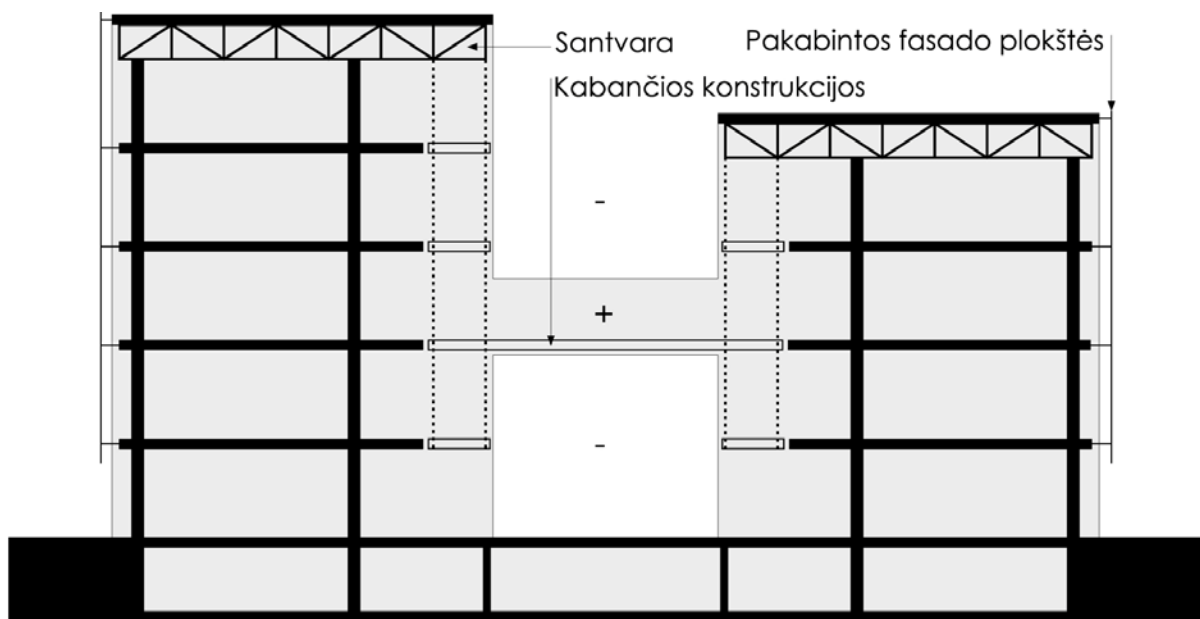

85 pav. Naujojo komplekso vaizdas iš Kuršių marių

3.2.4. Konstrukcijos ir inžinerinės sistemos

Pastato konstrukcija - gelžbetoninis karkasas. Stogas - metalinės sijos, dengiamos monolitiniu betonu. Prie jų tvirtinamos kabinamosios konstrukcijos – korpusus jungiantys stikliniai tilteliai ir individualūs dėstytojų kabinetai, kurie yra erdvėje, einančioje per visą statinio aukštį. Ši erdvė – tai natūrali galerijų, vestibulių ir laukiamųjų vėdinimosi sistema. Įžambūs ir vienslaičiai stogai sudaryti iš įstiklintų metalinių karkasų. Didžioji auditorija perdengiama sijomis, požeminė automobilių saugykla – monolitiniu betonu. (87 pav.)

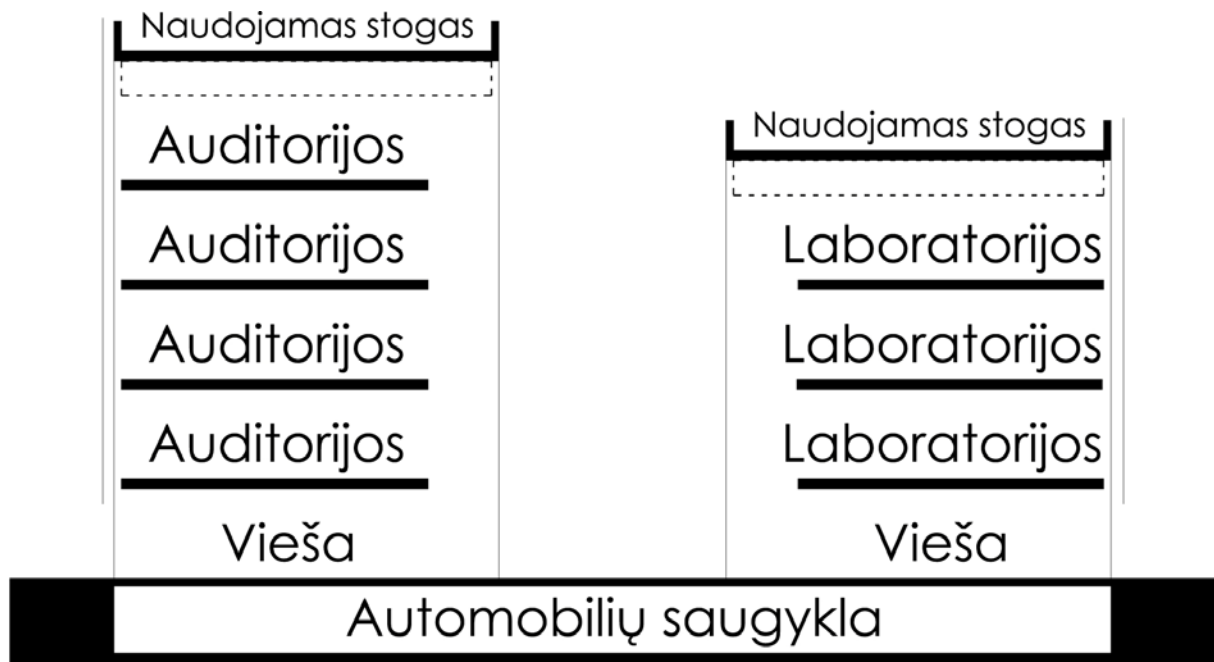
Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas projektuojamas pagal statybos ir higienos normas. Vidaus inžineriniai tinklai rengiami vadovaujantis nustatytais vandentiekio ir kanalizacijos įvadų normomis. Numatyta prisijungti prie Klaipėdos miesto infrastruktūros. Auditorijose ir laboratorijose projektuojamos mechaninės vėdinimo sistemos. Pastatų techninės patalpos įrengiamos pirmuose aukštuose.

86 pav. Pastato konstrukcinė schema

3.2.5. Techniniai ekonominiai rodikliai

Laivininkystės fakulteto požeminiame aukšte projektuojama 80 vietų automobilių saugykla ir techninės patalpos. Pirmajame aukšte planuojamos viešos erdvės. Čia yra studentų darbų ir pasiekimų galerijos, informacinių resursų centras, skaitykla, specializuotas knygynas, modelių baseinas, rūbinės, sanitariniai mazgai, informacija, administracija, sandėliai ir saugyklos. Lauke sukuriama jaukios erdvės, kurios šilto sezono metu gali susijungti su vidinėmis erdvėmis. Antrajame aukšte prasideda auditorijos ir laboratorijos, kurios tęsiasi per visus aukštus. Auditorijos ir laboratorijos lengvai transformuojamos. Šis sprendimas priimtas atsižvelgus į darbo analitinę dalį. Kiekviename aukšte, šalia auditorijų ir laboratorijų yra dėstytojų kabinetai ir pagalbinės patalpos metodinei medžiagai. Trečiame aukšte prasideda ~200 vietų auditorija, kuri tęsiasi per tris aukštus. Statinių galuose, atsisukusiuose į Kuršių marias, suprojektuoti laukiamieji. Čia studentai ir fakulteto svečiai gali mėgautis atsiveriančiomis panoramomis.

87 pav. Pastato funkcinių zonų schema

3 lentelė. Pastato aukštų plotai

Aukštas	Plotas, m ²
-1	3094.7
1	2810.6
2	2848.4
3	2849.7
4	2848.4
5	1678.5
Iš viso	16130.3

4 lentelė. Požeminio aukšto patalpų plotai

Patalpų pavadinimas	Patalpų plotas, m ²
Automobilių saugykla	2433.2
Tambūrai	51.8
Koridoriai	77.6
Laiptinės	62.5
Techninės	164
Iš viso	2789.1

5 lentelė. Pirmo aukšto patalpų plotai

Patalpų pavadinimas	Patalpų plotas, m ²
Tambūrai	18.7
Administracija	234.3
Laiptinės	63.5
Koridoriai	205.2
Galerijos	467.1
Vestibiuliai	181.6
Informacijos	35
Rūbinės	47
Sandėliai	178.6
Specializuotas knygynas	157.9
Sanitariniai mazgai	101.4
Pagalbinės	14.4
Specializuota skaitykla	396.9
Techninės	123.4
Laukiamieji	320.9
Modelių baseinas	106.8
Iš viso	2625.7

6 lentelė. Antro aukšto patalpų plotai

Patalpų pavadinimas	Patalpų plotas, m ²
Kabinetai	273.8
Laboratorijos	266.5
Auditorijos	499.9
Laiptinės	64.3
Koridoriai	77.4
Galerijos	394.9
Sanitariniai mazgai	101.4
Pagalbinės	272.2
Laukiamieji	315.6
Vestibiulis	107.7
Angos	220
Tiltas	37.3
Iš viso	2631

7 lentelė. Trečio aukšto patalpų plotai

Patalpų pavadinimas	Patalpų plotas, m ²
Kabinetai	208.7
Laboratorijos	266.6
Auditorijos	556.3
Laiptinės	64.3
Koridoriai	77.4
Galerijos	312.3
Sanitariniai mazgai	101.4
Pagalbinės	326.1
Laukiamieji	315.6
Vestibiulis	73.4
Angos	220.3
Tiltas	38.5
Iš viso	2560.9

8 lentelė. Ketvirto aukšto patalpų plotai

Patalpų pavadinimas	Patalpų plotas, m ²
Kabinetai	239.9
Techninė	49
Laboratorijos	266.6
Auditorijos	504.4
Laiptinės	105.7
Koridoriai	65.4
Galerijos	312.3
Sanitariniai mazgai	101.4
Pagalbinės	213.7
Laukiamieji	244.6
Vestibiulis	73.4
Angos	291.3
Tiltas	37.3
Iš viso	2505

9 lentelė. Penkto aukšto patalpų plotai

Patalpų pavadinimas	Patalpų plotas, m ²
Kabinetai	81.5
Auditorijos	414.3
Laiptinės	66.4
Koridoriai	62
Galerijos	179.9
Sanitariniai mazgai	67.8
Pagalbinės	62
Laukiamasis	91.8
Vestibiulis	154
Angos	184.5
Iš viso	1364.2

10 lentelė. Režimų lentelė

Sklypo plotas, m ²	6439.2
Pastato užstatomas plotas, m ²	2810.6
Pastato antžeminės dalies patalpų plotas, m ²	10770.7
Užstatymo tankumas	0.44
Užstatymo intensyvumas	1.67
Pastato aukštis, m	23

3.2.6. Sumažinti planšetai

88 pav. Sumažintų planšetų kompozicija

Klaipėdos universiteto laivininkystės fakultetas

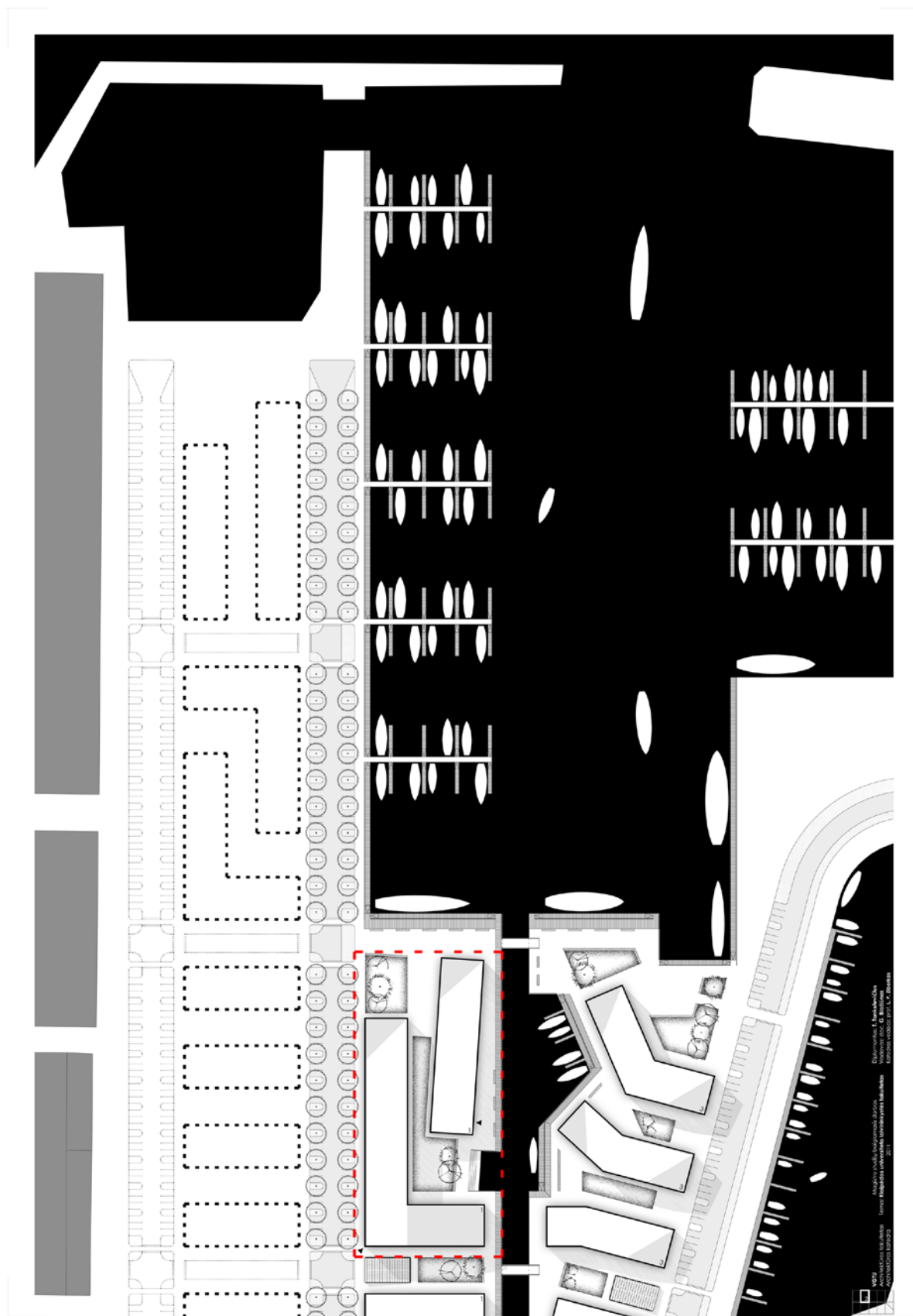
VGU
Architektūros fakultetas
Architektūros katedra

Magistro studijų baigiamasis darbas
Tema: Klaipėdos universiteto laivininkystės fakultetas
2011

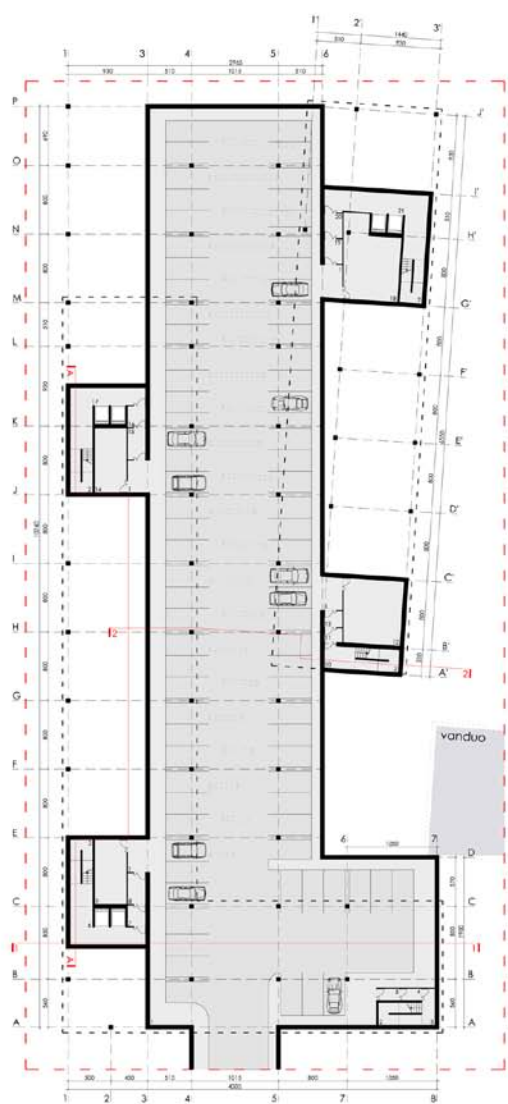
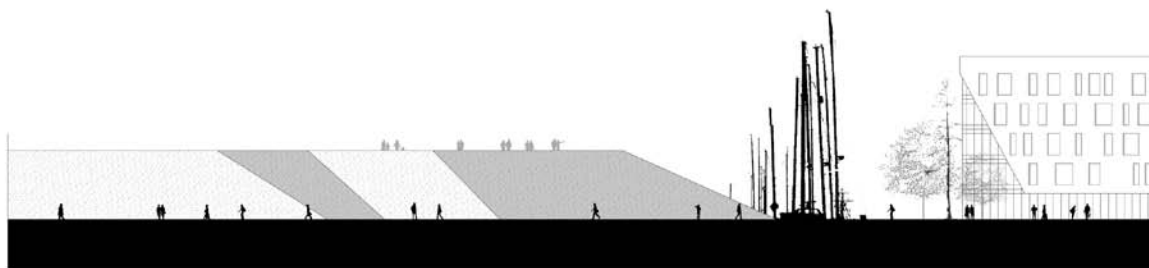
Dėkanas: T. Januškevičius
Vadovas: doc. G. Stalčius
Korektas vedėjas: prof. L. P. Štorkas

Visualizacija

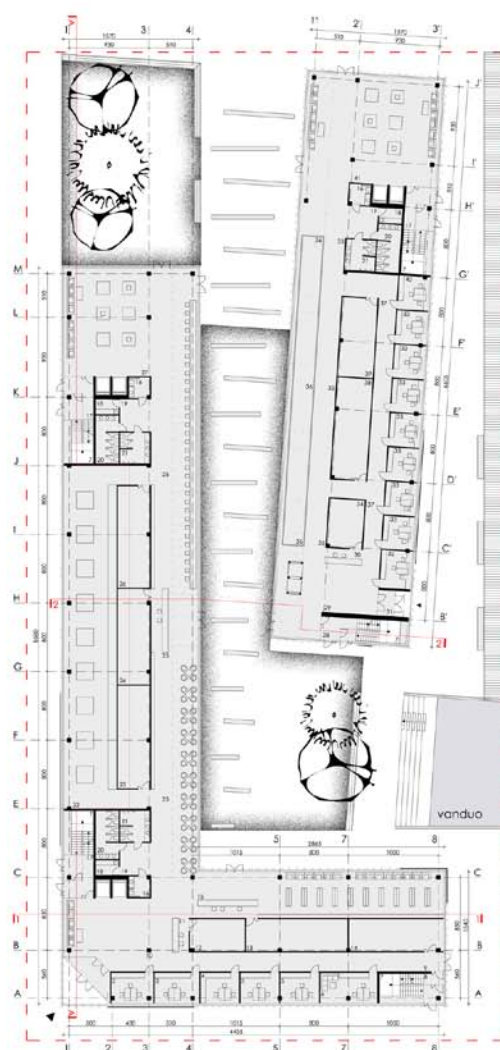
89 pav. Pirmas planšetas

90 pav. Antras planšetas

- Požeminis aukštas m 1:200 Šiaurė ±0.00m
1. Parkings 2433.2 m ²	7. Tarnybos 5.2 m ²	12. Techninė 51.3 m ²	17. Kaldavys 30.9 m ²
2. Lapinė 12.5 m ²	8. Tarnybos 2.6 m ²	13. Tarnybos 3.9 m ²	18. Techninė 56.8 m ²
3. Koridoriai 4.4 m ²	9. Techninė 27.9 m ²	14. Tarnybos 6 m ²	19. Tarnybos 6 m ²
4. Tarnybos 3.4 m ²	10. Koridoriai 9.4 m ²	15. Tarnybos 1.6 m ²	20. Tarnybos 6 m ²
5. Tarnybos 3.6 m ²	11. Tarnybos 3.3 m ²	16. Tarnybos 5.2 m ²	21. Koridoriai 42.9 m ²

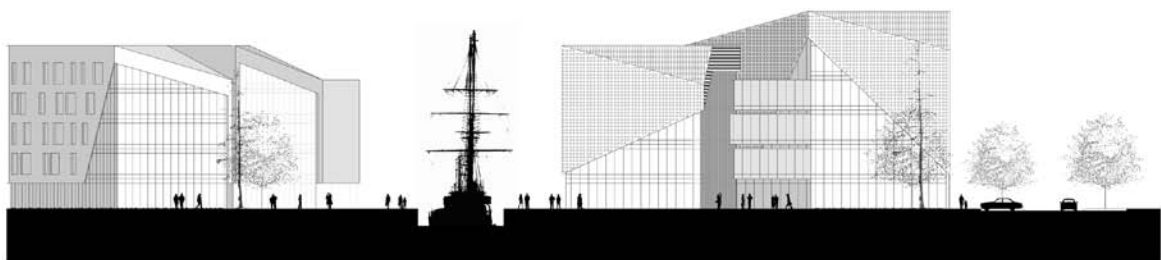

- Pirmas aukštas m 1:200 Šiaurė ±0.00m
1. Tarnybos 12.8 m ²	12. Kabinė 23.9 m ²	22. Galerija 262.5 m ²	32. Administracija 15.8 m ²
2. Administracija 17.3 m ²	13. Sandėlis 44.4 m ²	23. Sandėlis 44.3 m ²	33. Administracija 13.8 m ²
3. Administracija 18.5 m ²	14. Techninė 41.2 m ²	24. Sandėlis 41.6 m ²	34. Rūsiai 23.1 m ²
4. Administracija 18.2 m ²	15. Spec. knygynas 157.9 m ²	25. Spec. knygynas 157.9 m ²	35. Galerija 137.8 m ²
5. Administracija 16.1 m ²	16. Nėšgalių WC 6 m ²	26. Techninė 44.4 m ²	36. Bostai 136.5 m ²
6. Administracija 23.7 m ²	17. Koridoriai 21.5 m ²	27. Laukiamasis 106.4 m ²	37. Koridoriai 76.2 m ²
7. Lapinė 12.7 m ²	18. Pagalbė 4.8 m ²	28. Koridoriai 11.2 m ²	38. Sandėlis 48.3 m ²
8. Koridoriai 12.2 m ²	19. Koridoriai 13.7 m ²	29. Vestibiulis 84 m ²	39. Techninė 27.8 m ²
9. Galerija 44.6 m ²	20. Moterų WC 15.2 m ²	30. Informacija 16.5 m ²	40. Administracija 14 m ²
10. Vestibiulis 97.6 m ²	21. Vynų WC 12.5 m ²	31. Tarnybos 5.9 m ²	41. Laukiamasis 194.5 m ²

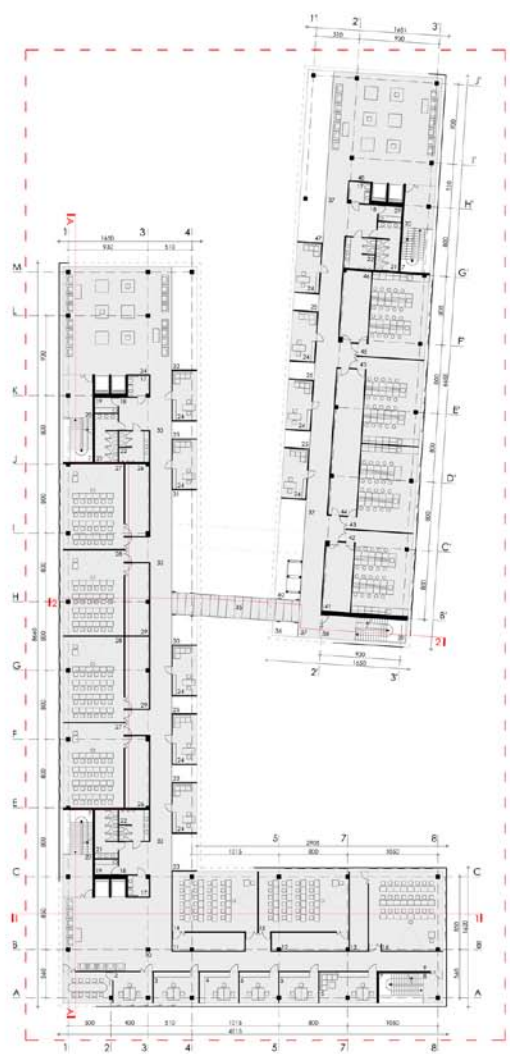
VGU Architektūros fakultetas
Architektūros katedra

Magistro studijų baigiamasis darbas
Tema: Kauno apskrities universiteto knygnešystės kabinetas
2011

Darbo autorius: T. Januševičius
Vadovė, doc. G. Stalinskaitė
Korektas: doc. prof. L. P. Štikonas

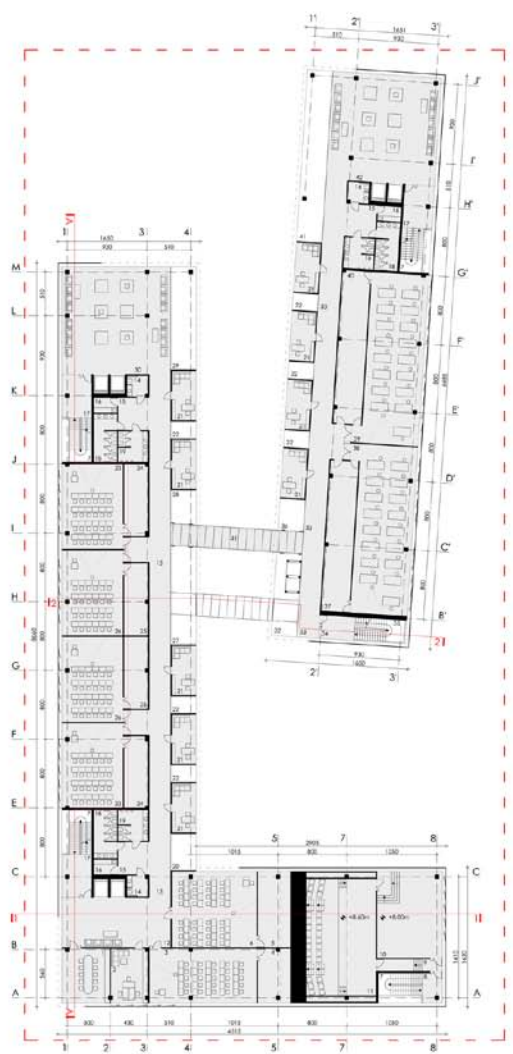

Universitētno miestelio vakarinē iekšotinė M1:200

Antros auksts m 1:200 Šaurē +4.00m

1. Sastikšmā 20.4 m ²	13. Pagabīnē 19.5 m ²	25. Anga 5.9 m ²	37. Galerijā 146.8 m ²
2. Kabinētā 16.1 m ²	14. Auditorijā 69 m ²	26. Pagabīnē 23.2 m ²	38. Koridorā 11.2 m ²
3. Kabinētā 18.5 m ²	15. Auditorijā 73 m ²	27. Auditorijā 69.7 m ²	39. Liptīnē 14.3 m ²
4. Kabinētā 16.2 m ²	16. Auditorijā 77.9 m ²	28. Auditorijā 70.3 m ²	40. Anga 27.8 m ²
5. Kabinētā 16.1 m ²	17. Neapstrādāj. WC 5 m ²	29. Pagabīnē 23.5 m ²	41. Pagabīnē 26.3 m ²
6. Kabinētā 25.7 m ²	18. Koridorā 13.7 m ²	30. Anga 10.3 m ²	42. Laboratorijā 65 m ²
7. Lielzālē 12.5 m ²	19. Pagabīnē 4.8 m ²	31. Anga 35.4 m ²	43. Laboratorijā 67.5 m ²
8. Koridorā 7.9 m ²	20. Koridorā 17.2 m ²	32. Anga 35.2 m ²	44. Pagabīnē 55.5 m ²
9. Galerijā 16.7 m ²	21. Mācību WC 15.3 m ²	33. Galerijā 169.4 m ²	45. Laboratorijā 66.5 m ²
10. Vestibūlā 107.7 m ²	22. Vīru WC 12.6 m ²	34. Laukumā 157.8 m ²	46. Pagabīnē 27 m ²
11. Pagabīnē 17.5 m ²	23. Anga 12.6 m ²	35. Tiltā 37.3 m ²	47. Anga 58.5 m ²
12. Pagabīnē 18.6 m ²	24. Kabinētā 16.3 m ²	36. Anga 5.1 m ²	48. Laukumā 157.8 m ²

Trešais auksts m 1:200 Šaurē +8.00m

1. Sastikšmā 34.9 m ²	13. Galerijā 169.4 m ²	23. Auditorijā 69.7 m ²	33. Galerijā 142.9 m ²
2. Kabinētā 27.1 m ²	14. Neapstrādāj. WC 6 m ²	24. Pagabīnē 23.2 m ²	34. Koridorā 11.2 m ²
3. Auditorijā 78.8 m ²	15. Koridorā 13.7 m ²	25. Pagabīnē 23.5 m ²	35. Liptīnē 14.3 m ²
4. Pagabīnē 16.1 m ²	16. Pagabīnē 4.8 m ²	26. Auditorijā 70.3 m ²	36. Anga 11.1 m ²
5. Pagabīnē 23.2 m ²	17. Koridorā 17.2 m ²	27. Anga 35.9 m ²	37. Pagabīnē 57.2 m ²
6. Auditorijā 67.3 m ²	18. Mācību WC 15.3 m ²	28. Anga 11.6 m ²	38. Laboratorijā 132.5 m ²
7. Liptīnē 12.5 m ²	19. Vīru WC 12.7 m ²	29. Anga 35.2 m ²	39. Laboratorijā 134.1 m ²
8. Koridorā 7.9 m ²	20. Anga 12.6 m ²	30. Laukumā 157.8 m ²	40. Pagabīnē 40 m ²
9. Koridorā 10.6 m ²	21. Kabinētā 16.3 m ²	31. Tiltā 38.5 m ²	41. Anga 58.5 m ²
10. Pagabīnē 76.2 m ²	22. Anga 5.9 m ²	32. Anga 21.8 m ²	42. Laukumā 157.8 m ²
11. Auditorijā 331.2 m ²			
12. Vestibūlā 73.4 m ²			

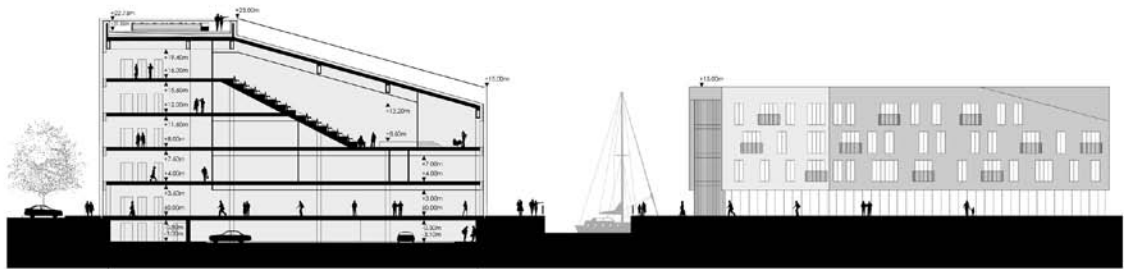
VGR
Aut. Būvniec. Iestāde
Arhitektūras katedra

Projekta pildītājs, būvniecības darbu
Tema: Kāpēc universitāte izvēlējās šo vietu?

Diplomants: T. Pankratjevs
Vadošais inž. G. Bālinskis
Kabinēts vadītājs: prof. L. P. Bālinskis

92 pav. Keturtais planšetas

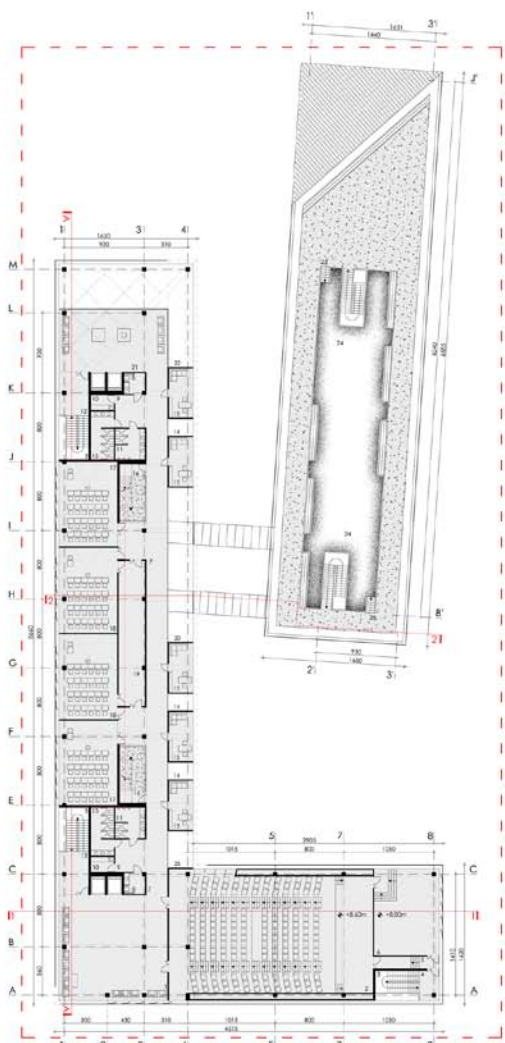

Skerinis pjūvis 1-1 m 1:200

Kėvirts aukštas m 1:200 Šiaurė +12.00m

1. Kabinetas 34.9 m ²	11. Neigalių WC 6 m ²	21. Anga 5.9 m ²	31. Anga 27.8 m ²
2. Kabinetas 27.1 m ²	12. Grotelė 16.4 m ²	22. Auditorija 67.7 m ²	32. Grotelė 142.9 m ²
3. Sveikintu 31.2 m ²	13. Koridorius 13.7 m ²	23. Pagalbė 23.5 m ²	33. Grotelė 11.5 m ²
4. Techninė 49 m ²	14. Pagalbė 4.8 m ²	24. Auditorija 70.3 m ²	34. Laidinė 14.3 m ²
5. Laidinė 12.5 m ²	15. Koridorius 17.2 m ²	25. Anga 10.3 m ²	35. Laidinė 21.2 m ²
6. Koridorius 7.9 m ²	16. Moterų WC 15.2 m ²	26. Anga 35.4 m ²	36. Pagalbė 34.3 m ²
7. Koridorius 10.4 m ²	17. Vyrų WC 12.7 m ²	27. Anga 35.2 m ²	37. Laboratorija 132.3 m ²
8. Pagalbė 76.2 m ²	18. Anga 7.2 m ²	28. Laukiamasis 157.8 m ²	38. Laboratorija 134.1 m ²
9. Auditorija 331.2 m ²	19. Pagalbė 23.2 m ²	29. Tūlas 37.3 m ²	39. Anga 129.5 m ²
10. Vestibiulis 73.4 m ²	20. Kabinetas 16.3 m ²	30. Anga 5.1 m ²	40. Laukiamasis 66.8 m ²

Penktas aukštas ir stogas m 1:200 Šiaurė +16.00m

1. Vestibiulis 154 m ²	8. Neigalių WC 8 m ²	14. Anga 5.9 m ²	20. Anga 33.1 m ²
2. Auditorija 331.2 m ²	9. Koridorius 13.7 m ²	15. Kabinetas 16.3 m ²	21. Laukiamasis 91.8 m ²
3. Laidinė 12.5 m ²	10. Pagalbė 4.8 m ²	16. Laidinė 20.7 m ²	22. Anga 101.1 m ²
4. Koridorius 7.9 m ²	11. Vyrų WC 12.7 m ²	17. Auditorija 66.8 m ²	23. Almonuokai 409.4 m ²
5. Koridorius 10.4 m ²	12. Koridorius 17.3 m ²	18. Auditorija 67.4 m ²	24. Vėjo 307.5 m ²
6. Pagalbė 76.2 m ²	13. Moterų WC 15.2 m ²	19. Pagalbė 32.4 m ²	25. Anga 15.6 m ²
7. Grotelė 179.9 m ²			

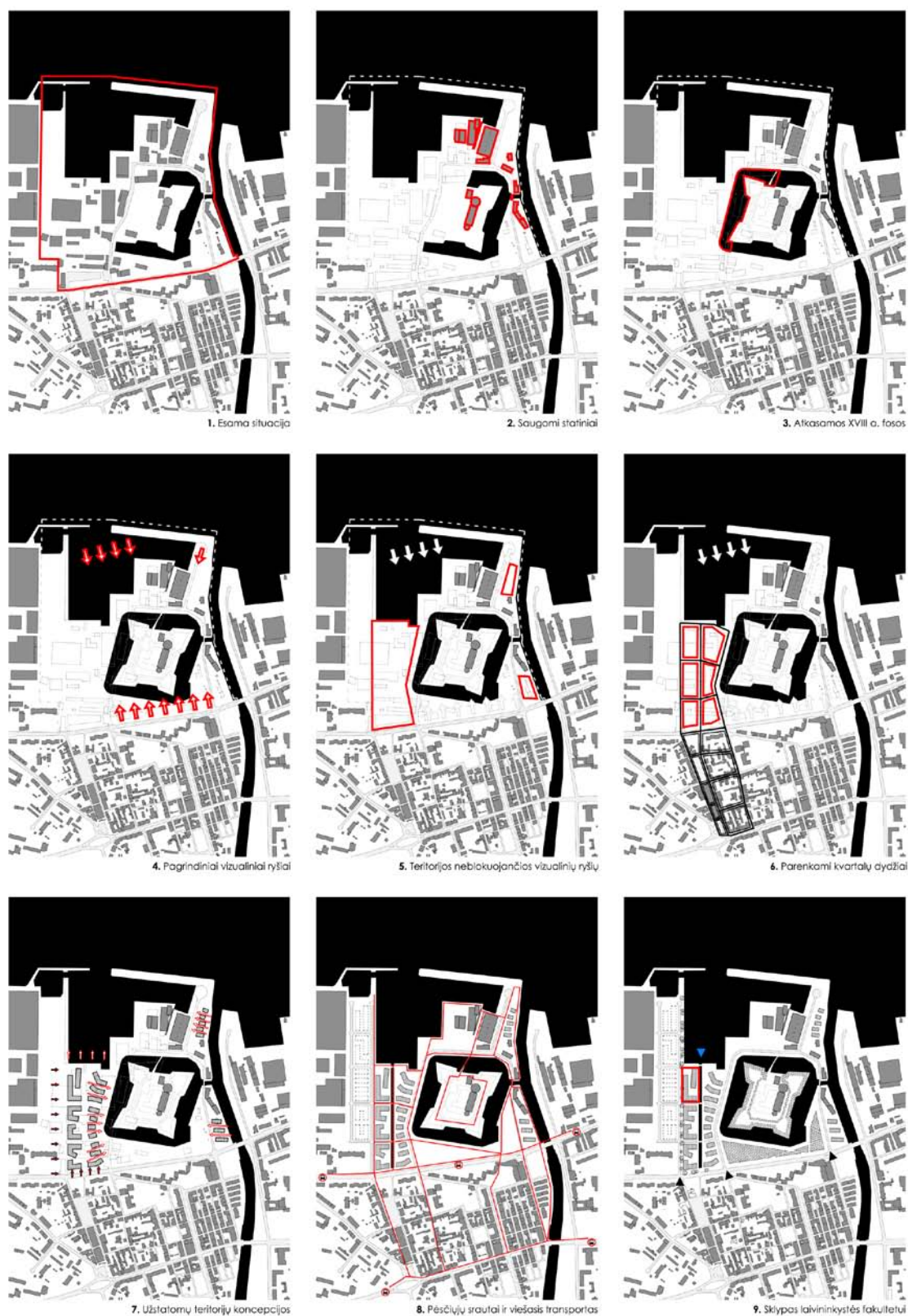
VGU
Architektūros fakultetas
Architektūros katedra

Mokymo planų, programų, darbų
tema: Klaipėdos universiteto švietimo įstaigų kompleksas

Diplomantas: T. Tarkaitė
Vadovas, doc. G. Ruzickas
Klasikos vadovas: prof. L. P. Žilinskis

93 pav. Penktas planšetas

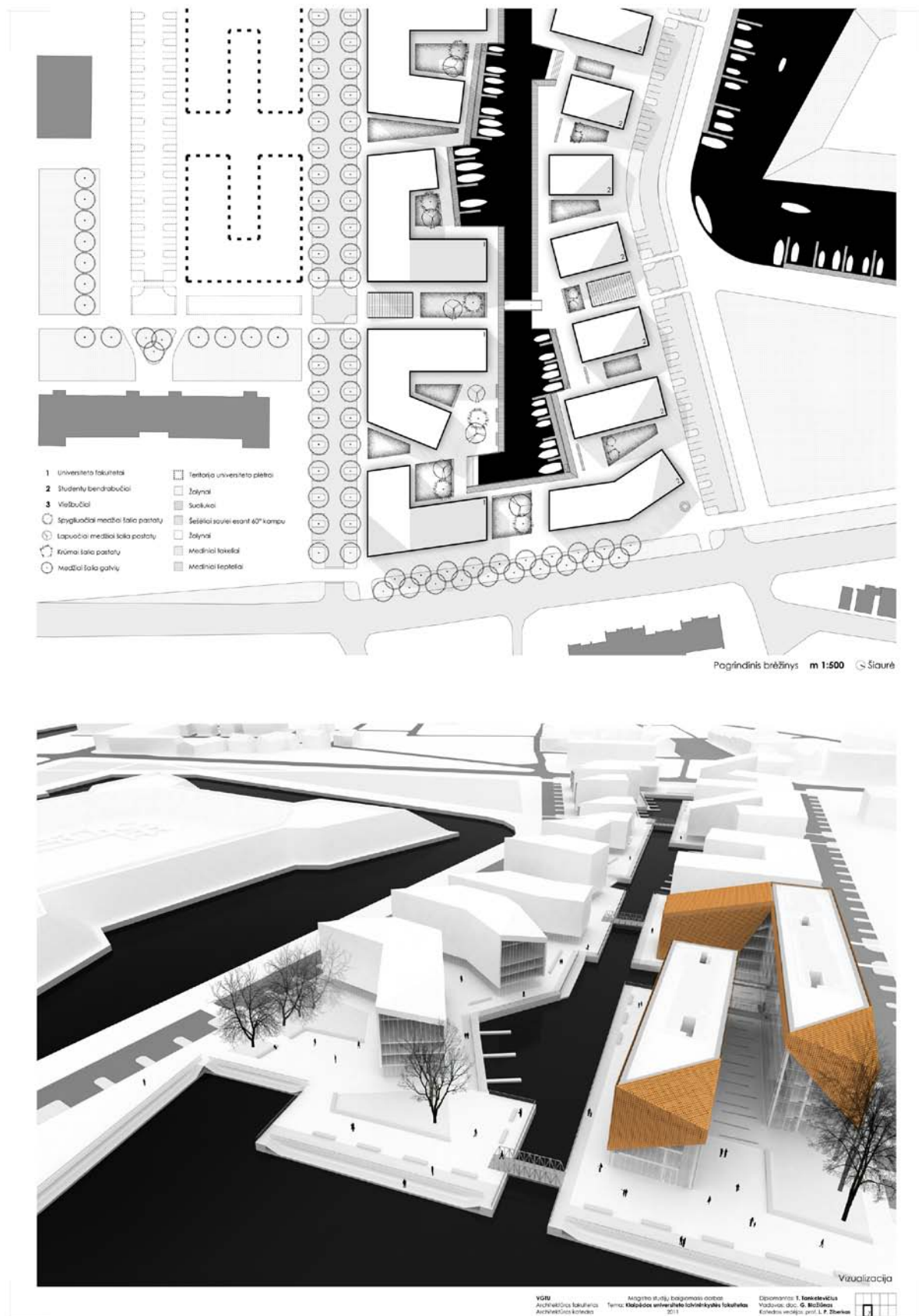

VGU
Architektūros katedra
Architektūros skyriaus
Architektūros skyriaus

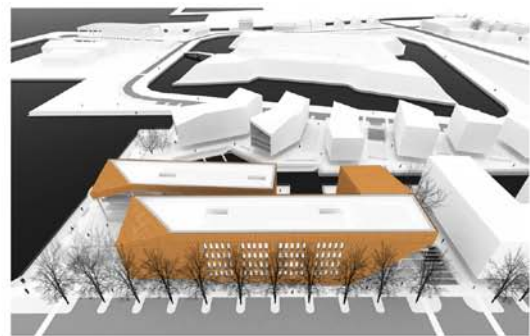
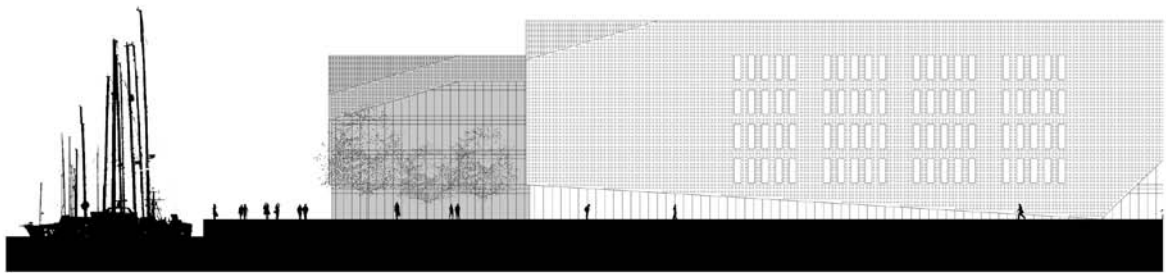
Magistro studijų baigiamasis darbas
Tematika: *Klaipėdos universiteto laivininkystės fakultetas*
(2011)

Darbo autorius: T. Štikonas
Vadovė: doc. G. Rukšienė
Korektoriai: prof. L. P. Štikonas

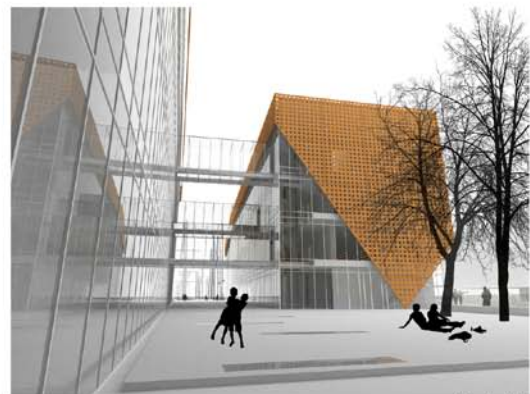
94 pav. Šeštasis planšetas

95 pav. Septintas planšetas

Vizualizacija

Vizualizacija

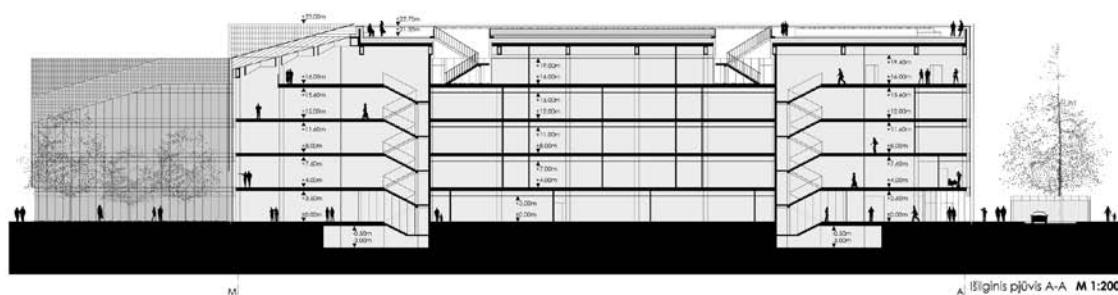
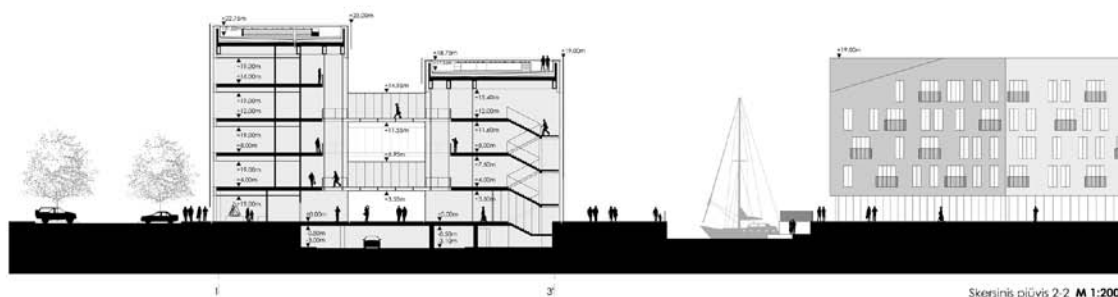
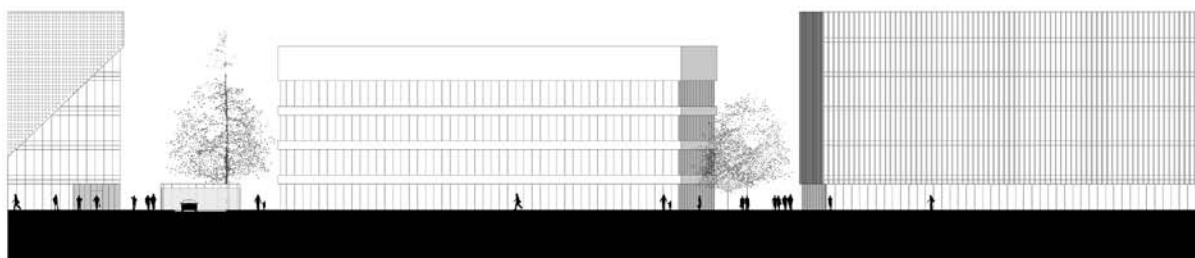
Vizualizacija

YGB
Architektūros katedra
Architektūros katedra

Magistro etapyje baigiamasis darbas
Tema: Klaipėdos universiteto administracinės pastatų
2011

Dėkanas: T. Štikonas
Vadovai: doc. G. Maciūnas
Katedros vedėjas: prof. L. P. Štikonas

96 pav. Aštuntas planšetas

97 pav. Devintas planšetas

3.2.7. Apibendrinimai

Suprojektuotas universitetinis miestelis yra atviras visuomenei. Čia projektuojami skverai ir sodinami želdynai. Tarp fakultetų ir bendrabučių iškasama jachtų ir katerių prieplauka, kuri skirta mokslui ir pramogoms. Visų statinių pirmi aukštai pritaikyti viešoms funkcijoms. Mokslo metais bendrabučiai yra apgyvendinti studentais, o vasarą šios patalpos pritaikomos miesto svečiams.

Detalizuojamas laivininkystės fakultetas yra arčiausiai Kuršių marių. Komplexas sudarytas iš L ir I formos tūrių. L korpusas pakartoja sklypo ribą, o I tūris yra šiek tiek pasuktas - taip sukurama kompozicijos dinamika. Abu sujungti požemine automobilių saugykla ir kabančiais stikliniais tilteliais. Fasadais sukomponuoti iš dviejų medžiagų: stiklo ir surūdijusio metalo plokščių su langinėmis. Surūdijusio metalo idėja kilo iš senų, į krantą iškeltų ir rūdijančių laivų.

Fakulteto konstrukcija - gelžbetoninis karkasas. Stogą sudaro sijos. Ant jų kabo tilteliai ir dėstytojų kabinetai. Įžambūs vienslaičiai stogai sukonstruoti iš įstiklinto metalinio karkaso. Vamzdynai suprojektuoti aukštų palubėse. Vėdinimo šachtos išeina į fasadus ir yra pridengtos perforuotomis surūdijusio metalo plokštėmis.

Laivininkystės fakulteto požeminiame aukšte projektuojama 80 vietų automobilių saugykla su techninėmis patalpomis. Pirmajame aukšte planuojamos viešos erdvės. Lauke sukuriamos erdvės, kurios šilto sezono metu gali susijungti su vidinėmis erdvėmis. Antrajame aukšte prasideda auditorijos ir laboratorijos, kurios tęsiasi per visus aukštus. Jos lengvai transformuojamos. Statinių galuose, atsisukusiuose į Kuršių marias, suprojektuoti laukiamieji. Čia studentai ir fakulteto svečiai gali mėgautis atsiveriančiomis perspektyvomis.

IŠVADOS

Šiuo darbu suformuojama aiški riba tarp Klaipėdos pramoninės zonos ir kultūros paveldo, sukurama prieiga prie Kuršių marių pakrantės miestiečiams ir miesto svečiams, atgaivinamas Klaipėdos senamiestis, suprojektuojamas šiuolaikiškas universitetinis miestelis ir detalizuojamas laivininkystės fakultetas.

Šiandien universitetų architektūra yra universitetų reklama. Juose rekomenduojama projektuoti lengvai transformuojamas erdves. Pastebėta, kad universitetai atgaivina šalia jų esančias teritorijas, o miestų ekonominis ir kultūrinis lygis priklauso nuo juose esančių aukštojo mokslo įstaigų. Naujas universitetas – tai miesto investicija į savo ateitį.

Atlikus tyrimą, galima daryti tokias išvadas:

1. Žinios pradėtos tirti ir analizuoti antikinėje Graikijoje. Viduramžiais tiriama religija. Nuo renesanso iki šiandienos mokslas ir žinios vėl yra plečiamos.
2. Išrinkti 7 universitetų organizavimo modeliai. Pasirinktas tinklinis modelis, nes jis artimas Klaipėdos urbanistiniam karkasui.
3. Apžvelgus XXI a. analogus atrasta, kad šiandien universitetai yra atviri visuomenei. Dabar aukštojo mokslo įstaigos atlieka daugelį funkcijų.
4. Išrinkta teritorija Klaipėdos miesto centrinėje dalyje, šalia piliavietės.
5. Išskirtos pagrindinės teritorijos problemos: a) pramonės įmonė blokuoja miestelėnams prieigą prie Kuršių marių krantinės; b) pramonės zona įsiveržusi į piliavietę; c) ištuštėjęs uostamiesčio senamiestis.
6. Universitetinis miestelis suprojektuotas atsižvelgiant į Klaipėdos senamiesčio urbanistinį karkasą, masinės apžvalgos vietas, klaipėdietišką architektūrą, Klaipėdos miesto bendrąjį planą, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą ir kultūros vertybių registrą.
7. Parengtas modernus laivininkystės fakulteto architektūrinis projektas.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Adler D. *Metric Handbook. Planning and design data*. 2-asis leid. Oxford: Architectural Press, 1999. 780 p.
2. Architektūros tinklavinė „Archdaily“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://www.archdaily.com/12569/new-pavilion-for-the-mcgill-university-schulich-school-of-music-saucier-perrotte-architectes/>>.
3. Architektūros tinklavinė „Archdaily“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://www.archdaily.com/1277/siamese-towers-alejandro-aravena/>>.
4. Architektūros tinklavinė „Archdaily“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://www.archdaily.com/40471/the-cooper-union-for-the-advancement-of-science-and-art-morphosis-architects/>>.
5. Architektūros tinklavinė „Archdaily“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://www.archdaily.com/115859/trent-university-chemical-sciences-building-teeple-architects/>>.
6. Barzdžiukienė D. L., Celiešienė V., Kaulakienė A. *Baigiamasis studijų darbas. Kalbininkų patarimai: teorija ir tvarkyba*. 2-asis leid. patais. ir papild. Vilnius: Technika, 2005. 149 p.
7. Buivydas R., Jurevičienė J. *Magistrantūros studijų programos architektūros istorija ir teorija baigiamojo darbo rengimas*. Vilnius: Technika, 2006. 26p.
8. De Chiara J., Crosbie M. J. *Time-Saver Standards for Building Types*. 4-asis leid. McGraw-Hill Professional Publishing, 2001. 1005 p.
9. Edwards B. *University Architecture*. London and New York: Spon press, 2001. 164 p.
10. Glemža J. R. *Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga ir tvarkymas*. Vilnius: Vilniaus dailės akademijos I-kla, 2002. 252 p.
11. Jurkštas V. *Senamiesčių regeneracija. Architektūros harmonizavimo problema*. Vilnius: Technika, 1994. 160p.

12. Kardelis K. *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. 2-asis leid., patais. ir papild. Kaunas: Judex I-kla, 2002. 400 p.
13. Klaipėdos miesto savivaldybės taryba. Sprendimas dėl Klaipėdos miesto bendrojo plano patvirtinimo, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://www.klaipeda.lt/klaipeda/selectPage.do?docLocator=A8D52F5B46DA11DB8FFD746164617373&categoryId=337&pathId=465>>.
14. Kultūros paveldo departamentas prie kultūros ministerijos. Kultūros vertybių registras, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://kvr.kpd.lt/heritage/>>.
15. Laisvoji enciklopedija „Vikipedija“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <http://en.wikipedia.org/wiki/Ancient_centers_of_higher_learning>.
16. Laisvoji enciklopedija „Vikipedija“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_education>.
17. Laisvoji enciklopedija „Vikipedija“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_European_research_universities>.
18. Laisvoji enciklopedija „Vikipedija“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <http://en.wikipedia.org/wiki/Medieval_university>.
19. Laisvoji enciklopedija „Vikipedija“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://en.wikipedia.org/wiki/University>>.
20. Lietuvos mokslininkų sąjunga „LMS“, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://lms.lt/?q=lt/LietuvosUniversitetai>>.
21. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.02:2004 „Visuomeninės paskirties statiniai“ patvirtinimo, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=230706&p_query=&p_tr2=>>.
22. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas dėl STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ patvirtinimo, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=76481>.

23. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas dėl kultūros paminklo – Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso (G136KP) paveldo tvarkos projekto patvirtinimo, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą:
<http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=332943&p_query=&p_tr2=>.
24. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą:
<http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=243361&p_query=&p_tr2=>.
25. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Dėl Lietuvos higienos normos HN 102:2001 „Profesinio mokymo įstaigos. Higienos normos ir taisyklės“ patvirtinimo, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą:
<http://sena.sam.lt/lt/main/teisine_informacija/higienos_normos?id=24423>.
26. Mayer H. *City and Port. The Transformation of Port Cities: London, Barcelona, New York and Rotterdam*. Rotterdam: International Books, 2003. 424 p.
27. Miškinis A. *Lietuvos urbanistika: istorija, dabartis, ateitis*. Vilnius: Mintis, 1991. 145 p.
28. Neufert E., neufert P., Baiche B., Walliman N. *Architects' Data*. 3-asis leid. Wiley-Blackwell, 2002. 638 p.
29. Pearce M. *University Builders*. Great Britain: Wiley-Academy, 2001. 224 p.
30. Pickard Q. *The Architects' Handbook*. Blackwell Science, 2003. 464 p.
31. Ražaitis V. *Pastatų konstravimo pagrindai*. Vilnius: Vilniaus dailės akademijos I-kla, 2004. 328 p.
32. Tatoris J. *Senoji Klaipėda. Urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 metų*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų I-kla, 1994; 334 p.
33. Watts A. *Modern Construction Handbook*. 2-asis leid. Springer Wien New York, 2010. 504 p.

PAVEIKSLŲ ŠALTINIŲ SĄRAŠAS

1. Platono akademija. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:Raffael_058.jpg>.
2. Aristotelio mokykla. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:Spangenberg_-_Schule_des_Aristoteles.jpg>.
3. Paryžiaus universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:Sorbonne_17thc.jpg>.
4. Bolonijos universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://www.factfirst.com/enlarge.php?img=374_304.jpg>.
5. Virdžinijos universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://cti.itc.virginia.edu/~jld5t/cww/1998/vi.03-uva-lawn-plan.jpg>>.
6. Bibliotekos fasadas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:University_of_Virginia_Rotunda_1819_draft.jpg>.
7. Londono universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:The_London_University_by_Thomas_Hosmer_Shepherd_1827-28.JPG>.
8. Birmingamo universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.cuhk.edu.hk/ipro/pressrelease/images/37birm~1.jpg>>.
9. Simono Fraserio universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:Sfu_1967.jpg>.
10. Londono universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.bing.com/maps/>>.
11. Pirmojo modelio schema. Autoriaus paveikslas.
12. Stirlingo universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.bing.com/maps/>>.

13. Antrojo modelio schema. Autoriaus paveikslas.
14. Stanfordo universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:Stanford_Campus_Aerial_Photo.JPG>.
15. Trečiojo modelio schema. Autoriaus paveikslas.
16. Rytų Anglijos universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.bing.com/maps/>>.
17. Ketvirtojo modelio schema. Autoriaus paveikslas.
18. Ilinojaus universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.bing.com/maps/>>.
19. Penktojo modelio schema. Autoriaus paveikslas.
20. King Saudo universitetas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.bing.com/maps/>>.
21. Šeštojo modelio schema. Autoriaus paveikslas.
22. Temaseko technikos universitetas. Edwards B. *University Architecture*. London and New York: Spon press, 2001. 164 p., psl.: 45.
23. Septintojo modelio schema. Autoriaus paveikslas.
24. Dvigubo fasado veikimo schema. „Architectural Record“ 2007 Nr.12 psl.:122-127.
25. Funkcinė pastato schema. „Architectural Record“ 2007 Nr.12 psl.:122-127.
26. Konstrukcinė pastato schema. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<http://www.daap.space.daap.uc.edu/~larsongr/Larsonline/BldgIdx+76_files/Torres%20Siamesas%20Final.pdf>.
27. Pirmo aukšto planas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/1277/siamese-towers-alejandro-aravena/>>.
28. Vakarinio fasado brėžinys. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/1277/siamese-towers-alejandro-aravena/>>.

29. Šiaurinio fasado brėžinys. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/1277/siamese-towers-alejandro-aravena/>>.
30. Pastato nuotraukos. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/1277/siamese-towers-alejandro-aravena/>>.
31. Pastato nuotrauka. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/40471/the-cooper-union-for-the-advancement-of-science-and-art-morphosis-architects/>>.
32. Pastato funkcinės schemos. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/40471/the-cooper-union-for-the-advancement-of-science-and-art-morphosis-architects/>>.
33. Pastato aukštų planai. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/40471/the-cooper-union-for-the-advancement-of-science-and-art-morphosis-architects/>>.
34. Išilginis pastato pjūvis. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/40471/the-cooper-union-for-the-advancement-of-science-and-art-morphosis-architects/>>.
35. Skersinis pastato pjūvis. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/40471/the-cooper-union-for-the-advancement-of-science-and-art-morphosis-architects/>>.
36. Pastato nuotraukos. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/40471/the-cooper-union-for-the-advancement-of-science-and-art-morphosis-architects/>>.
37. Senojo ir naujojo fakultetų kompozicija. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą: <<http://www.archdaily.com/12569/new-pavilion-for-the-mcgill-university-schulich-school-of-music-saucier-perrotte-architectes/>>.
38. Pirmo aukšto planas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/12569/new-pavilion-for-the-mcgill-university-schulich-school-of-music-saucier-perrotte-architectes/>>.

39. Antro aukšto planas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/12569/new-pavilion-for-the-mcgill-university-schulich-school-of-music-saucier-perrotte-architectes/>>.
40. Trečio aukšto planas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/12569/new-pavilion-for-the-mcgill-university-schulich-school-of-music-saucier-perrotte-architectes/>>.
41. Išilginis pastato pjūvis. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/12569/new-pavilion-for-the-mcgill-university-schulich-school-of-music-saucier-perrotte-architectes/>>.
42. Pastato interjeras. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/12569/new-pavilion-for-the-mcgill-university-schulich-school-of-music-saucier-perrotte-architectes/>>.
43. Pastato vaizdas nuo upės. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/115859/trent-university-chemical-sciences-building-teeple-architects/>>.
44. Pastato vaizdas naktį nuo gatvės. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/115859/trent-university-chemical-sciences-building-teeple-architects/>>.
45. Pastato interjeras. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/115859/trent-university-chemical-sciences-building-teeple-architects/>>.
46. Pastato vidinis kiemelis. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/115859/trent-university-chemical-sciences-building-teeple-architects/>>.
47. Pirmo aukšto planas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/115859/trent-university-chemical-sciences-building-teeple-architects/>>.

48. Antro aukšto planas. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.archdaily.com/115859/trent-university-chemical-sciences-building-teeple-architects/>>.
49. Šiandieninė Lietuvos universitetų pasiskirstymo schema. Autoriaus paveikslas.
50. Siūloma pasiskirstymo koncepcija. Autoriaus paveikslas.
51. Uostamiesčių struktūros raida pasaulyje. Mayer H. *City and Port. The Transformation of Port Cities: London, Barcelona, New York and Rotterdam*. Rotterdam: International Books, 2003. 424 p., psl.: 23.
52. Klaipėdos uostamiesčio problema. Autoriaus paveikslas.
53. Teritorija bendrajame plane. Klaipėdos miesto savivaldybės taryba. Sprendimas dėl Klaipėdos miesto bendrojo plano patvirtinimo, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą:
<<http://www.klaipeda.lt/klaipeda/selectPage.do?docLocator=A8D52F5B46DA11DB8FFD746164617373&categoryId=337&pathId=465>>.
54. Teritorija iš paukščio skrydžio. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.fotoskrydis.lt/klaipeda/>>.
55. Teritorija kultūros vertybių registre. Kultūros paveldo departamentas prie kultūros ministerijos. Kultūros vertybių registras, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą: <<http://kvr.kpd.lt/heritage/>>.
56. Teritorija nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiajame plane. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas dėl kultūros paminklo – Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso (G136KP) paveldo tvarkos projekto patvirtinimo, [žiūrėta 2011-05-25]. Prieiga per internetą:
<http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=332943&p_query=&p_tr2=>>.
57. Saugomi statiniai. Autoriaus paveikslas.
58. Atkasami XVIII a. bastionų kontūrai. Autoriaus paveikslas.
59. Pagrindiniai vizualiniai ryšiai į piliavietę. Autoriaus paveikslas.

60. Teritorijos neblokuojančios vizualinių ryšių. Autoriaus paveikslas.
61. Parenkami kvartalų dydžiai. Autoriaus paveikslas.
62. Užstatymo nuotraukos. Autoriaus paveikslas.
63. Pėsčiųjų srautai ir viešojo transporto stotelės. Autoriaus paveikslas.
64. Sklypas laivininkystės fakultetui. Autoriaus paveikslas.
65. Vaizdas iš viršaus. Autoriaus paveikslas.
66. Vaizdas iš viršaus. Autoriaus paveikslas.
67. Vaizdas iš Pilies ir Daržų gatvių sankryžos. Autoriaus paveikslas.
68. Vaizdas nuo Pauliaus Lindenau laivų statyklos pusės. Autoriaus paveikslas.
69. Vaizdas iš jachtų priplaukos. Autoriaus paveikslas.
70. Fasadų medžiagos koncepcija. [žiūrėta 2011-05-29]. Prieiga per internetą:
<<http://www.artificialowl.net/2008/10/shipwreck-of-plassey-near-inis-orran.html>>.
71. Pirmosios galimybės maketas. Autoriaus nuotrauka.
72. Pirmosios galimybės vizualizacijos. Autoriaus paveikslas.
73. Pirmo aukšto planas. Autoriaus paveikslas.
74. Antro aukšto planas. Autoriaus paveikslas.
75. Trečio aukšto planas. Autoriaus paveikslas.
76. Antrosios galimybės maketas. Autoriaus nuotrauka.
77. Antrosios galimybės vizualizacijos. Autoriaus paveikslas.
78. Požeminio aukšto planas. Autoriaus paveikslas.
79. Pirmo aukšto planas. Autoriaus paveikslas.
80. Antro aukšto planas. Autoriaus paveikslas.

81. Universitetinio miestelio pagrindinis brėžinys. Autoriaus paveikslas.
82. Tipinių aukštų planai. Autoriaus paveikslas.
83. Statinio idėjos schema. Autoriaus paveikslas.
84. Laivininkystės fakultetas universitetiniame miestelyje. Autoriaus paveikslas.
85. Naujojo komplekso vaizdas iš Kuršių marių. Autoriaus paveikslas.
86. Pastato konstrukcinė schema. Autoriaus paveikslas.
87. Pastato funkcinių zonų schema. Autoriaus paveikslas.
88. Sumažintų planšetų kompozicija. Autoriaus paveikslas.
89. Pirmasis planšetas. Autoriaus paveikslas.
90. Antrasis planšetas. Autoriaus paveikslas.
91. Trečiasis planšetas. Autoriaus paveikslas.
92. Ketvirtasis planšetas. Autoriaus paveikslas.
93. Penktasis planšetas. Autoriaus paveikslas.
94. Šeštasis planšetas. Autoriaus paveikslas.
95. Septintas planšetas. Autoriaus paveikslas.
96. Aštuntas planšetas. Autoriaus paveikslas.
97. Devintas planšetas. Autoriaus paveikslas.
98. Dešimtas planšetas. Autoriaus paveikslas.

PRIEDAI

Prieduose pristatoma magistro studijų metu dalyvautų kūrybinių konkursų medžiaga. Trumpai aprašomos konkurso sąlygos ir pasirinkta idėja. Pateikiama glausta grafinė dalis.

1 priedas

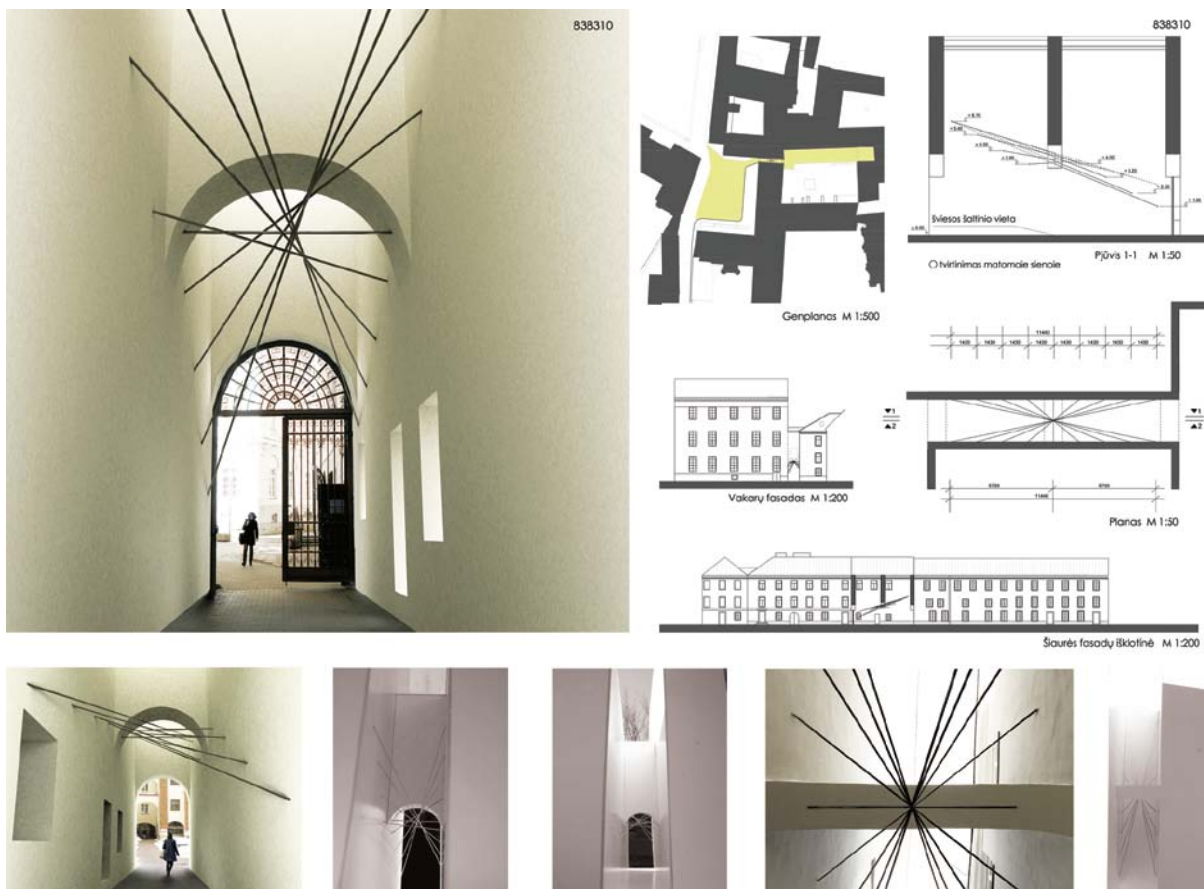
Meno kūrinio konkursas „Alumnų arkos“

Sklypas: arkinių vartų, jungiančių Bibliotekos ir Sarbievijaus kiemelius, architektūrinė erdvė. Vilniaus universiteto ansamblis, Vilnius, Lietuva.

Tema: kūrinys turėtų įprasminti alumnų vardą, statusą, prasmę, jų ir universiteto ilgaamžius santykius.

Dalyvauta kartu su architektais Edmundu Pilveliu, Toma Znatavičiūte ir Ieva Kuliešiūte.

Idėja: kūrinys sudarytas iš devynių plieninių lynų, tam tikra tvarka persipinančių tarpusavyje. Jų skaičius įprasmina universitete veikiančias devynias alumnų draugijas. Skirtingos lynų kryptys simbolizuoja skirtingus alumnų kelius ir pasiekimus, o lynų susitelkimas viename taške – alumnų draugijų bendradarbiavimą universitete.

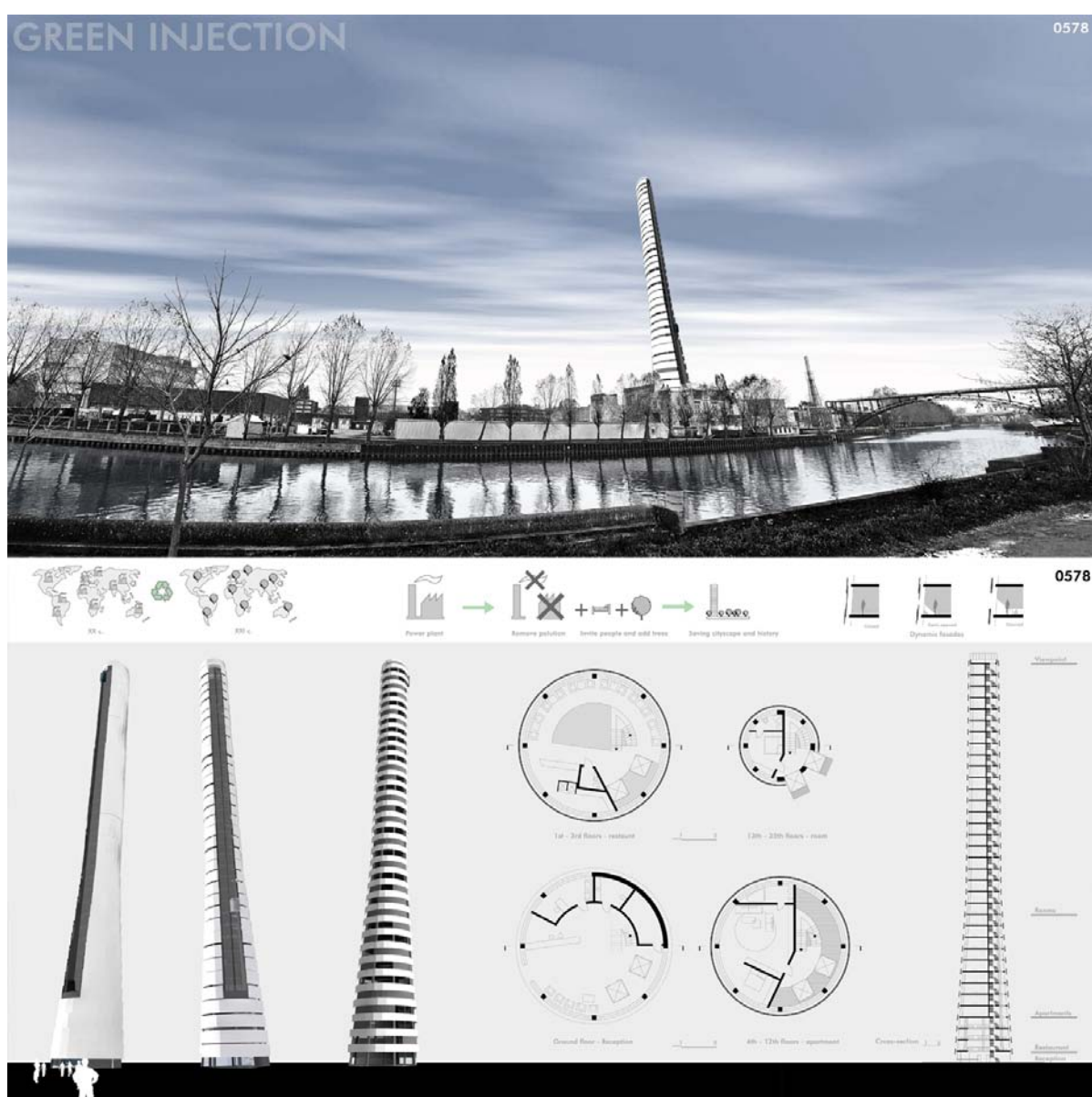
2011 „eVolo Skyscraper Competition“

Sklypas: laisvai pasirenkamas.

Tema: suprojektuoti dangoraižį transformuojant jo idėją .

Dalyvauta kartu su architektais Antanu Lizdeniu ir Laurynu Vizbaru.

Idėja: atrandame, kad daugelis miestų turi senų, nebenaudojamų vertikalių dominančių – gamyklų, elektrinių kaminų. Tai – miestų paveldas. Šiandien šios įmonės yra miestų centruose. Mūsų idėja – esančius, apleistus kaminus pritaikyti naujai funkcijai, atgaivinti apleistas industrines miestų zonas ir išsaugoti kultūros paveldą.

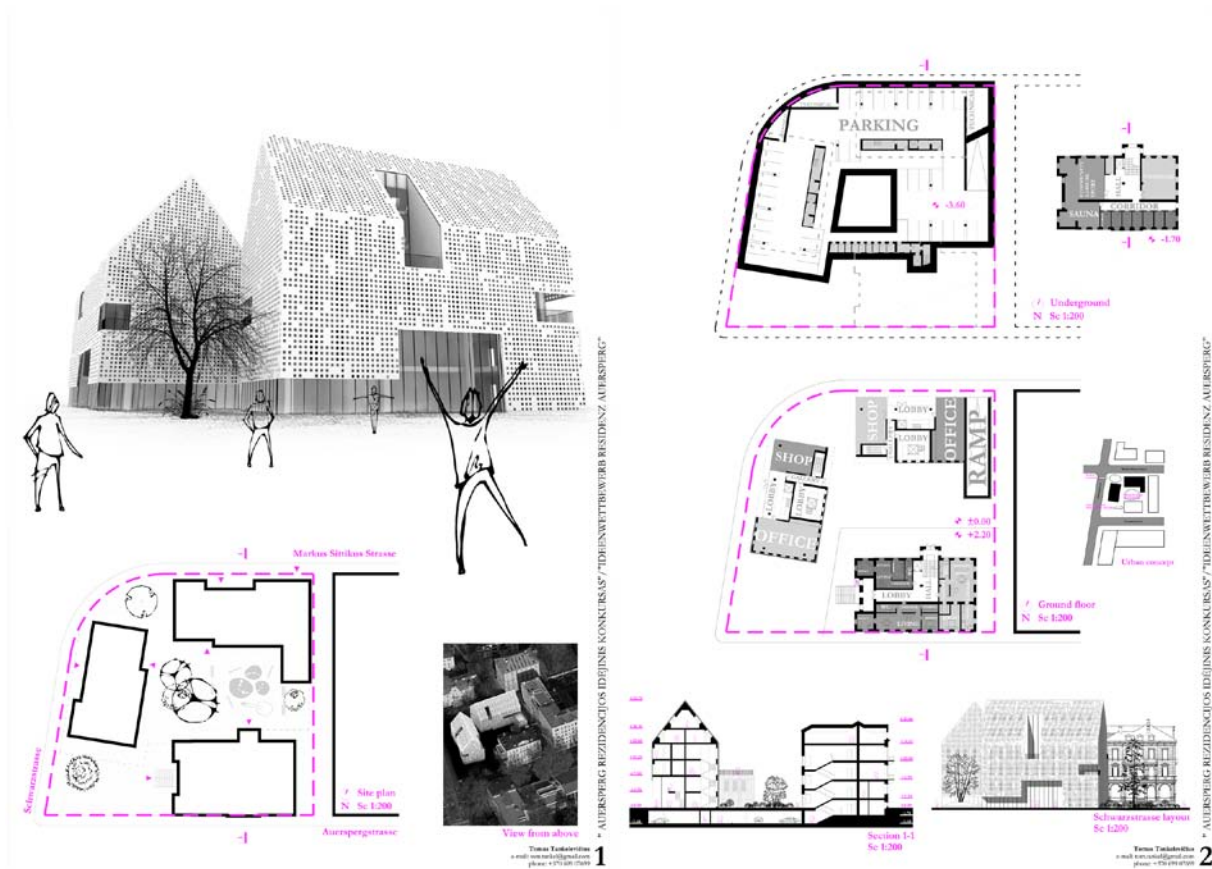

Auersperg rezidencijos idėjinis – architektūrinis konkursas

Sklypas: Zalcburgo miesto centrinėje dalyje, Austrijoje.

Tema: senosios rezidencijos pritaikymas gyvenamajai funkcijai, o likusioje sklypo dalyje suprojektuoti mišrios paskirties pastatą.

Idėja: suprojektuoti du dvišlaičiai tūriai, kurie su senąja rezidencija sujungiami požemine automobilių saugykla. Pastatyti naujieji statiniai atitraukti nuo esamos rezidencijos vakarinio fasado – išsaugomas identitetas. Pirmieji du naujųjų pastatų aukštai pritaikomi ofisams, o aukštesni – butams. Visi trys pastatai suformuoja pusiau uždarą vidinį kiemelį.

ISOVER Multi-Comfort House studentų konkursas 2010

Sklypas: Pantino savivaldybė, Paryžius, Prancūzija.

Tema: seno sandėlio pastato rekonstrukcija ir renovacija.

Dalyvauta kartu su architekto Rūta Jakštaite.

Idėja: esamas didelis sandėlis suskaidomas į mažesnius tūrius. Krantinė pritaikoma teritorijos gyventojams. Paliekamas senojo sandėlio betoninis karkasas, kuriame įterpiami naujieji pastatai – vaikų ir suaugusiųjų bibliotekos, Pantino savivaldybės bendruomenės centras ir restoranai.

